

אמר: "יבוא זמן שכל העולם ישאלו איפה הפתק ואיפה בעל הפתק ויהיה תור ארוך מאד ואני אשב בארמון שלי..."

פתק הגאולה לעם ישראל מהרבי של כל עם ישראל

רבי נְנַחֵם נְחֵם נְחָמָן מְאוֹמָן

מאה ואחד עשר שנה לאחר פטירתו, רבינו נחמן מברסלב זיע"א, יורד בדרך פלאית וניסית ומעביר את סוד הגאולה ל"תלמידו היקר", רבי ישראל בער אודסר זיע"א, דבר שלא רצה לגלות בחיים חיותו, וכך היה המעשה:

בשנת תרפ"ב בישיבת רבי מאיר בעל הנס רבי ישראל בער אודסר זיע"א בכה ששה ימים רצופים בלי לאכול ולשתות, רק התפלל לה' יתברך ללכת מהעולם, כי באותו שנה לא צם בי"ז בתמוז מחמת חולשה גדולה, והרגיש שפגע בצום י"ז בתמוז ולא רצה יותר לחיות, כי היה רגיל לצום כבר מגיל שש, אפילו תענית 'שני וחמשי'.

והנה בכ"ג תמוז אחרי ששה ימים של צום תפלה ותחנונים אצל רבי מאיר בעל הנס זיע"א נכנסה בראשו מחשבה תקיפה: "לך לארון הספרים שלך וקח שם איזה ספר שאתה רוצה ושמה תמצא רפואה לנפשך", והארון שלו היה תמיד נעול במפתח שהוא החזיק אצלו מחשש שיגנבו ויבזו ספריו הקדושים של רבי נחמן כי היו אז רדיפות נגד חסידות ברסלב. בהתחלה רבי ישראל לא רצה להחשיב את המחשבה הזאת, כי חשב שזה סך-הכל מחשבה, אך המחשבה הזאת חזרה ביותר תקיפות כמה פעמים עד שהחליט לקיים אותה, וכשרבי ישראל בער פתח את

הקדמה

הארון והוציא ליקוטי הלכות, אורח חיים א', ופתחו לדרך כ"ה ומצא שם פתק ובו כותב לו רבו רבי נחמן זיע"א בזה הלשון:
 מאד היה קשה לי לרדת אליך / תלמידי היקר להגיד לך כי נהנתי / מאד מעבודתך ועליך אמרתי / מיין פייעריל וועט טליען ביז / משיח וועט קומען [האש שלי תוקד עד ביאת המשיח] חזק ואמץ / בעבודתך / נְיָ נְחֵם נְחֵמָן מֵאִוֶּמֶן / ובזה אגלה לך סוד והוא: / מלא וגדיש מקו לקו (פצפציה) / ובחיזוק עבודה תבינהו וסמן / י"ז בתמוז יאמרו שאינך מתענה.

כשראה רבי ישראל כתוב בפתקא: "י"ז בתמוז יאמרו שאינך מתענה", והוא ידע בבירור ששום אחד בעולם לא ידע מזה, נכנס לשמחה עצומה ורקד כל הלילה. (ראה יותר פרטים בסיפור הפתק).

רבי ישראל בער נולד בשנת ה'תר"ן בדרך נס (ראה סיפור לידתו), ומגיל שש עבד את ה'. היה כבר מתענה, מחפש את האמת, ומתפלל לה' יתברך, עד שאחרי יגיעה עצומה וסבל רב, נתקרב לחסידות ברסלב על-ידי רבי ישראל קרדונר זיע"א, דור שלישי של תלמידי רבינו הקדוש ואחד מהל"ו צדיקים. (ובענין חסידות ברסלב עלינו לא למעות ולחשוב שהיא כת מסוימת מתוך היהדות או חסידות לכמה חסידים, אלא זו דרך פשוטה ותמימה לכל עם ישראל להיות יהודים כשרים בלי להתיימש משום דבר בעולם, ולעבוד את ה' בשמחה, וכפי שאמר רבינו ז"ל שהוא בא ועמל כדי לזכות את ישראל ל"בשר-לב" [לב-בשר], וכמו שכתוב ביחזקאל ל"ו: "ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר".)

ומאותו זמן התחזק מאד בעבודת ה' ובהתבודדות, לדבר עם ה' יתברך כמו עם חבר טוב, כמובא בספרי רבינו רבי נחמן. ואף על פי שהיה עובר יסורים גדולים, עניות, ומרירות, קיים את המצוה להיות בשמחה תמיד. רק באותו יום בי"ז בתמוז נפל נפילה גדולה מאד, ורצה למות, בחינת תכלית הירידה לצורך תכלית העליה. וככה קיבל רבי ישראל בער את סוד הגאולה, סוד כמוס מימי בראשית, מרומז בזוהר והתיקוני זוהר,

ובהקדמה של תרגום שירי-השירים של התנא רבי יונתן בן עוזיאל זי"ע. והוא סוד השיר העשירי, השיר החדש של ע"ב נימין, שיר של חסד שעלידי השיר הזה נגאלין בני ישראל. והוא שיר פשוט, כפול, שלוש, ורבע. ובעיקר מופיע הרבה רמזים על השיר הזה בספרו הקדוש של רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זי"ע "ליקוטי מוהר"ן", כי רבי נחמן ידע את כל סוד השיר הזה, וכתוב שם שזה אותיות "פֶּשֶׁר" (ר"ת פשוט כפול שלש רבע). אבל רק "בפתק" הזה רבינו מגלה בשלימות את הסוד הזה. עוד כתוב בליקוטי מוהר"ן: "שאין שום טבע בעולם כלל", וכל ירידתו לעולם לגלות את הפתק הקדוש אינו מדרך הטבע, וכן המשפט שאמר רבינו רבי נחמן לפני פטירתו: "גמרתי ואגמור, ניצחתי ואנצח האש שלי כבר תוקד עד ביאת המשיח", יש בזה הבטחה לעתיד וקוימה במילואה וזה מה שמופיע בפתק הקדוש: "ועליך אמרתי האש שלי תוקד עד ביאת המשיח".

הקדמה

כל תולדות עם ישראל וכל תיקון העולם תלוי בהעברת האש הנצחית, אש התורה היראה והחסידות מדור לדור מרב לתלמידו וכמובא באבות: "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע" וכן הלאה, וזהו בעצם קיומו של עם ישראל לעשות רצון הרב וללכת בדרך המסורה לנו מסיני עד דורינו זה. ורבי נחמן מברסלב הבטיח להשלים את התיקון הזה באומרו: "גמרתי ואגמור, האש שלי כבר תוקד עד ביאת המשיח" שזה ההעברה עצמה של "אש" תורתו לתלמידיו, וההשלמה היא ל"תלמידו היקר" כמופיע בפתק על רבי ישראל בער. מכאן רואים החשיבות העצומה לעשות הכל לפרסם את הפתק הזה שהוא סוד הגאולה, וחידוש העולם. וכבר במעשה בראשית קבע הקב"ה "את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה" ואמרו חז"ל: "פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה" שירידת הדורות נגרמה ע"י מיעוט הלבנה, שאור הרב (החמה) אינו חוזר בשלימות על-ידי התלמיד (הלבנה). אך התיקון האמיתי והסופי הוא השלמת הלבנה, (שהוא גם ענין תיקון ראש השנה) שהתלמיד מגיע למדרגת רבו וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: "מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי" (וראה בזוהר הקדוש חלק א' דף רכ"ג: "ביומוי דשלמה מלכא קיימא סיהרא באשלמותא" וכו') וזהו גם מנבואת ישעיה הנביא בפרק ל': "והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה כאור שבעת הימים....".

כדאי פה לצטט את פירושו של 'בעל הטורים' צוק"ל על הפסוק: "ויאמר אלוקים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה" וז"ל: "מארת: חסר, שלא נברא להאיר אלא השמש, וירח לא נברא אלא כדי שלא יעבד לחמה אם תהיה יחידה". גם מבואר בזוהר שהאות וא"ו מרמזת על אלף הששי שבו נשלם האור הזה לקראת האלף השביעי.

עוד בהקשר לגאולת ישראל ידוע הדיבור של הבעל שם טוב הקדוש שאפשר לראות את סוד הגאולה בתוך מגילת אסתר, והמגילה שמגלה לנו את אסתר, את ההסתרה שבתוך ההסתרה, כפי שאומר רבינו

הקדמה

בליקוטי מוהר"ן (תורה נ"ו). ואי אפשר להפריד בשום פנים ואופן בין מרדכי ואסתר בתפקידם לגאול את עם ישראל, והם בחינת ידים ורגלים, תורה שבנגלה ותורה שבנסתר וכו', וכפי שכתוב במגילת אסתר: "ויהי אומן את הדסה"...

ורבי ישראל בער בעל הפתק אמר שעכשיו שרבינו גילה את סוד חתימתו שהוא סוד השיר פשוט כפול שלוש רבוע: **נְחֵם נְחֵם נְחֵם**, שיר של חסד, שיר הגאולה השלמה, **זאת אומרת שרבינו עכשיו נתגלה עם השורש שלו...**

רבי **נְחֵם נְחֵם נְחֵם** מאומן הוא הרבי של כל עם ישראל, רבי נחמן ורבי ישראל שניהם מאירים באור אחד את שלימות הגאולה, וגדולת השם יתברך וכל צדיקיו הקדושים, שהם פני ה' ממש, כפי שמוכח בליקוטי הלכות. וכמו שאמר רבי ישראל בער בעצמו:

"אני הרוח והפה של רבי נחמן"

הקדמה

בספר מדרש אותיות דרבי עקיבא כתוב באות א': " 'פלא עצות מרחוק אמונה אומן' [ישעיה כ"ה], אם נאמר אומן למה נאמר אמונה? ואם נאמר אמונה למה נאמר אומן? אלא מלמד ששתי אמונות הפקיד הקדוש ברוך הוא לישראל על הר סיני, אחד לישראל ואחד למשיח. "נְחֻמְ נְחֻמְ נְחֻמְ" זה בגימטריא משי"ח עם הארבע מילים, ו"נְחֻמְ נְחֻמְ נְחֻמְ נְחֻמְ" מא(ו)מן" זה בגימטריא תהלי"ם, (כשכותבים אומן בלי וא"ו).

ע"ב שנה אחרי קבלת הפתק הקדוש אמר רבי ישראל באותו יום בניגון נפלא ורוב שמחה "כל העולם כולו אינו יודע מי אני, אני אודיע לכם עכשיו מי אני! אני נְחֻמְ נְחֻמְ נְחֻמְ מאומן".

רבי ישראל בער גילה לנו שאחד הסודות הגדולים שיש בפתק הוא שם המלאך הקדוש הממונה על זכויות בני ישראל ועל התקיעות שופר בראש השנה ושמו הוא פצפציה, שהוא בגימטריא "נְחֻמְ נְחֻמְ נְחֻמְ", ויש גם בזה רמז לגודל בקשת רבי נחמן זיע"א שנבוא אליו בראש השנה.

"תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגיגו". על ידי כיסוי הלכנה ישראל זוכה במשפט והמשך, הפסוק "כי חוק לישראל הוא משפט לאלוהי יעקב" בן כדרך רבי ישראל בער זיע"א שהתבטל לגמרי לרבו רבי נחמן זיע"א והתנהג בשפלות גמורה והתנהג בפשיטות ותמימות גמורה בלי שום חכמות כלל, וכמובא בליקוטי מוהר"ן תורה קב"ג: "העיקר והיסוד שהכל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות ח"ו מדבריו ימין ושמאל כמו שאמרו רבותינו ז"ל אפילו אומר לך על ימין שמאל וכו', ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאילו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור...."

ורבי ישראל ה"סבא" רוב ימיו עבר בסבל בעניות וביסורים קשים שהוא קיבל באמונה ובשמחה, וכל מי שזכה לראות אותו התפלא מאד מהפשיטות והתמימות שלו, ודווקא כך מתגלה אורו השלם של רבינו:

רבי נַחֲמָן בְּחַמְנָן מְאוּמָן

ועוד אפשר להביא מליקוטי מוהר"ן תנינא תורה ס"ז: "כי יש צדיק שהוא היופי הפאר והחן של כל העולם כולו... כשזה הצדיק נתגלה ונתפרסם בעולם זה בחינת שם, דהיינו שמתפרסם ויש לו שם בעולם, ובתוך זה השם של הצדיק האמת, מלובש ומשותף שמו של ה' יתברך".

רבי ישראל בער הזהיר אותנו שכל הגאולה תלויה עכשיו בהפצת ספרי רבי נחמן מברסלב, ובפרט בהפצת הפתק הקדוש הזה שהוא ספר של דף אחד לכל עם ישראל, (וכפי שרבי נתן אמר: "דף אחד מספרי רבינו יהיה התיקון על הכל!") וספרי "אבי הנחל" שהוא ספר מכתבים מרבי ישראל בער לנשיא מדינת ישראל זלמן שזר (שהוא בעצמו בחר בשם "אבי הנחל"), ולפרסם לכל היהודים בעולם שעל-ידי אמירת השם הזה **נַחֲמָן בְּחַמְנָן מְאוּמָן** זוכים להיגאל מכל הצרות, ולהתרפאות מכל המחלות, והוא סגולה לכל ענין, כי השם הזה הוא שורש כל התורה כולה, וכולל כל הצדיקים האמיתיים, והוא הוא התיקון הכללי של עם ישראל. והדיבור האחרון שיצא מפיו הקדוש של רבי ישראל בער, סמוך לפטירתו, לאחד המקורבים ששאל אותו: "יש לכם את הפתק שרבינו מבטיח לכם 'עד ביאת המשיח'",

ענה לו רבי ישראל בער: "עד ביאת המשיח"...

רבינו רבי ישראל בער נפטר בי"ח מרחשון תשנ"ה (שנת העיבור שיש לתקן מיעוט הלבנה), וביום השלושים ח"י כסלו בעת אמירת הקדיש נשרף שמה העץ הרטוב שליד קברו. וראו זה הפלא שיום השלמת השנה הראשונה היה ביום הילולת רבו רבי נחמן מברסלב (בח"י תשרי) זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

[הקדמה זאת נכתבה על-ידי המוצאים לאור בלבד. אנו מבקשים סליחה אם בעוונותינו הרבים נפלה טעות בספר זה.]

כיצד קיבל רבי ישראל בער אודסר את פתק הגאולה מרבי נחמן מברסלב

בשנת תרפ"ב, בשבעה עשר בתמוז, הרגשתי חולשה גדולה הבעל דבר התגבר עלי בבוקר ואמר, הרי אתה חלש מאד! אתה צריך לאכול! ואני לא שתיתי ולא אכלתי מחצות לילה עד אותו הבוקר, אבל אכלתי, מחמת חשש כמו שאוכלים דברים מזיקים, אבל בלא ידיים ובלא רגלים. אחרי האכילה ברכתי ברכת המזון והלכתי למקוה, אפשר להבין איך היתה התפילה ובאיזה מצב הייתי אחרי דבר כזה. שהרי כשהייתי עם ר' ישראל קרדונר שהיה נזהר בכל תענית של שולחן ערוך, וביחוד ביום שבעה עשר בתמוז שהוא תענית חמור מארבע תעניות, והיום נכשלת באופן כזה, לאכול לפני התפילה. לא רציתי לחיות, ונפלתי לעצבות כזו, שלא יכולתי לדבר ולא להתראות עם אנשים. הלכתי לישיבה ושכבתי בבית הכנסת שבישיבה, כמו מת. לא דברתי ולא אכלתי ולא שתיתי ששה ימים. כל מי שנכנס לבית הכנסת וכן בני הישיבה כשראו את ר' ישראל בער, שוכב בעצבות כזו, שזה היה פחד. כי הם היו רגילים בי שאני תמיד שמח ומרקד והיו תמהים על כך, איך ישראל בער שמח? מנין הוא שמח? אין לו פרנסה ואין לו לחם בשביל הילדים. אמרו ישראל בער, זה לא ישראל בער שהיה, זה ר' ישראל בער יצא מדעתו וככה סופם של כל הברסלבים שסוף כל סוף הם יוצאים מדעתם. שהרי הם הולכים בחצות לילה לשדות ליערות, ולפעמים נפחדים מאיזה כלב, מאיזה חיה, מאיזה גוי, ולכן סוף כל סוף נעשים משוגעים. ואני הייתי בעצבות נוראה, וזה שהם אמרו ככה, גרם לי עצבות יתירה. כי אני הרגשתי, שאני הגורם לכל זה שהם מדברים. על כל פנים היה לי צער גדול, והיה קשה לי מאד, ולא רציתי לחיות. מגודל העצבות ראיתי שאני גורם לחילול ה', ובזיון לחסידות ברסלב. אז היתה לי התבודדות והתפללתי לשם יתברך, רבוננו של עולם, ראה המצב שלי. אמת, אכלתי, עשיתי מה שעשיתי, אבל אני רוצה תשובה. תרפא אותי, ותוציא אותי מהמצב הזה, מהעצבות הזו, כי אני גורם לחילול השם, ופגיעה בחסידות

סיפור הפתק

ברסלב. אז אני בכיתי לפני השם יתברך בבית הכנסת ואמרת, ריבוננו של עולם, רפא אותי, שאוכל לצאת מהעצבות. נכנסה לי מחשבה תקיפה כאילו מישהו נכנס לראש שלי, במוח שלי, ואמרה לי המחשבה, "הכנס לחדר שלך!" (אני הייתי בבית הכנסת והחדר שלי היה ליד בית הכנסת) "הכנס לחדר שלך, ותפתח את ארון הספרים, ותתן ידך על איזה ספר, ותוציא אותו, ותפתח אותו, ושמה תמצא רפואה לנפשך". אני רציתי רפואה, והתפללתי, אמרתי בלבי: מחשבה שלי, האם זה דבר רציני? אז אמרתי, אני אעשה, ונראה מה שיהיה מזה. אז עשיתי כך, נכנסתי מבית הכנסת לחדר שלי, ופתחתי את הארון, כמו שאמרו לי, ונתתי את ידי על איזה ספר, והוצאתי אותו ופתחתי אותו. והיה שמה "הפתק הזה". אני ראיתי רק חתיכת נייר ולא ידעתי למה נמצא בספר. יתכן שזה סימן בשביל לידע איפא אני לומד. לא שמתי לב לזה, חתיכת נייר. על כל פנים אחר כך, ראיתי שיש שורות כתובות. התחלתי לקרוא וראיתי מה שכתוב: "תלמידי היקר" וכו'. "נהנתי מאד מעבודתך". "ויסימן", אחרי כל הפתק, "י"ז בתמוז יאמרו שאינך מתענה" ביום י"ז בתמוז יאמרו. מזה משמע שהפתק נכתב עוד לפני שבעה עשר בתמוז. הוא אומר לי, סימן, "י"ז בתמוז יאמרו שאינך מתענה". על כל פנים אני קראתי את זה, וכמו שהייתי מקודם בעצבות כזה, קיבלתי שמחה מזה הפתק, שמחה כזאת, שלא מהעולם הזה, עד שהעצבות לא היה לה שום ערך נגד השמחה. מתוך שמחה כזו התחלתי לרקוד בחדר שלי בישיבה. התלמידים בישיבה אמרו המשוגע נעשה שמח, הוא מרקד. כולם נכנסו להחדר שלי וראו דבר כזה, שאני מרקד. אבל אני לא שעיתי להם, אני הייתי מרקד ושמח עד שנתבטלו והוציאו אותי מהחדר. ועמדו במעגל ואני הייתי באמצע, ורקדתי כמה שעות בלילה, עד שנעשו עייפים. הם עמדו זמן רב ואמרו הוא לא יתעייף, הוא יעייף אותנו. אין לנו כח יותר. הם הלכו ואני רקדתי לבדי כל הלילה. על כל פנים, זה דבר שאי אפשר לתאר ולספר הענין שהיה לי, עצבות כזה, רפואה כזה, שמחה כזה שהיתה לי...

דיבורים מוקלטים של רבי ישראל בער אודסר בעל
 הפתק זיע"א, על ענין הפתקא ששלח לו רבי נחמן
 מברסלב זיע"א בדרך נס בשנת תרפ"ב ועל ענין
 החתימה שמופיע בפתקא שהיא פליאה גדולה מאד:
ג נח נחמן נחמן מאומן

"ג נח נחמן נחמן מאומן זה הוא השיר חדש שעל ידו ניגאלים כל עם
 ישראל "

"ג נח נחמן נחמן מאומן זה שורש הבריאה, שורש כל התורה, שורש כל
 הצדיקים "

"ג נח נחמן נחמן מאומן הוא השיר פשוט כפול שלוש רבוע המובא
 בתיקוני הזוהר של הרשב"י זצוק"ל ובליקוטי מוהר"ן "

"הפתק הזה הוא הנס והפלא הגדול ביותר שהיה מיום בריאת העולם "

"ג נח נחמן נחמן מאומן זה סגולה לכל דבר בכל מצב "
 "על ידי אמירת השיר הזה ג נח נחמן נחמן מאומן נמתקים כל דינים,
 ונתהפך הכל לטובה "

"מי שזוכה להגיד ולשיר באמונה שלמה את השיר הזה ג נח נחמן נחמן
 מאומן רואה פלאות וישועות גדולות "

"זה חידוש ופלא כזה שעדיין לא היה בעולם "

"השיר ג נח נחמן נחמן מאומן מתקן הכל ומרפא הכל "
 "השיר הזה הוא ענין הגאולה "

"מי שחולק על השיר הזה כאילו כופר במתן תורה "

"כמו שהתורה אמת הפתק אמת "

"הרבי של כל ישראל הוא רבי ג נח נחמן נחמן מאומן "

"ג נח נחמן נחמן מאומן מעלה את האדם מתכלית הירידה לתכלית
 העליה "

יש פתק ויש בעל הפתק!**תוכן הפתק:**

מאד היה קשה לי לרדת אליך

תלמידי היקר להגיד לך כי נהנתי

מאד מעבודתך ועליך אמרתי

*מיין פייעריל וועט מליען ביז

משיח וועט קומען חזק ואמן

בעבודתך

נְהַיְתָה נְחֻמָּה נְחֻמָּה מְאוּמָּן

ובזה אנגלה לך סוד והוא:

מלא וגדיש מקו לקו (פצפציה)

ובחזוק עבודה תבינהו וסמן

י"ז בְּתַמוּז יֵאמְרוּ שְׂאִינְךָ מֵתַעֲנָה

* האש שלי תוקד עד ביאת המשיח

פירוש הפתק (טיפה מן הים ממה ששמענו מרבי ישראל בער בעל הפתק, כי בודאי שסודות הפתק הזה הם עד אין סוף, וכפי שהוא אמר בעצמו: "הפתק הזה, כמה שמגלים ממנו, וכמה שיתגלה יותר, הוא נשאר סוד.... וגם אני....")

"מאד היה קשה לי לרדת אליך"

רבי נחמן מעיד כאן כמה גדולה היתה הירידה הנפשית של רבי ישראל,

גם השורה בפתק עצמו נכתבה בירידה, ורבי ישראל היה אומר: "אליך....

אליך... אליך" כשהוא מראה אל כל אחד מאתנו, כלומר שרבינו הקדוש

דרך הפתק יורד אל כל אחד ואחד לאיפה שהוא נפל ומרים אותו

מתכלית הירידה לתכלית העליה.

עליך אמרתי

כדאי לעיין גם בליקוטי מוהר"ן תנינא, תורה עח' על הנהגת הפשיטות של הצדיק האמת, שיש צדיק שממשיך חיות לכל העולם מאוצר מתנת חנם, וכו'...

גם להזכיר את הדיבור של רבי ישראל בער על מה שמובא בגמרא במסכת שבת דף קיט עמוד ב': "והמכשלה הזאת תחת ירך, דברים שאין בני אדם עומדים עליהם אלא אם כן נכשלים בהן..." ואפשר אולי להבין מכאן שאת סוד הגאולה קיבל רבי ישראל בער רק אחרי שהוא נכשל בי"ז בתמוז....

"תלמידי היקר להגיד לך כי נהנתי מאד מעבודתך"

"להגיד" לשון פנים אל פנים. גם היה רבי ישראל צוחק ואומר: "הוא נהנה, אני לא נהנתי בכלל!"

רבינו קורא לרבי ישראל בער "תלמידי היקר".

רבי ישראל היה משבח מאד מאד את רבי נתן התלמיד המובהק של רבינו רבי נחמן, שבזכותו יש לנו את רוב ספרי רבינו (כפי ששבח בעצמו רבי נחמן את תלמידו רבי נתן), ואמר רבי ישראל שהוא (רבי נתן) גדול ממנו (מרבי ישראל) בחכמה....

אך בבזיונות שהוא עבר (רבי ישראל) הוא גדול ממנו (מרבי נתן).

"ועליך אמרתי" מיין פייעריל וועט טליען ביז משיח וועט

קומען" [האש שלי תוקד עד ביאת המשיח]

קטע מחיי מוהר"ן. האמרה הזו מופיעה בספר חיי מוהר"ן בפרק נסיעתו וישיבתו באומין סעיף מ"ה וכך כתוב שם:

פעם אחד שאלתי אותו: "מה יהיה מהדיבורים שנדברו" וכו' היינו מה שבתחילה שמענו מפיו הקדוש כמה דיבורים שהיה נראה שיאריך ימים ויגמור כחפצו וכו' ענה ואמר: "השמעתם מה שהוא שואל? גם אצלי בעצמי קשה ענין זה" (עם איז מיר אויך קשה) ואף על פי כן אמר: "אני

לא גמרתיו? (בלשון תמיה) כבר גמרתיו ואגמור! (איך האב ניט אויס גיפירט בתמיה) איך האב אויס גיפירט און וועל אויס פירן (כמובא בחלק ב' מעלת המתקרבים אליו אות ל"ב).

גם כשנסע לאומין ואני נסעתי עמו דיבר עמי מענין שהשם יתברך גומר תמיד כמובא לעיל (באות ד'). ולבאר כל אלו הענינים צריכין לספר הרבה אשר לא יספיקו כמה יריעות. והכלל בתחילה עלה במחשבה כשנתקרבו אליו שיוגמור התיקון מיד וכמה דיבורים שנדברו מעין זה אך אחר כך בעוונותינו הרבים ובעוונות הדור ומגודל התגרות השטן עד שהרבה מחלוקת גדול עליו, על ידי כל זה נתבלבל העולם ולא היה יכול לגמור בחייו מה שרצה, ואף על פי כן אמר, שגמר ויגמור כנוזכר לעיל, כי אחר שבא מלעמבערג זכה לדרך כזה ודיבר דיבורים כאלה שעל ידי זה לא יכבה נרו לעולם ועד, וכאשר שמעתי בשמו שאמר בזה הלשון (מיון פעיריל וועט שוין טלואין ביז משיח וועט קומין) במהרה בימינו אמן.

מובא עוד בחיי מוהר"ן בסימן ר"ל: "ושמעתי מפיו הקדוש כמה פעמים שהעיקר תלוי רק ביגיעות ועבודות וכו' ועל-ידי-זה יכול כל אדם לבא למדרגות גדולות וכו' ואמר אני יכול לעשות איש כשר שקורין "גימור יוד" כמוני ממש:"

פירוש השורה השביעית בפתק:

כשורה השביעית של הפתק מובאת החתימה בשיר פשוט כפול משולש מרובע השיר שיתגלה לעתיד לבוא שהוא: $\text{גְּנַחְ \text{נְחָמְ} \text{נְחָמְ} \text{מְ} \text{אֹמֶן} \text{כְּכָתוּב} \text{בְּלִיקוּטֵי} \text{מֹוהֲרָן} \text{חֶלֶק} \text{ב' תורה ח':} \text{"כי המוכיח שרוצה להוכיח את ישראל, ולהגיד להם פשעם וחטאתם, הוא צריך לזה הקול, כדי שלא יבאיש ריחם על ידי שמעורר עוונותיהם. על כן צריך לזה הקול, כי על ידי זה הקול, הוא מוסיף ונותן בהם ריח טוב. כי על ידי זה הקול, גדילים כל הריחות. כי זה הקול, משקה את הגן וכו' כנוזכר לעיל. וזהו, הרם כשפר קולך. כשפר דייקא, כי זה הקול המשקה את הגן, שהוא בחינת ונהר$

יוצא מעדן, הוא בחינת קול הניגון של השיר שיתער לעתיד כשיחדש את עולמו, שהוא בחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע. וזהו כשפר ראשי תיבות פ'שום כ'פול ש'לוש ר'בוע, שהוא בחינת השיר שלעתיד, שהוא בחינת הקול המשקה את הגן, שעל ידי זה הקול דייקא, הוא יכול להוכיח. וזהו הרם כשופר קולך, כשפר דייקא כנזכר לעיל. וזהו בחינת מושכין עליו חוט של חסד, הנאמר במוכיח הראוי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תמיד כח) המוכיח את חבירו לשם שמים, מושכין עליו חוט של חסד, שנאמר מוכיח אדם אחרי חן ימצא. כי חוט של חסד, זה בחינת שנקלע ונשזר ונעשה חוט מהנימין. שעל אלו הנימין. (שקורין סטירינים), יתנגן הניגון והשיר הזה של לעתיד, שהם ע"ב נימין, כנגד שם י' י"ק יק"ו יקו"ק, שהוא בחינת שיר פשוט כפול וכו' כמובא בתיקונים (תיקון כ"א) שהוא עולה כולו ע"ב. ועל אלו הנימין יתנגן השיר הזה שלעתיד כשיחדש את עולמו, בבחינת (תהילים פ"ט) עולם חסד יבנה, שאז יתער שיר פשוט וכו'.

תורה זו היא התורה האחרונה שגילה רבי נחמן בראש השנה האחרון לפני פטירתו בשנת תקע"א, (עיין פרפראות לחכמה על התורה הזו)

מובא בספר כוכבי אור בפרק חכמה ובינה:

כי הוא אשר נאמר עליו מה שהיה הוא שיהיה, ומשיח דא משה, אשר זכה לאחוז ולהתאחד בהכסא הנוראה אשר תשיר את שיר נעימות השגת אלוקותו על ע"ב נימין, פשוט, כפול, שלוש, רבוע, שהוא הויה באחוריים שעולה ע"ב, לענג לנצח את כל אשר יזכו לזה, ולכן מספר שמו הקדוש "נחמן" כמספר מילוי הויה באחוריים כזה: "יוד, יוד הה, יוד הה וו, יוד הה וו הה" עם הד' כוללים. (עד כאן לשוננו)

מכאן ברור ששמו של רבי נחמן מברסלב מלוכש ומשותף בשם העצם של שם השם י' י"ק יק"ו יקו"ק כלומר שתורתו וחכמתו ושמו של רבי נחמן זהו השיר שיתנגן לעתיד.

תורה נוספת העוסקת בענין זה היא התורה המופיעה בליקוטי מוהר"ן, חלק ב', תורה ס"ז:

כי יש צדיק, שהוא היופי והפאר והחן של כל העולם כולו... וכשזה היופי והפאר נתגלה בעולם, דהיינו כשזה הצדיק, שהוא היופי של כל העולם, נתפרסם ונתגדל בעולם, אזי נפתחים העינים של העולם...

...כי כשזה הצדיק נתגלה ונתפרסם בעולם, זה בחינת שם, דהיינו שנתפרסם ויש לו שם בעולם. ובתוך זה השם של הצדיק האמת, מלוכש ומשותף שמו יתברך, כי שמו משותף בשמנו. נמצא כשנתגדל שם הצדיק, נתגדל שמו יתברך. וכל מה שנתגדל יותר שם הצדיק, נתגדל יותר שמו יתברך כביכול, כי שמו משותף בשמינו כנוצר לעיל. ושם ה', הוא בחינת (זכריה י"ד) ה' אחד ושמו אחד...

(עוד מהתורה ס"ז) וזהו בראשית, ראש בית, בחינת הבעל הבית של העולם. היינו הצדיק האמת, שהוא היופי והפאר של העולם, שהוא בחינת יוסף, בחינת (בראשית מ"ב) ויוסף הוא השליט הוא המשביר וכו'. בחינת ראש בית, בחינת בעל הבית של העולם. כי על ידו קיום הבית המקדש, וקיום הבתים והדירות של ישראל כנוצר לעיל. ועל ידי שנתגדל השם של זה הצדיק, שהוא בחינת ראש בית, על ידי זה נפתחים העינים של ישראל כנוצר לעיל. וזהו בראשית, לעיני כל ישראל. בראשית, היינו ראש בית, בחינת הצדיק הנזכר לעיל, שהוא הפאר של העולם כנוצר לעיל. על ידו, נפתחין עיני כל ישראל כנוצר לעיל. (עד כאן התורה ס"ז) בכל מקום בספרי רבי נחמן שמוזכרים השמות: צדיק, הצדיק, צדיק האמת, צדיק יסוד עולם, צדיקים אמיתיים הכוונה לרבי נחמן בעצמו שהוא כלליות ושרש כל הצדיקים מיום בריאת העולם ועד משיח.

בפתק מובא:

"ובזה אגלה לך סוד והוא מלא וגדיש מקו לקו"

מרומז בסוד ענין הדפסת והפצת ספרי רבינו נחמן מברסלב לעם ישראל וכן תרגום ספר "ספורי מעשיות" לאומות העולם, החשיבות המיוחדת

בהדפסת ספרי רבי נחמן לפי צוואתו של רבי נתן תלמידו המובהק של רבינו הקדוש. ויש גם קשר גדול בין הדפסת והפצת ספריו הקדושים של הנחל גובע מקור חכמה רבי נַחַּ נַחַּמַּ נַחַּמַּן מאומן כמו שנאמר "יפוצו מעיינותיך חוצה" לענין חשיבות גודל הקיבוץ המתקבץ אצלו בראש השנה וכמו שאמר רבינו על תוספת הבתים וכו'...

ותכף פה בפתק אחרי שרבי נחמן כותב:

"ובזה אנלה לך סוד והוא מלא וגדיש מקו לקו" הוא מביא את שם המלאך הממונה על תקיעות שופר וזכויות עם ישראל בראש השנה "פצפצי"ה"

כפי שאמר רבי נתן לפני הסתלקותו בשנת תר"ה ערב שבת קודש י' בטבת: "שהעיקר עסק שלכם יהיה להדפיס ספרים, יפוצו מעיינותיך חוצה". ועוד אמר באותה העת: "היו חזקים בממון וברצון ובטירחה" "דף אחד מספרי רבינו יהיה התקון על הכל"

"איין בלעטיל פון ספרי רבינו וועט זיין א תיקון אוף אלדינג"

כלומר דף אחד מספרי רבינו יעקור מן השורש את כל הרע והחושך שבעולם דהיינו כפירות ואמונות כוזבות.

ליקוטים מתוך ספר ליקוטי הלכות מענין מעלת ההדפסה

ליקוטי הלכות קידושין הלכה ג'

כי בחינת ההדפסה הוא בחינת לקיחת וקיבוץ הנפשות שעל ידי זה מגלין תורה כנוכר לעיל כי כשכותבין ספר אזי כותבין אות אחר אות אבל בהדפסה לוקחין ומקבצין כמה וכמה אותיות הרבה מאד על הדפוס ומדפיסין בפעם אחד דף שלם והאותיות של התורה הם בחינת ניצוצי נפשות כי כל הנפשות שורשם באותיות התורה כידוע. נמצא שקיבוץ האותיות של ספרים קדושים הם בחינת ליקוטי הנפשות כנוכר לעיל כי גם הספרים בעצמן נתחברו על ידי לקיחת הנפשות בבחינת ולוקח

נפשות חכם שעל ידי זה המשיך זה החכם בתורה שגילה וחדש הכתיבה בספר הזה שמדפיסין עכשיו ועל כן על ידי ההדפסה נתעורר בחינת השורש של אלו החידושים שנמשכו על ידי לקיחת הנפשות שמהם בעצמן נתהוו אלו אותיות התורה שבזה הספר כי גם עכשיו לוקחין אלו האותיות ומקבצין אותן יחד וממשיכין ומגלין התורה בעולם על ידי שמדפיסין בפעם אחד דף שלם כמה וכמה פעמים רצופים שעל ידי זה מזכים את הרבים ומאירין פני תבל בספרים הרבה היוצאין בעולם ומעוררין את ישראל לתשובה שלמה.

הלכות גזילה הלכה ה' אות י"ח

זוה שגזל את הרבים ואינו יודע למו, יעשה צרכי רבים, כי יש שפגם וחטא כל כך עד שגזל את הרבים שהפגמים שלו נוגעים לכלל ישראל בחינת גזל אביו ואימו דא קודשא בריך הוא וכנסת ישראל ואזי כל תיקונו הוא רק לעסוק בצרכי רבים לשמים. ועיקר צרכי רבים הוא לזכותם לתכלית הנצחי שצריך כל אדם בפרט מי שחטא ופגם הרבה לעסוק בזה. ועיקר להשתדל שיהיה לו חלק בהמשכת התורה הנמשכת בתיקונים הנזכרים לעיל שתתפשט ותאיר בעולם שעל ידי זה עיקר תיקון התשובה לכלל ישראל כנזכר לעיל הן על ידי שיסייע בממונו להעוסקים בזה הן בגופו הן בשארי בחינות כי כל אחד יכול לזכות שיהיה לו חלק בזה ועל ידי זה יזכה את הרבים בחינת צרכי רבים. וזהו עיקר תיקון הגזילה שהוא בחינת כלל כל החטאים כנזכר לעיל כי על ידי המשכת התורה הנזכרת לעיל על ידי זה עיקר תיקון התשובה כנזכר לעיל.

והיוצא לענינינו מבואר שם שעל ידי שמסייעין להדפיס חידושי תורה הגונים על יסודות הצדיקים האמתיים על ידי זה זוכין ביותר ויותר להתיקון הנעשה על ידי הצדקה שהוא להעלות הדעת שנפל מהזקינים שאינם כראוי וכו'.... גם זוכין על ידי ריבוי הספרים הקדושים לבטל הספיקות שרוצה בחינת מצח הנחש להטיל ברצון ועיקר הכנעתו הוא

על ידי צדקה... וזה "צדקתך צדק לעולם" שיהיו קיום להצדקה לעולם זה זוכין על ידי "ותורתך אמת" היינו הדפסת ספרים מהצדיקים האמיתיים המביאים לידי מעשה לידי קיום התורה וזה "אשרי שומרי משפט" שהוא התורה ששומרה שלא תשתכח על ידי שמזכה את הרכים בהספרים הקדושים שגדפסו על ידי הצדקה שנתן וזהו "עושי צדקה בכל עת" שלומדין הספרים הקדושים שמכניסין קיום התורה בעולם וכו'.

הלכות יין נסך הלכה ג' אות ו'

ועל זה התנבא יעקב אבינו כשבירך את יהודה שממנו יצא משיח "לא יסור שבט מיהודה ומחקה מבין רגליו עד כי יבא שילה". מחקה זה בחינת הדפוס שהתנבא שלא יסור שבט מיהודה זה בחינת שבט סופר בחינת כתיבת הספרים הקדושים של התורה ומחקה זה בחינת הדפוס שתתגלה חכמת הדפוס בעולם ולא תתבטל חקיקת והדפסת ספרי ישראל עד כי יבא שילה דא משיח כי על ידי חכמת הדפוס לא תשתכח עד שיבא שילה דא משה משיח.

רבי נחמן הוא הממונה על ראש השנה

מופיע בפתקה שם של מלאך באופן הזה (פצפציה) הוא המלאך הממונה על זכויות עם ישראל, כפי שמוזכר בכוננות האר"י זצוק"ל בתקיעת שופר של ראש השנה.

שיחות הר"ן צ',

"כי יש מלאך גדול מאד שיש לו אלף ראשים וכל ראש יש לו אלף לשונות וכל לשון יש לו אלף קולות וכל קול יש לו אלף נגונים. וכשהמלאך הזה עומד לשורר בוודאי יפה ונעים מאד אשר אין להעריך ולשער כלל".

בספר חיי מוהר"ן בפרק גודל יקרת ראש השנה שלו אות א':
 אמר: הראש השנה שלי עולה על הכל והיה פלא אצלי מאחר
 שהמקורבים שלי מאמינים לי ולמה לא יזהרו כל האנשים המקורבים אלי
 שיהיו כולם על ראש השנה איש לא יעדר כי כל ענין שלי הוא רק ראש
 השנה והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקורב אליו יהיה
 על ראש השנה אצלו לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש השנה
 ראוי לו לשמוח מאד מאד אכלו מעדנים ושתו ממתקים כי חדות ה' היא
 מעוזכם וזה נאמר על ראש השנה.

אמר רבינו: אם לאכול אם שלא לאכול אם לישן אם שלא לישן אם
 להתפלל אם שלא להתפלל (רצונו לומר, שלא להתפלל בכוונה כראוי)
 אך ורק שתהיו אצלי על ראש השנה יהיה איך שיהיה.

ענה ואמר: הראש השנה שלי הוא חידוש גדול והשם יתברך יודע שאין
 הדבר הזה בירושה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה שאני
 יודע מה הוא ראש השנה לא מבעיא אתם כולכם בוודאי תלויין בראש
 השנה שלי אלא אפילו כל העולם כולו תלוי בראש השנה שלי.

ארץ ישראל

על ארץ ישראל

אמר ר' נחמן: המקום שלי הוא רק ארץ ישראל [כל] מה שאני נוסע, אני נוסע רק לארץ ישראל.

[חיי מוהר"ן נסיעתו לנאוריש, אות ו]

ומסיים רבי אברהם ברכי נחמן זצ"ל [ביאור הליקוטים שם]

ששם בארץ ישראל הוא מקומו האמיתי והנצחי!

בימי מוהרנ"ת (כ"ו) רבי נתן כותב:

"ומענין קיברו, שהיה רצונו ליסע לארץ ישראל, אך אינו יודע בכוחו אם יוכל להגיע לשם"...

ואמר במפורש, שהיה רוצה לנסוע לארץ ישראל ולהסתלק שם,...

[חיי מוהר"ן נסיעתו לנאוריש, אות יב]

וכמו שגילה תלמידו היקר של רבי נחמן, רבי ישראל בער אודסר, ואמר:

"שעיקר הגאולה תלויה בזה..."

אלה הדברים סבבו על רבינו ז"ל בעצמו

שאף על פי שנמצא בו גם מנשמת משיח בן דוד היה העיקר מצד משיח בן יוסף. ובאמת האמיתי היתה מעלת יוסף נעלה ונשגב על כולם (הוסף והולך נחל נובע ומתחדש). כי על ידי משה ואהרון ועצמות יוסף יצאנו ממצרים. וגם עתה בזה הגלות בצאתנו על ידי משיח בן דוד נמצא הכרח גדול בעצמותיו כנ"ל.

כל יחידי סגולה שהיו בדורות הסמוכים כמו האריז"ל והבעש"ט ז"ל כולם נחשבים ועומדים מצד משיח בן יוסף כי כל הכרח משיח בן יוסף ומהכרח הצדיקים שנסתלקו. כי גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם כי גם גאולתינו ממצרים הוכרח משה רבינו עליו השלום ליקח איתו את עצמות יוסף שעל ידי זה נתקשר איתו. וכל נפשות ישראל נתקשרו אליו באמצעות משה רבינו עליו השלום כי יוסף לא השביע את אחיו לקברו עם אבותיו ובהשבעתו אותם להעלות עצמותיו היתה כוונתו מכופלת בשני טעמים:

(1) כדי להקבר בארץ ישראל.**(2) כדי שיתקשרו אליו על ידי זה.**

כמו כן הכרח התקשרות נפשות ישראל לעצמות יוסף, כי בגאולה הראשונה היתה התקשרותם אליו על ידי קיחת עצמותיו ועתה יזכו מדור לדור אלפים נפשות ישראל להתקשר לעצמותיו על ידי ההשתמחות על קבורת עצמותיו ושזה שמה שהבטיח רבינו ז"ל בהבטחה גדולה לכל הבאים על קברו הקדוש. כי גם זה מעיקרי אתחלתא דגאולה.

[כוכבי אור שיחות וסיפורים סעיף ל"ז ל"ו ל"ג ט"ז]

דברות קודש מבעל הפתק משיחות מוקלטות:

* הרבי של כל ישראל הוא רבי נַיְחַ נַחֲמָ נַחֲמָן מאומן
 * אבל לגלות בפירוש שאני הוא, זה רק בפתק הזה.
 * העיקר היא אומן, רבינו הקדוש אמר לי שיבואו אלי,
 זה אומן!

* "פצפציה" זה ענין ראש השנה של רבינו, נזכר בהפתק שאני יש לי ידיעות בענין ראש השנה יותר מכל העולם כולו.
 * הפתק, ככה היה הלשון בדיוק ... וכוה אגלה לך סוד, מה הסוד "פצפציה", וזה תקיעת שופר של ראש השנה.

נעתיק כאן מה שכותב בנו של הרב נחמן מטולטשין תלמיד הרב נתן תלמידו הקדוש של רבינו, ר' אברהם מטולטשין זצ"ל בספר ביאור הלכות ח"ב סי' קנ"ה תורה אריכת אפיים.

ולאשר גם הצדיק בעצמו מוכרח לחפש ולמצוא בכל עת חלקי רוחו ונשמתו [כמבואר גם זה מדבריו ודברי מהרנ"ת ז"ל שמבאר בהם] הוכרח גם אדמו"ר ז"ל בעצמו למסור את נפשו לנסוע ולבוא ולקבוע שם מקומו לנצח, וכל אשר יצא משם לא היתה זולת על דעת לחזור ולבוא לשם עם כל נפשות ישראל המוכחים לזה, ולא להשתקע בחוץ לארץ בתמידות, כמבואר מדבריו הקדושים [לקוטי הלכות, הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ד' אות ו' ובהלכות דברים הנוהגים בסעודה הלכה ד' אות ו'] ובחיי מוהר"ן בסיפור נסיעתו לנאורייטש, שלפי שעה הוא רועה בברסלב ושאר מקומות, אבל מקומו האמיתי והנצחי הוא בארצו ועירו לבר וכו' וכו'.

וכן נשמע מפי מהרנ"ת ז"ל, שגם כל פטירתו לא היתה זולת בסיבת הדחיה מפני השעה וכו' וכו'.

קדש' קדשים' תהיה' סופי תיבות מ'ש'ה', כי נשמת משה משיח נמצא בארץ ישראל ובחוץ לארץ, ועיקר מקומו, במקום הקודש. ובארץ ישראל אותיות ר'ב"י. ובחוץ לארץ ר'יב' אבל העיקר הוא לבוא מאותיות ריב לאותיות רבי.

כבר בהקדמת סיפרו הקדוש ליקומי מוהר"ן רבי נחמן כתב שיר חרוזים, ובשיר עצמו כל חרוז מתחיל באות אחד של שמו, ולפני החרוז שמתחיל אות ב"ת, תספור שתיים עשרה ראשי אותיות החרוזים אחורנית, יצא ככה: נ.נ.נ.מ.מ.ח.ח.ג.ג.נ.נ.ג. יצא מספר 486 כמספר תפה כמספר תהלים עם הכולל.

שִׁיר נְעִים

מְאֻדֻּנְנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זֶכֶר צְדִיק לְבִרְכָּה,
וְאֵלֶּה דְבָרֵי רַבְּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָּה. שִׁיר נְעִים. כּוֹלֵל עֲנֻנִים רַבִּים בְּדַבְּרִים
מְעֻטִים. מְעַט מַחְזִיק הַמְרָבָּה. יִדְבֵּר נִפְלְאוֹת. מְשַׁבַּח תּוֹרַתְנוּ הַקְדוֹשָׁה.
וּמְשַׁבַּח מוֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם. וּמוֹסֵר נִפְלֵא וְהַתְּעוֹרְרוֹת עֲצוּם שִׁיעוֹרֵר
כָּל אֶחָד אֶת נַפְשׁוֹ. וְיִדְבֵּר מִגְדֵּלֵת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. וְנִפְלְאוֹת בְּרִיּוֹתָיו. וַיִּנְצַח
בְּשִׁירוֹ לְהוֹפִיר. נִפְלְאוֹת עֲרַבֵת נְעִימַת תְּעַנּוּגֵי הָעוֹלָם הִבָּא וְשַׁעֲשׂוּעֵיו לְכָל
הַזּוֹכִים אֲלֵיהֶם. וְהַשִּׁיר שִׁיתְעַר לְעֵתִיד, וְלִהְפֹךְ מְרִירַת הַמַּכְאוֹב וְקִהְיוֹן
שָׁנִים שֶׁל הַנְּדָחִים מֵהֶם וְאוֹבְדִים אֲבֵדָה שְׂאִינָה חוֹזֶרֶת. יְעוֹרֵר יְשָׁנִים. יִקְיֵץ
נִרְדָּמִים. יַחֲזִק עֵיפִים. יוֹדִיעַ לְהֶאֱדָם מִגְדָּל כַּחוֹ. אֲשֶׁר בִּידוֹ וְכַחוֹ לְזִכּוֹת
לְכָל אֵלֶּה. בְּשׁוֹפֵר יָרִים קוֹלוֹ. לְהַטּוֹת לְבַבְנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ לְעַבְדוֹ שְׁכֶם
אֶחָד. הֵן אֵלֶּה קְצוֹת דְּרָכֵי הַשִּׁיר הַזֶּה. וְשִׁמּוֹ קִדְשׁ וְשֵׁם אָבִיו חֲתוּם בְּרֵאשִׁי
הַחֲרוֹזוֹת. כְּפוּל וּמְשַׁלֵּשׁ וּמְרַבֵּעַ.

נִימוּסֵי הַדָּתוֹת כָּלֵם לֹא יִשׁוּוּ לְדַתְנוּ.

חֲכָמֵיהֶם בָּדוּ מְלָבָם נִימוּסִים בְּשִׁכְלָם הָאֲנוּשִׁי.

מֹשֶׁה עָלָה לְמָרוֹם וְעָנַן לְבוֹשׁוֹ.

נִמְצָא הַמְּחִיב דְּבַר עֲמוֹ בְּכָל פֶּעַם, וּפִרְשׁ מִן הָאִשָּׁה:

שיר ידידות

נְבִזִים וְדוּוּיִים וְסַחוּפִים אֲנַחְנוּ.

חֲכַמְתוּ מֵאִין תִּמְצֵא, מִמֶּנּוּ לָקַח טוֹב לָקַחְנוּ.

מִלֶּדֶד בִּישׁוּרוֹן עִם דָּתְנוּ בְּשָׁנֵי אַחִים לֹא יִתְפָּרְדּוּ.

נִשְׁמַתוּ וְגוּפוֹ הַזֶּה, זֶה מִזֶּה לֹא נָדוּ:

נִפְשׁוֹתֵם רַפִּים, בֵּן רַבּוֹ דַּעוּתֵיהֶם, וְחִלּוֹף סִבְרוּתֵיהֶם.

חֲרָשִׁים מְקֻרֹב בָּאוּ עֲבוֹדוֹתֵיהֶם.

מִחֲשָׁבוֹתֵיהֶם לֹא מִחֲשָׁבוֹתֵינוּ, וְלֹא דְרִכֵּינוּ דְרִכֵּיהֶם.

נִפְשׁוֹתֵינוּ אַחַת הִיא, וְאֵינָהּ גוֹטָה לְרַבּוּי צְלָמִיהֶם:

נִפְשֵׁי הַחֲזָקָה וְהַפְּקַחְתָּ. לְמָה לֹא חֶסֶת עָלֶיךָ. וְשִׁכַּחְתָּ אוֹמֵן הַמְּגַדֵּל אוֹתְךָ.
וְהֵאֱכִילְךָ מִמֵּתְקִים. וְהֵלְבִישׁךָ אֲרָגָמָן. וְעֵתָה אֶתָּה. רְמוּסָה בֵּין עֵקְבֵי צֶאֱן.
וּבֵין רַגְלֵי הַתְּאוֹוֹת. הָעֵבִים וְהַגְּשָׁמִיִּים. וְאֶתָּה עֵרֶם וְעֵרִיָּה. יֵין מִשְׁתַּנְּךָ נִהַפְּךָ
לְמִשְׁתֵּה דְמַעוֹת.

חֲזוֹק וְנִתְחַזֵּק. וְאֵל תִּהְיֶה כְּפִיל הַגְּדוֹל. וְכִנְמָל אֶפְלוֹ כְּשִׁמְשֻׁכָּהוּ בְּחֻטְמוֹ
הָעֵכָבֶר לֹא יִבְעַט בּוֹ. וְכֹל זֶה מִחֶמֶת שְׁטוֹת שְׂאִין יוֹדֵעַ מִכְּחוֹ. אֲבָל נִפְשֵׁי
הַפְּקַחְתָּ וְחֲזָקָה.

מָה תַעֲשֶׂה לְיוֹם פְּקֻדָּה. וּמָה תִשָּׁיב לְשׁוֹלְחֶיךָ דְבָר. אֵל תִּבְטַע עַל מִצְהָלוֹת
הַזִּמּוֹן. כִּי גוֹפֶךָ חֲלַשׁ וְדַל. הַזִּמּוֹן הוֹלֵךְ וְהוֹמָה. וְהַגּוֹף אֶפְשָׁר עֲכָשׁוּ בָּא יוֹמוֹ:
נִקְבַּי לֵב הָאֶבֶן וְהָאֵר לִי מִשֶּׁם מְעַט פְּנִיךָ בְּרָה בְּחֶמֶה. יָפָה כְּלָבְנָה. אֵל
תַּחְרִישׁ וְאֵל תִּשְׁקַמְנָה. הָרִימָה קוֹלְךָ הָעֵרֶב בְּשִׁירוֹת וְהוֹדָה. וּפְתַח פִּיךָ
וְתוֹצִיא דְבַרְיֶךָ הַנְּעִימִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ—בְּרוּךְ—הוּא. דָּלוּ עֵינֶיךָ לְמָרוֹם וּזְכֹר
אֶהְבֶּתְךָ הַיְשָׁנָה:

שיר ידידות

גְּהֵרוֹת נְחָלִים אֲפִיקי מַיִם רַבִּים וַיַּמִּים גְּדוֹלִים וְקַטְנִים.
 גְּבֻלָּאִים וּמַשְׁנִים בְּצַבְעֵיהֶם וּבְמַעֲמֵיהֶם וּבְמַבְעֵיהֶם.
 חַיֹּת קַטְנוֹת וּגְדוֹלוֹת בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד אֵין מִסְפָּר לְמִינֵיהֶם.
 מְלֻשְׁבָחִים וּמְהַלְלִים כֻּלָּם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל אִיבְרֵיהֶם.
 מְלִין יַגִּידוּן תָּמִיד וְלֹא יִכְחָשׁוּן מְנַהֲיָגֵיהֶם.
 נוֹצְצִים אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיֹּת בְּעַמְקֵיהֶם.
 נְחָפָא בָּהֶם אוֹרוֹת כְּלֵיהֶם:

נְשָׁמוֹת הַגְּזוּרִים מִתַּחַת כֶּסֶף כְּבוֹד.
 נִכְסְפָה תָּמִיד אֶל שְׂרָשָׁה לְהִיּוֹת לְכוֹד.
 חַיִּים וְחֶסֶד שׁוֹאֲבֵת מִחֶסֶדֵי דָוִד.
 חֵן רוּחַ מְטַפֵּי גֵן עֵדֶן מִמְּנַה לֹא אָבַד.
 מְלוֹשְׁבוֹת הַהִיכָלוֹת וְאַהֲלֵי הַשְּׁלוֹם לְכָל אַחַת וְאַחַת נִסְמָן וְנִתְּוָה תִּיּוֹ הוֹד.
 מַה פֶּעַל יֵאל הַמְּלָאכִים יִשְׂאֵלוּ, וִירוֹצוֹן בְּשְׁלִיחוֹתָם כְּכּוֹכְבֵּא דְשָׁבִיט.
 מְרַחֲקִים וּמְסַלְקִים מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים, מִי שְׁאֲרָחוֹתָיו עָבִיט.
 נְשָׂאֲרִים בְּרָעֵב וּבְחֶרְפָּה בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלַע זָבַד:
 נְשׁוּבָה עַד ה' וְלֹא נִתְּוָה אָבַד:
 נִקְבַּל רַע וְטוֹב בְּאַהֲבָה וְנִלְבִּישׁ לְאֵב עַד:

בְּרִיאַת הָאֲדָמָה וּכְדוּרֵיהָ אֲרָצוֹת וּמְדִינוֹת רַבּוֹת סְבִיבֵיהָ:
 בְּנִיאָדָם אִישׁ לְלִשׁוֹנוֹ וְדַתּוֹתֶיהָ:

שיר ידידות

נִצְנִים וּפְרָחִים וְאַבְיָה.

נְפִילַת הַמְדִינֹת מְרוּחֹתֶיהָ.

נְשֹאֶרֶת עֹמֶדֶת וְהַגְלָגְלִים מְקִיפִים סְבִיבוֹתֶיהָ:

לְשִׁמּוֹת הַיְשָׁדִים וְהַרוּחֹת בְּאֵוִיר.

לְשׁוֹמְעִים גְּזֵרַת הַשֵּׁם וְשׁוֹלְטִים בְּאַרְבְּעָה הָאָבוֹת שֶׁהֵם הַשּׁוֹר וְהַבּוֹר
וְהַמְבַּעֵה וְהַהֲבַעֵר.

לְמִשְׁתַּפִּים עִם הַמְלֶאכִים וְעִם בְּנֵי אָדָם בְּגִמּוּל.

לְמִבְרִית קִדְשׁ בּוֹרְחִים הַנֵּאֱמָר בּוֹ הַמּוֹל יְמוּל.

לְחֹכְטִים בְּכַמְקָלוֹת בְּצוּרוֹתֵם הַמְשֻׁנּוֹת.

לְחֹכְרֵי חֲבָרִים וּמְכַשְׁפִּים מְכַרְעִים אוֹתָם בְּהִשְׁבָּעְתֶּם בְּשִׁמּוֹת הַמְכּוּוֹנּוֹת:

לְהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה שׁוֹמְרֵת אוֹתָנוּ מִכָּל טְמֵאוֹת.

לְהַצְדָּקָה מְצַלֶּת מְמוִיתוֹת מְגֻנּוֹת:

לְבוֹאֵה אֵין לָנוּ:

לְחִרְקַת שֵׁן הָאֲמוֹת עַל אִמָּה יְחִידָה, תְּבוּנָה אֵין בָּנוּ.

לְמִרִירַת הַצְּרוֹת אֵיךְ לְהִשְׁקוֹת הֵם דָּנוּ.

לְסַפֵּל עוֹלָם עַד יָבוֹא עָנִי.

לִבְּן יַחֲפֵשׂ בְּגִנּוֹי אָבִיו.

לְזֶרַע עֲטָרַת נְעִמָר בְּבֶן חָבִיב.

שיר ידידות

שִׁיר חֲדָשׁ אֶז נִשִּׁיר.

מִלְּכֵנוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵרֵאָה בְּאֶצְבַּע בָּשָׂר.

חֲתוּם תּוֹרָה בְּלֵב כָּל אֶחָד מִלְּהִשְׁכָּח.

הַמּוֹת לְנֶצַח יִבְלַע פְּקֻמַּת רֵיחַ:

נְבִיא לֵבב חֲכָמָה לְהִבִּין תְּכוּנַת גּוֹפְנוּ וּמְרַחֲקֵי פְּרָקִיו וְעֵרִיכוֹת אֵיבָרָיו.

חַיִּיב הַבְּנָתוֹ מוֹעִילָה לִידְעַת הַבוֹרָא הַמְצִיר אֱלוֹ הַיְצִירוֹת כֻּלָּם:

מֵרֶפֶא כָּל חָלִי וְאִישׁ מִכְּאוּבוֹת עוֹר וּפְסָח. צְרוּעַ וְנִגְוֵעַ דּוֹאֵג וְכוֹאֵב:

נֹאכֵל לְבַד לְקִיּוֹם נַפְשׁוֹתֵינוּ וּלְמַעַט תְּאוֹוֹת מְבַעֲנוּ.

חִזְק

על השיר חדש מתוך ליקוטי הלכות

הלכות שלוחים ה' ס"ק ט"ז חושן משפט א

הכלל שצריכין לבקש ולחפש מאד מאד את הצדיק האמת שיש לו בחינת רוח הקודש כדי שיזכה לברר המדמה שעל ידי זה מתבררת האמונה וכו' שכל העולם תלוי בזה וכו'. וזה על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי בקשתי ולא מצאתיו, על משכבי בלילות זה בחינת שינה שהוא בחינת המדמה ששולט ביותר בלילה ושינה ועל כן אז צריכין לחפש ביותר אחרי הצדיק האמת בבחינת אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי, נגינתי זה בחינת הניגון הקדוש והנורא והנעים וכו' שמתעורר על ידי הצדיק האמת שמברר המדמה וכו' עד שזוכין לקול הניגון והשיר שיתער לעתיד וכו' כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל ובוה הניגון יש לכל אחד מישראל איזה חלק בו כי כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא שעיקר שעשוע עולם הבא יהיה על ידי קול הניגון והשיר הזה שיתער לעתיד שדוד המלך שהוא בחינת משיח מזכיר מזה הרבה כמו שכתוב שירו לה' שיר חדש וכו' אלקים שיר חדש אשירה לך וכו' וכן הרבה. כי כל ספר תהלים שהוא בחינת עשרה מיני נגינה נמשך מבחינת קול הנגון והשיר הזה שהוא שיר פשוט כפול וכו'. וזהו על משכבי בלילות שהוא בחינת התגברות המדמה, בקשתי את שאהבה נפשי, זה הצדיק האמת שהוא בחינת משה.

הלכות בית כנסת ו' ס"ק ט"ז אורח חיים א

השם יתברך ברא הכל השמים והארץ וכל צבאם כמו שהוא מצוייר במשכן בקרסיו וקרשיו וכו' ועל ידי זה זוכין לחידוש העולם של לעתיד שאז יתנהג העולם בחינת נפלאות שלא כדרך הטבע. וזהו בחינת (אבות פרק ה') עשרה נסים שהיו בבית המקדש היינו ששם היה מתנהג רק כדרך נסים ונפלאות שלא כדרך הטבע כלל. ועל ידי זה מתעורר השיר

חדש וכו'. וזהו בחינת כל השירים של הלויים שהיו בבית המקדש ובכל יום ויום היו אומרים שיר מיוחד כפי הבריאה של אותו היום שמושך התגלות הבריאה שהוא אמונת חידוש העולם על ידי עבודת הבית המקדש, וכמו כן אמרו שיר שהוא בחינת השיר של לעתיד הנמשך על ידי זה שמשם כל השירים.

הלכות קריאת התורה ו' ס"ק ה' אורח חיים א'.

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל לענין מנין גברי העולים לתורה. בשני וחמישי וכו' ג', בראש חדש וכו' ד', ביום טוב ה', ביום כפור ו', בשבת שבעה. והקדשו (בגמרא מגילה פרק הקורא דף כ"ג) הני ג' חמשה שבעה כנגד מי? חד אמר כנגד ברכת כהנים וחד אמר כנגד שלשה שומרי הסף וחמשה רואי פני מלך ושבעה רואי פני המלך. ואחר כך הקשו על ששה של יום כפור כנגד מי וכו'. והוא תמוה תיכף בתחלת העיון מפני מה לא הקשו על ד' של ראש חדש וחול המועד. וכן הקשו התוספות שם וישבו בדוחק שבראש חדש הסברא נותנת להוסיף אחד עיין שם, ואף אנו נאמר על פי הנ"ל, שבודאי על פי טעם הנ"ל על קריאת התורה בצבור הוא להמשיך עלינו קדושת מתן תורה שצריכין להמשיך עלינו בכל דור בכל עת, והעיקר בימים קדושים שעיקרם הוא שבת קדש שבו ניתנה תורה. וכן יום טוב וחול המועד שמקבלים כל קדושתם משבת שהוא תחלה למקראי קדש וכו'. וכן ראש חדש שהוא גם כל בחינת קדושת יום טוב בבחינת (תהלים ק"ד) עשה ירח למועדים. כי מראש חדש מונין המועדין ובהם עיקר תיקון קריאת התורה כמו שאמרו רז"ל שם משה תיקן להם לישראל שיהיו קורים בשבת ובמועדים וכו'. ועיקר קדושת מתן תורה שאנו ממשיכין עלינו על ידי קריאת התורה הוא בשביל להמשיך עלינו בירור המדמה וכו', שעל ידי זה נתברר אמונת חידוש העולם שכל העולם תלוי ואינו מתקיים בכל דור ובכל עת כי אם על ידי אמונת חידוש העולם שישראל ממשיכין עליהם על ידי

על השיר חדש

קריאת התורה כנ"ל. ועל ידי זה זוכין לחידוש העולם שלעתיד שאז יתער השיר חדש שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע וכו'. ועל כן צריכין לקרות בתורה במעמים ובניגון וכנ"ל. ועל כן לא הקשו רז"ל על מנין ד' גברי של ראש חדש וכו'. כי בודאי עיקר הקריאה של כל הימים הקדושים ראוי להיות מנין ד', כי עיקר הקריאה בשביל לעורר השיר חדש הנ"ל שהוא בבחינת ד', כי הוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שנמשך מד' אותיות השם שעיקר שלימות השיר הוא כשהוא מרובע. ועל כן בודאי היה ראוי לקרוא תמיד בכל הימים הקדושים מנין ד'. כי עיקר הקריאה בשביל רבוע הנ"ל. ועל כן לא הקשו כלל על מנין ד' של ראש חדש וכו'. כי עיקר הקריאה צריכה להיות מנין ד'. ועל כן באמת ברא חדש שהוא תיקון המועדות אז מוזכרין בתפלת מוסף ומתפללין לזכות לשירי דוד כמו שכתוב ובשירי דוד עבדך וכו'. כי עיקר השיר הנ"ל נזכה על ידי בחינת דוד מלך ישראל שהוא בחינת משיח שהוא בחינת השיר הנ"ל, כי עסק כל ימיו בזמירות שירות ותשבחות וכו'. כי הוא נעים זמירות ישראל שהוא בבחינת שלימות המרכבה ששלימותה על ידי רבוע דייקא דהיינו ד' רגלי הכסא וכו' כי דוד ברגל רביעי כמו שאמרו רז"ל. וכל עיקר קדושת ראש חדש שהוא בשביל המועדים הוא בבחינת דוד כמבואר בדברי רז"ל, ועל כן אומרים בשעת קידוש לבנה דוד מלך ישראל חי וקים. כי ביומי דדוד ושלמה קיימא סיהרא באשלמותא כי עיקר השיר הנ"ל שהוא בחינת אמונת חידוש העולם של תחלת הבריאה שעל ידי זה נזכה לחידוש העולם שלעתיד עיקרו נזכה על ידי דוד שהוא משיח שיהיה תיקון העולם בימיו, והוא עתיד לבא ולתקן העולם עד שיזכה לשיר הזה בשלימות כמו שאמרו רז"ל לי נאה לברך וכו' שזה יהיה כל הקיבול שכר של הצדיקים והשרים וכו' ודוד הוא בבחינת ראש חדש שהוא תיקון המועדות כנ"ל שאז הוא בחינת חדתותי דסיהרא שאז בעת חדתותי דסיהרא כל נושאי הכסא מתקנים שיר חדש כשמביאים הארון לבית שמש שהוא שיר ששררו פרות הבשן

אז כשנשאו הארון לבית שמש הוא מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה וכו'. (שכל זה מבואר ברמזים נפלאים בסוף המעשה של ב' הבנים שנחלפו עיין שם היטב והבן) וזה השיר הוא בעצמו השיר הקדוש והנורא הנ"ל שהוא שיר פשוט כפול ומשולש ומרובע שבשביל זה קורין בתורה כנ"ל, וכמו שכתוב שם בסוף התורה תקעו תוכחה שיר הנ"ל הוא בחינת שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה וכו' עיין שם. כי ראש חדש שהוא חדתותי דסיהרא הוא בחינת חידוש העולם כמו שכתוב בברכת קידוש הלבנה וללכנה אמר שתתחדש עמרת תפארת לעמוסי במן שהם עתידים להתחדש כמותה וכו', ועל כן מצות קידוש הלבנה יקר מאד וכמו שאמרו רז"ל אלמלא לא זכו ישראל להקביל פני אביהם שבשמים אלא פעם אחת בחדש דים וכו'.....:

ונחזור לעניינינו שבשביל זה לא הקשו רז"ל על מספר ארבע קרואים שבראש חודש וחול המועד. כי אדרבא עיקר תיקון הקריאה הוא רק בבחינת ארבע שהוא בחינת השיר הנ"ל. ועל כן הקשו רק על שאר

המספרים כנגד מי הם. והשיבו שביום טוב הוא כנגד חמש רואי פני המלך ובשבת כנגד שבע רואי פני המלך. כי עיקר השיר הנ"ל יזכה המלך האמיתי של ישראל שהוא מלך המשיח שיבא ב"ב שהוא בחינת דוד המלך, וכל הסמוכים אליו ביותר שהם רואי פני המלך הם יזכו ביותר לנפלאות נעימת השיר הזה ומהם יקבלו כל ישראל, כל אחד כפי קירובו לרואי פני המלך ועל כן תיקנו קריאת התורה שהוא בשביל השירה הנ"ל כנגד רואי פני המלך שהם חמש ושבע וכנ"ל.

קריאת התורה ו' ס"ק ל"ה

"יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי" וכו', יומם יצוה חסדו זה בחינת להגיד בבקר חסדך שהוא בחינת חידוש העולם של לעתיד כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל. ובלילה שירה עמי, בלילה זה בחינת הזמן של עכשיו שגם עתה שירה עמי. **כי בכח שאנו מאמינים בחידוש העולם על ידי זה נמשך עלינו הארת קדושת חידוש העולם של לעתיד** שאז יתער שיר חדש שמשם אנו מקבלים כל השירות והתשבחות שאנו עוסקים בהם עכשיו לשיר ולשבח אותו יתברך בשירות ותשבחות אשר רק הם חיינו ומשיב נפשינו להתקיים במרירת הגלות הזו. וזהו תפלה לאל חי, כי על ידי זה יש לנו כח להתפלל להשם יתברך ולצעוק לפניו על אריכת הגלות.

תולעים ד' ס"ק ד' יורה דעה א'.

וזהו אז ישיר משה, שר לא נאמר אלא ישיר מכאן שעתיד משה לשיר לעתיד לבוא. כי אף על פי שאמרו אז שירה עדיין לא זכו להמשיך כל העשרה מיני נגינה בשלימות לגמור רפואת הבת מלך בשלימות רק שהמשיכו קדושה והארה מעשרה מיני נגינה שמשם זכו לשירת הים אבל עיקר השיר בשלימות יהיה רק לעתיד כשיבוא משיח שהוא משה

בעצמו. כי מה שהיה הוא שיהיה כידוע בחינת או ישיר משה, אז דייקא ישיר משה בשלימות כל העשרה מיני נגינה שאז יוגמר רפואתה של הבת מלך שהוא בחינת השכינה וכנסת ישראל. כי אז ישיר שיר חדש בחינת מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה שהוא בחינת שיר של נפלאות שיר פשוט כפול משולש ומרובע שיתער לעתיד. ועל כן סיימו ה' ימלוך לעולם ועד לשון עתיד. כי התגלות מלכותו שזהו בחינת רפואת הבת מלך שהיא מלכות דקדושה היה על לעתיד שתתגלה מלכותו לעין כל בחינת והיה ה' למלך על כל הארץ. ואז יהיה השמחה והחדוה בשלימות בכל העולמות על ידי שיתעוררו כל היו"ד מיני נגינה שהם בחינת שמחה כנ"ל. וזה בחינת ה' מלך תגל הארץ בחינת ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך. ואז יתקיים זמרו אלקים זמרו זמרו למלכינו זמרו כי מלך על כל הארץ אלקים וכו'. כי עיקר התגלות מלכותו יתברך בחינת רפואת הבת מלך הנ"ל הוא על ידי זמרה ונגינה בחינת יו"ד מיני נגינה הנ"ל, בחינת הודו לה' בכנור בנבל עשור זמרו לו שירו לו שיר חדש וכו' וכן הרבה פסוקים שמבואר בהם התגלות מלכותו יתברך על ידי שיר וניגון וזמרה, שכל זה הוא בחינת עשרה מיני נגינה שהם רפואת הבת מלך שהוא בחינת התגלות מלכות דקדושה דהיינו לידע כי לה' המלוכה:

ברכת הריח ד' ס"ק ל"א אורח חיים ב'.

כי כל צדיק זוכה לבחינת רוח נבואה שעל ידי זה עיקר בירור האמונה כנ"ל באריכות. ועל-ידי זה זוכין לאמונת חידוש העולם שעל-ידי זה זוכין לבחינת ריח שהוא בחינת משיח כמבואר בהתורה הנ"ל. ובשביל זה נקראים הצדיקים אמתיים משיח כמו שכתב רבינו ז"ל. וזהו אל תגעו במשיחי ובנביאי וכו' שהם הצדיקים אמתיים בעלי רוח הקודש שבכחם וזכותם יש לישראל קיום בגלות שלא יאבדו חסד-שולם וכנ"ל. כי על ידם עיקר בירור האמונה בכל יום ויום. שעל-ידי זה יהיה חידוש העולם של

על השיר חדש

לעתיד שאז יתער שיר חדש וכו'. וזהו שירו לה' כל הארץ בשרו מיום אל יום ישועתו. היינו על-ידי התקרבות לצדיקים אמתיים נזכה לשיר אל יום ישועתו. היינו על-ידי התקרבות לצדיקים אמתיים נזכה לשיר הנ"ל. בחינת שירו לה' כל הארץ. והעיקר על-ידי הנפלאות והישועות שהצדיקים ממשיכין עלינו בכל יום ויום. לברר האמונה בכל יום ויום. כפי היום והשעה שבשביל זה צריכין להתקרב לצדיקים אמתיים בכל דור ודור וכו"ל. וזהו בשרו מיום אל יום ישועתו. מיום אל יום דייקא. כי האמונה שהיא עיקר הישועה והנאולה מכל הצרות בכלל ובפרט, צריכין לבררה מיום אל יום דייקא כנ"ל, אשר בשביל זה צריכין דייקא להתקרב לצדיק האמת שבכל דור ודור.

ספר תורה ד' ס"ק ה' יורה דעה ב'.

והעיקר התיקון התחיל מאברהם שהתחיל להמשיך דרך התורה בעולם כי זכה לרוח נבואה אמתית שעל-ידי זה התחיל לברר המדמה להמשיך אמונה בעולם אבל עיקר התקון היה בימי משה על ידי מתן תורה שעל ידי זה עיקר ברור האמונה ואז תיקן העולם בשלימות עד שאם לא היו חוטאים אחר כך היה מתקן הכל כמו שכתוב "אני אמרתי אלקים אתם" וכו' וכמו שאמרו רבותינו ז"ל על פי חרות וכו' חירות ממלאך המות וכו' אבל על-ידי חטא העגל חזרו וקלקלו והמשיכו זוהמת הנחש שהוא בלבול המדמה שמשם כל הכפירות שהם פגם האמונה ואז כמעט נחרב העולם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו וכו' ועצתו עמוקה היתה ששיבר את הלוחות והשם יתברך הסכים על ידו כי ראה שהסטרא אחרא מתגבר מאד ואי-אפשר לתקן בפעם אחת בזרוע רק צריכין לתקן מעט מעט בכל שנה ואף על פי שעובר על ישראל בכל שנה ושנה מה שעובר בכלל ובפרט עד שעל פי הרוב מקלקלים בכל שנה הרבה

ובשביל זה באמת מתארך הגלות כל־כך כי לא די לנו בעוונות הראשונים כי אם הוספנו עליהם חדשים אף־על־פ־יכן השם יתברך והצדיקים יגמרו את שלהם לתקן העולם והתקון הוא דייקא על־ידי בחינת שכירת הלוחות שגרמו שכחה בעולם. שהוא בחינת הסתלקות המוחין היינו שהמשיך זה הדרך בעולם שבכל פעם מתחיל התיקון מחדש ובכל עת שיהיה איזה פגם וקלקול חס־ושלום יהיה נמשך שכחה לשכוח בכל פעם מה שעובר ולהתחיל בכל פעם מחדש. כמו שכתב אדמו"ר ז"ל שהשכחה הוא תקון גדול בבחינת זאת עיין שם. וזה בחינת סיום התורה והתחלתה בכל שנה ושנה והסיום וההתחלה הוא מראש־השנה עד שמחת תורה כי אז עוסקים בהפרשיות שציווים בעת הסתלקותו עד שמסיימים בשמחת תורה כל התורה ומתחילין מיד כי אז בשמחת תורה נגמר התקון שהתחיל בראש השנה ועיקר התקון הוא שבכל שנה צריכין לסלק המוחין שמכבר ולהתחיל מחדש כי גם בכל יום ויום מתחדשין המוחין בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך מכל שכן בראש השנה שהוא תחילת השנה שכל בקשתינו חדש עלינו שנה טובה היינו שנוכח לשנה חדשה לגמרי כי בכל שנה מתחיל תקון חדש לגמרי. כי נמשך הארה מהשיר חדש שיתער לעתיד בבחינת מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. כי השם יתברך מחדש נפלאות בכל עת ועיקר ההתחדשות נמשך מראש השנה שאז מחדש השנה והחודש ביחד. ואז נמשך בחינת התחדשות המוחין על כל השנה כולה שנוכח להתחדש בכל פעם ולהתחיל בכל פעם מחדש ומה שעבר יהיה נמשך עליו שכחה כדי שלא יוכל להפיל אותו שום דבר בבחינת גם אלה תשכחנה וכו' שדרו"ל על חטא העגל שכולל כל החטאים שבעולם. וזהו בחינת התקון של שכרי לוחות שגרמו שכחה כשרו"ל: (עד כאן ליקושי הלכות.)

על השיר חדש

והנה פירושו האחרון של רש"י זצוק"ל על החומש: "לעיני כל ישראל. שנשאו [משה רבינו] לבו לשבור הלוחות לעיניהם, שנאמר ואשכרם לעיניהם, והסכימה דעת הקדוש ברוך הוא לדעתו, שנאמר אשר שברת, יישר כחך ששברת." וזה נאמר על י"ז בתמוז, ותכף אח"כ אנחנו מתחילים מחדש: בראשית... וכתוב בתיקוני הזהר (תיקון י'): "בראשית שי"ר תא"ב והאי איהו שיר משובח מכל השירים תאב מכל השירים".

לעיני כל ישראל בראשית

ומובא בשורה אחרונה של הפתק, "וסמן י"ז בתמוז יאמרו שאינך מתענה". ורק רבי ישראל בער ידע שהוא לא התענה. גם לחזכיר שמנין הימים בין י"ז בתמוז לראש השנה הוא ע"ב, מנין חסד, שיר של חסד המתנגן על ע"ב נימין:

נְנִיחַ נְחֵמְ נְחֵמְ נְחֵמְ מְאֹמֵן

הלכות שבת ה' ס"ק ט' י' אורח חיים ג'. עיקר הכח ללחום בעמלק למחות שמו וזכרו מן העולם הוא על ידי שבת שהוא שמא דקודשא בריך הוא כנ"ל. כי עיקר מלחמת עמלק שנכל דור. הוא כנגד שם ה' שהוא שם הצדיק האמת שהוא שם ה' כי שמו משותף בשם הצדיק. אשר הצדיק הזה האמת הוא הפאר והיופי וההידור של כל העולם הוא החן האמת של כל העולם. הוא

בחינת יסוד הפשוט בחינת נהר היוצא מעדן וכו' אשר ממנו נמשכין כל הד' יסודות שהוא כלליות כל העולמות כולם שכולם נמשכין ממנו וכל חיותם נמשך על ידו אשר כל מי שנכלל בשם האמת של זה הצדיק הוא מסתכל על עצמו בכל הארבעה יסודות שהם כל המדות וזוכה לחזור בתשובה להשם יתברך וכו' כמבואר שם במקומו בהתורה הזאת עיין שם ואם זה הצדיק האמת שבכל דור היה נתגלה בעולם.

וכל העולם היו מקורבים אליו באמת היה העולם כבר מתוקן כי זה הצדיק יש לו כח לתקן כל העולם אם לא היו מעלימין ומסתירין אותו אבל בכל דור ודור יש בחינת מלחמות עמלק. ועיקר מלחמתו של עמלק ימח שמו היא רק דייקא נגד הצדיק האמת הזה שהוא הראש בית. כי עמלק הוא בחינת ראשית דסטרא אחרא בחינת ראשית גוים עמלק. ועל כן כל מלחמתו הוא רק כנגד זה הראש בית האמת שכל הדורות נמשכין ממנו. בבחינת קורא הדורות מראש כי עמלק אינו רוצה להלחם לא את הקטן ולא את הגדול כיראם עם הראש בית בעצמו אבל מחמת שכנגד הראש בעצמו אין לו שום כח להלחם עמו בעצמו. כי זה הצדיק האמת הראש בית כבר זכה לנצח אותו ולשבר אותו בתכלית כי לא אתנהי מדיליה כלום. כי כבר שבר כל התאוות וכל המדות רעות בתכלית תכליתן בתכלית השלימות שאין שלימות אחריו. והכניע וביטל מעצמו זוהמת הנחש הוא זוהמת עמלק שהוא הסטרא אחרא והוא הכניעם כולם מעצמו בתכלית ההכנעה והביטול עד שלא נשאר אצלו שום אחיזת הרע כלל אפילו כל שהוא ועוד הוסיף אחר כך למסור נפשו בכל יום בשביל השם יתברך וקיבל על עצמו יסורים קשים ומרים ממות בשביל קדושת שמו יתברך ובשביל עמו ישראל וכו' וכו' על כן בוודאי אין לעמלק שהוא ראש הסטרא אחרא שום אחיזה להלחם עם הצדיק בעצמו. על כן כל מלחמתו הוא מה שמערבב את העולם בכל עת. ועושה מחלוקת גדול בכל עת על הצדיק האמת הזה שהוא הראש בית כדי להרחיק את ישראל ממנו כדי שלא ישובו להשם יתברך על ידי

הצדיק הזה שהוא הראש בית שיש לו כח להחזיר כל העולם למוטב כנ"ל וזאת הקליפה הרעה שהוא המן עמלק כל תחבולותיו וכל מלחמתו הוא להסתיר ולהעלים שם הצדיק האמת הזה שהוא הראש בית האמתי. כי קליפת עמלק מרוצה שיתקרבו ישראל לכל הראשים שבעולם. לא מבעיא הראשים של הסטרא חרא ממש שהם עיקר שם הטומאה כמו ראשי הכתות של הפילוסופים והאפיקורסים. כי גם אצלם יש להם ראשים עליהם שלומדים אצלם אלו החכמות החיצוניות הנבוכות העוקרות אותם מן העולם. ולצודד נפשות לקרבם לאלו הראשים ימח שמם בוודאי הן הוא משוש דרכו. ועל זה מניח עצמו בודאי לאורכו ולרחבו. אלא אפילו ראשים שיש להם חלק בקדושה שהם אנשים כשרים קצת ואפילו אם הם צדיקים רק שיש בהם עדיין איזה אחיזת הרע ואין להם כח להוציא את ישראל מרע לטוב. על כן מרוצה עמלק שכל אלו הראשים יהיו גדולים ומפורסמים בשם גדול בעולם. ויהיה להם התנשאות גדול. וכל כוונתו הרעה רק כדי להעלים על ידי זה שם הראש בית האמתי שהוא הראש של כל הראשים שבעולם. והוא הבעל הבית האמתי של העולם שעיקר תיקון כל בני עולם לשוב להשם יתברך הוא על ידו דייקא. וקליפת עמלק כל מלחמתו להעלים ולהסתיר שמו של זה הראש בית דייקא. כי יש כמה וכמה ראשים בעולם. כמו שכתוב והמתנשא לכל לראש ודרשו רז"ל אפילו ריש גרנותא וכו'. כי כל הד' יסודות נקראים ראשים. כמו שכתוב והיה לארבעה ראשים. ומהם נתחלקו כמה וכמה ראשים בעולם

ואפילו בקדושה יש כמה וכמה ראשים. כי כל אחד כפי חלקו שזכה לברר איזה חלק מהד' יסודות על ידי בירור מדותיו ותאוותיו כמו כן יש לו איזה חלק בראשית והתנשאות הנמשכין מבחינת בירור הד' יסודות שנקראים ארבעה ראשים. אבל כל אלו הראשים מחמת שלא ביררו עדיין את כל הד' יסודות לגמרי בתכלית הבירור. כי עדיין נשאר אצלם איזה אחיזת הרע מאיזה מדות ותאוות. וכמו ששמעתי מפי רבינו ז"ל שיש כמה צדיקים ששכרו התאוות אבל עדיין נשאר אצלם שמץ מנהו. ואלו הצדיקים אין להם כח להחזיר בני ישראל למוטב. כי אם בכח הצדיק האמת הראש בית האמתי שזכה לבטל הרע בתכלית וכו' כנ"ל. כי מחמת שאין בו שום רע כלל. על כן יש לו כח לתקן כל הנפשות המקורבים אליו להחזירם להשם יתברך ועל כן על זה מתקנא עצמו ביותר הבעל דבר שהוא קליפת המן עמלק ומניח עצמו לאורכו ולרחבו להעלים ולהסתיר שם והידור ופאר של הצדיק האמת הזה ומקים עליו מחלוקת גדול. ומתגבר בתחבולותיו להקים ראשים בעולם ולהגדיל שמם מאד אשר שמם נמשך משם הטומאה משמות החיצונים. ולפעמים כשרואה שאי-אפשר לו להפוך האמת לגמרי להעמיד רשע גמור לעשות אותו ראש ומפורסם, כי בוודאי לא יטעו בו בני ישראל הכשרים, על כן הוא משתדל בתחבולותיו להתלבש עצמו באיזה כשר או צדיק שאינו גמור ונותן בלבו שיחלוק על זה הצדיק הנ"ל. שהוא הראש בית האמתי. והבעל דבר מגדיל שמו של זה החולק והמתנגד על הראש בית האמתי הוא מגדיל שמו מאד ומפרסם אותו מאד. כי עמלק מרוצה שכל העולם יתקרבו לאלו הראשים אף על פי שהם צדיקים קצת כדי להרחיקם מהצדיק הגדול הראש בית האמתי. כי כל תחבולותיו לרחק ישראל מהצדיק הראש בית

על השיר חדש

האמתי הנ"ל שכל תיקון נפשות ישראל וכל העולמות על ידיו כנ"ל. וזה שכתוב ויזנב כך כל הנחשלים אחריו וכו' ויזנב דייקא. וכמו שדרשו רז"ל שהיה חותך זנבות וזורקן כלפי מעלה. כי ההמון עם כנגד הצדיק הם בבחינת זנב. כי הם טפלים אליו. כי הצדיק האמת הוא הראש. והקטנים הטפלים אליו הם בבחינת זנב. אבל בוודאי טוב להיות זנב וטפל לצדיק הוזה שהוא ראש בית האמתי מלהיות ראש במקום אחר. וכמו שכתוב במשנה הוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים. וכמו שאמרו רז"ל הדבוק ומחובר לטהור טהור. וכדאמרי אינשי עבד מלך מלך הדבק לשחזור וישתחוו לו כמו שפירש רש"י לענין נהר פרת שסמוך לארץ ישראל וכו'. ועמלק בתחבולותיו חותך הזנבות וזורק כלפי מעלה שמהפך מזנב לראש. שלוקח קטנים במעלה שהם בבחינת זנב נגד הראש בית שהיו צריכין להיות טפלים אליו. והוא לוקח אלו הזנבות הקטנים במעלה וחותכם ומרחיקם מהצדיק מהראש בית האמתי. וזורקן כלפי מעלה. דהיינו שעושה מהם ראשים ומגביה אותם למעלה למעלה. ומגדיל שמם מאד. ומכניס בלבם שיחלוקו על הצדיק הכל בשביל להסתיר ולהעלים שם הצדיק הוזה שהוא הראש בית האמתי וכנ"ל.

ועל כן מלחמה לה' בעמלק מדור דור. כי זה עיקר תוקף מלחמות שבכל דור כי בכל דור מוכנת הגאולה לבא על ידי הראש בית הוזה שהוא בחינת משה משיח שהוא הצדיק האמת הגדול במעלה שבכל דור. אך עיקר העיכוב הוא על ידי המחלוקת העצום הוזה שהוא בחינת מלחמת עמלק שכל מלחמתו להסתיר ולהעלים שם הצדיק הוזה כנ"ל.

וזה שאמר משה ליהושע תלמידו דייקא צא הלחם בעמלק. ולא לחם עמו בעצמו. כי מחמת שכל מלחמתו של עמלק הוא כנגד בחינת משה שהוא הראש בית האמתי. להסתיר ולהעלים שמו חסדו שלום. על כן אין יכול משה בעצמו להלחם עמו. כי אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים

כי איך אפשר להצדיק להגדיל ולפרסם שם עצמו. על כן צוה לתלמידו יהושע צא הלחם בעמלק. כי דייקא התלמיד של הצדיק האמת הוא יש לו כח להלחם בעמלק שרוצה להעלים ולהסתיר שם הצדיק הזה. כי בחינת יהושע תלמידו כל עסקו וכל תחבולותיו לפרסם ולהגדיל שמו הקדוש והנורא של הצדיק הזה בעולם. וכמו שכתב רבינו ז"ל על פסוק ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו וכו' (בסימן ק"ם) שדייקא על ידי התלמידים של הצדיק יכולין לידע גדולת הצדיק ובוודאי כל כחו של בחינת יהושע תלמידו להלחם בעמלק הוא בוודאי רק מהראש בית בעצמו שהוא בחינת משה. כי בוודאי אין כח ליהושע שהוא בחינת התלמיד ללחום מלחמה עצומה ונוראה כזאת. וזה שכתוב והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכו'. כי בוודאי עיקר כח המלחמה היה על ידי משה בעצמו. רק אף על פי כן המלחמה בעצמה להתגבר על עמלק שרוצה להסתיר ולהעלים שם הצדיק הזה להתגבר עליו להגדיל ולפרסם ולפאר ולרומם באמת שם הצדיק הזה צריך שיהיה נעשה על ידי בחינת יהושע תלמידו דייקא כנ"ל. וכמו שכתוב בזהר הקדוש (בשלח ס"ה ע"ב) שיהושע דייקא היה מסוגל למלחמה הזאת עיין שם. היינו כנ"ל.

הלכות פרו ורבו ג' ס"ק ח' אבן העזר.

ועל כן חייב כל אדם להוליד בן ובת כמבואר בשולחן ערוך, כי עיקר מצות פריה ורביה להעמיד תולדות לקיים העולם הוא בשביל הגדלת השמחה בבחינה הנ"ל, (דהיינו להפוך בחינת יגון ואנחה לשמחה כנ"ל), שבשביל זה נברא העולם כדי להגדיל השמחה בבחינת ישמח ה' במעשיו, כי אין עצבות לפני המקום ברוך הוא, ולמעלה למעלה שם עיקר השמחה בעצם כמו שכתוב: הוד והדר לפניו עוז וחדוה במקומו, אבל השם יתברך רצה להטיב ולהגדיל השמחה ביותר שזה עיקר הטוב והתענוג האמתי כשזוכין לשמוח בו יתברך, בבחינת ישמח ישראל בעושי וכולי, על כן ברא את כל העולמות מראש ועד סוף כדי שיכירו

בכבודו יתברך, ועל ידי שיכירו בו מעולם התחתון השפל הזה שבשבילו נברא הכל, על ידי זה תגדל השמחה ביותר ויותר על ידי שתעלה השמחה ממקומות הרחוקים מעולם השפל הזה שבשבילו נברא הכל, על ידי זה תגדל השמחה ביותר ויותר על ידי שתעלה השמחה ממקומות הרחוקים מעולם העשייה שיש שם אחיזת היגון ואנחה, היינו בחינת הנ"ל שעיקר הגדלת השמחה ביותר הוא כשמהפכין היגון ואנחה לשמחה. ועל כן ברא את כל העולמות עד עולם השפל הזה שבו אחיזת היגון ואנחה, וכשזוכין להכיר אותו יתברך בזה העולם ולשמוח בו בזה העולם השפל והמגושם, בבחינת "ישמח ישראל בעושיו", אזי השמחה גדולה מאד מאד גם אצלו יתברך, בבחינת ישמח ה' במעשיו, במעשיו דייקא, כי עיקר הגדלת השמחה הוא כשעולה השמחה מזה העולם העשייה הגשמי שיש בו אחיזת היגון ואנחה, כי זה עיקר שלימות וגדולת השמחה כשמהפכין יגון ואנחה לשמחה כנ"ל. ועל כן לעתיד לבוא שאז נזכה לעיקר שלימות התכלית שיזכה כל אחד על ידי עבודתו ויגיעתו ותשוקתו וכולי להשם יתברך, אז תגדל השמחה מאד מאד שזה יהיה עיקר קיבול השכר, וכמבואר בכמה פסוקים מגודל עוצם הפלגת השמחה שלעתיד כמו שכתוב: "בא יבא ברנה נושא אלומותיו", שזה נאמר על קיבול השכר שלעתיד, כי אז יתער שיר חדש כי יתעוררו כל העשרה מיני נגינה שעל ידם עיקר השמחה, כמו שכתוב: תבואי תשורי מראש אמנה וכולי, וכמו שהפליגו רז"ל בגודל השמחה שלעתיד, וכמו שאמרו רז"ל: עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים לעתיד לבוא וכל אחד יהיה מראה באצבעו ויאמר: "זה ה'" וכולי, כמו שכתוב "ואמר ביום ההוא הגה אלקיניו זה קוינו לו" וכולי נגילה ונשמחה בישועתו. ועיקר השמחה שלעתיד שזה עיקר הקיבול שכר הוא בבחינת הנ"ל ואנחה הנאמר על השמחה של ימות המשיח ולעתיד לבא, דהיינו מה שזוכין להפוך היגון ואנחה לשמחה שזה עיקר השמחה שלעתיד שיזכה כל אחד ואחד כפי מה שזכה בעבודתו על ידי תורה ומצוות ומעשים טובים

שעשה בזה העולם השפל, ועל ידי זה זכה להרים ולהעלות זה העולם שבו אחיזת היגון ואנחה לתוך הקדושה שהוא השמחה, שזה עיקר שלמות השמחה כנ"ל. כי נקודת כל המצוות ומעשים טובים הוא השמחה כמו שכתוב: פקודי ה' ישרים משמחי לב, וכמו שאנו מבקשים תמיד: ונשמח בדברי תורתך ובמצוותיך לעולם ועד, כי עיקר שלימות העבודה של תורה ומצוות הוא דייקא כשזוכין לעשותם בשמחה, וכמובא בספרים ובפרט בכתבי האר"י מגודל האזהרה לעסוק בתורה ובמצוות בשמחה, וכמו שכתוב: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב" וכו'. ועל כן עיקר כל המצוות ומעשים טובים שהם בחינת שמחה, עיקר עשייתם הוא רק בעולם הזה לכד כמו שכתוב: "היום לעשותם ולא למחר" בעולם הבא, כי דייקא בעולם הזה ששם אחיזת היגון ואנחה, שם דייקא זוכין להגדיל השמחה ביותר כשזוכין לעבוד את ה' ולקיים התורה והמצוות בשמחה, כי זהו בחינת שמהפכין היגון ואנחה שהוא בחינת העולם הזה לשמחה שהוא בחינת התורה והמצוות כנ"ל, ועל ידי זה נזכה להקיבול שכר לעתיד שהוא גודל השמחה שלעתיד שנוכה אז לשמחה נפלאה על שזכינו לכלול העולם הזה בתוך העולם הבא, שעל ידי זה עיקר הגדלת השמחה והתענוג שנוכה אז, בבחינת ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה הנ"ל שאז יתהפך הכל לשמחה וכנ"ל:

וזהו בחינת מעלת התשובה שהיא גדולה מצדיקים גמורים, כמו שאמרו רז"ל: במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, כי הבעל תשובה ששב מעוונותיו שהם בחינת יגון ואנחה בחינת אדאג מחטאת בבחינת ויתעצב אל לבו רחמנא ליצלן, וכשזוכין לשוב עליהם אז העוונות נתהפכין לזכויות, נמצא שנתהפך היגון ואנחה שהם בחינת עוונות לזכויות ומצוות שהם בחינת שמחה כנ"ל. ועל כן מעלתם לעתיד גדולה מאד, כי יגדל שכרם אז מאד, כי עיקר השכר הוא בחינת המחול והשמחה שלעתיד שיהיה נעשה דייקא על ידי התהפכות היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, שזה עיקר שלימות השמחה כנ"ל:

על השיר חדש

וכן בכלליות העולם כל העבודה שעושים כל ימי חייו, וכן כל העבודה שעושים כל ימי העולם הזה, כולם הם בחינת בירורים שמבררין הניצוצות הקדושים מעמקי הקליפות שהם בחינת יגון ואנחה, ומהפכין יגון ואנחה לשמחה. וכל הבירורים הם על ידי בחינת עשרה מיני נגינה של בחינת הלוויים שממתיקין הדין ומקשרין וכוללין הקול חוזר בקול ישר שעל ידי זה מהפכין היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, אבל לעתיד לבא כשיגמור הבירור בשלימות, ויקויים בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים, ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וכולי, אז לא יהיה עוד שום בירור ועשיה ועבודה כלל, כי היום לעשותם ולא למחר לעשותם, ואז יהיה יום שכולו שבת שכל הבירורים שזכה כל אחד לברר לפי בחינתו לפי עבודתו וטרחתו בעבודת ה', כולם ישובו לשרשם העליון שהוא בחינת קול הישר, שהוא שורש כל השמחה והחיות של כל העולמות, ואז יתער שיר חדש שהוא בחינת שיר של חסד, שהוא בחינת כהן שנקרא חסד כמו שאמר רבינו ז"ל (בליקוטי תנינא סימן ח') שלעתיד נזכה לבחינת שיר של חסד שהוא עיקר שלימות עשרה מיני נגינה, בחינת שיר פשוט, כפול, משולש, מרובע שעולה ע"ב בנימטריא חסד, כי עכשיו כל הניגונים והשירות הם רק הארה מעשרה מיני נגינה, כי עכשיו עיקר השיר מסטרא דליואי שהוא בחינת דין שמשם אחיזת סטרא דנוקבא, ועל כן כל השירות בלשון נקיבה כנ"ל. אבל לעתיד יתער שיר חדש בלשון זכר, כמו שאומרים בהגדה: ונודה לך שיר חדש כמובא, כי יתער שיר של חסד בחינת שיר של שבת, בחינת שיר השירים שיר המעולה על כל השירים, בחינת כהניך ילבשו צדק וחסידיך ירננו וחסידיך דייקא ירננו בחינת שיר של חסד, כי אז יתבטל היגון ואנחה לגמרי ויתהפך הכל לשמחה בשלימות, ואז נזכה לשמוע בחינת קול השיר הנמשך מקול הישר בעצמו שהוא בחינת כהן בחינת חסד. וזהו בחינת עוצם ריבוי השמחה שלעתיד בחינת שובע שמחות את פניך וכולי, וכיוצא בזה בפסוקים הרבה כנ"ל, אשרי שיזכה לשמחה הזאת ולשיר הזה של חסד

שהוא בחינת הניגון שיתנגן לעתיד על ע"ב נימין בשיתפכו עונות ישראל לזכויות, שהוא בחינת התהפכות היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל, וכמבואר בהתורה תקעו ג' עיין שם: אשרי שיזכה לזה:

הלכות ציצית ה' ס"ק א'.

זוה בחינת ציצית, כי ציצית הוא בחינת החוט של חסד שנקלע ונשזר מן הע"ב נימין שעליהם יתנגן השיר של חסד שיתער לעתיד, שזהו הקול המשקה את הגן, ששם גדילים כל היראות וכל הריחות, שעל ידי הקול הזה דייקא יכול המוכיח להוכיח את ישראל ולא יקלקל בתוכחתו אדרבא יתן ויוסיף ריח טוב בנשמתם על ידי תוכחתו בקול הזה, שזהו בחינת התוכחה של משה שהוכיחן על מעשה העגל שעל ידי תוכחתו הוסיף ונתן בהם ריח טוב, בבחינת (שיר השירים א) נרדי נתן ריחו עזב לא נאמר אלא נתן וכו' (שבת פח) עיין שם כל זה היטב ומחוט של חסד הזה נמשך אור חוטי הציצית הקדושים, כי חוטי הציצית בכללם עולים ע"ב כמובא כי הם ל"ב חטין שכל חוט כפול משנים, כי צריכין להיות שזורין, ושני פעמים ל"ב, הוא ס"ד, והשמונה חוטים בעצמם ס"ה עולה ע"ב כמנין חסד הנ"ל, שנקלע ונשזר מע"ב נימין שהם בחינת (הסמטרינים) שעליהם יתנגן השיר של חסד של לעתיד כנ"ל.
(עד כאן ליקוטי הלכות)

ומיד בהמשך התפילה של תורה מט' רבי נתן כותב: "... והביאנו לשלום לארץ הקדושה וזכנו שיחזור ויתגלה החלזון, ונוכה לקיים מצות התכלת שציצית..." וידוע סיבה שזקני ברסלב בזמן התגלות התכלת מהגאון הרוז'ין זצ"ל, שהיתה קבלה מר' נחמן זצ"ל שאותה שנה יהיה התגלות גדולה, והזקנים של ברסלב בדקו והחליטו שכוונת רבינו היתה על התכלת.

על השיר חדש

הלכות סוכה ו'

על פי המאמר בליקוטי מוהר"ן תקעו ג' המתחיל אף על פי שתוכחה היא דבר גדול וכו'. עיין שם כל המאמר כולו מראשו לסופו עיין שם היטב:

וזה בחינת סוכה כי דפנות ומחיצות הסוכה הם בחינת מחיצות פריסות של המוחין כי ג' מוחי הם ג' מחיצות פרוסות בפני התאוה של ניאוף (כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל). וזה בחינת מחיצות ודפנות הסוכה. ועל כן הם ג' דפנות כי עיקר הסוכה היא ג' דפנות כמו שאמרו רז"ל כנגד ג' מוחין שהם מחיצות פרוסות בפני תאוות ניאוף כי סוכה הוא בחינת שכל ומוחין בחינת אימא דמסככא על בנין שהוא בחינת אם לבינה בחינת התבוננות ושכל בחינת מוחין. ועל כן עושין הסוכה אחר ראש השנה ויום הכפורים כי בראש השנה אז התפילה בבחינת דין ועל ידי זה מוציאים מהסמטרא אחרא כל מימי הדעת והקדושה שבלעה וכו' ואז הסמטרא אחרא שהוא בחינת עננים בחינת סכותה בענן לך וכו' כלה והולכת ונעשין גרים ונתגלה הכבוד ונעשין רעמים בחינת ענני דשפכי מיא בחינת מימיה דעת בחינת וכבוד ה' נראה בענן, ועל ידי זה נמשך התפשטות הנבואה שבאה מנפשות ישראל ששרשם בכבוד. ועל ידי הנבואה נתברר ונתחזק האמונה דקדושה ונתבטל אמונות כוזבות. כי עיקר בירור האמונה היא על ידי תיקון המדמה וכו'. ועל ידי אמונה נתגלה חידוש העולם ועיקר החידוש העולם לעתיד יהיה על ידי בחינת אמונה. וחידוש העולם יהיה בבחינת ארץ ישראל כי עיקר ארץ ישראל הוא על ידי בחינת כח מעשיו וכו'. ואז יתנהג רק על ידי השגחה ונפלאות כמו ארץ ישראל. ואז יתער השיר של נפלאות שהוא השיר שיתער לעתיד שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שיתנגן על ע"ב נימין בחינת חסד בחינת עולם חסד יבנה. וזה השיר הוא בחינת קול המוכיח בחינת קול יעקב בחינת הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן שעל ידו גדלים כל הריחות והיראות ועל ידי זה

יכולים להוכיח בחינת נרדי נתן ריחו וכו' עיין שם כל זה היטב היטב ותבין ותראה פלאי פלאות וכו': והסתלקות וביטול העננים והסטרא אחרא זה בחינת סליחות עוונות בחינת מחיתי כעב פשעיך וכו' עין שם:

.....

ואז יוצאין מימי הדעת. בחינת "כי תמלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" ונתגיירין גרים (כנ"ל במאמר הנ"ל). וזה בחינת שמחת בית השואבה שזוכין בסוכות. בחינת ושאתם מים בששון ותרגמו ותקבלון אולפן חדרת. בחינת ריבוי מימי הדעת שיוצאין עכשיו בשפע גדול על ידי התיקון שנעשה בראש השנה על ידי התפילה בבחינת דין שעל יד זה הסטרא אחרא מקיאה כל הקדושות וכל הדעת שבלעה וכו' כנ"ל. ואז יוצאין מימי הדעת בשפע גדול בחינת כמים לים מכסים בחינת "אל הכבוד הרעים ה' על מים רבים." ועל כן עושים שמחת בית השואבה כי שואבין מימי הדעת אז על ידי התיקון שנעשה על ידי תפילות ראש השנה ויום הכפורים וכו' כנ"ל. ועל כן אז שואבין המים בשמחה גדולה מאוד ומי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו. כי על ידי זה הדעת ששואבין עכשיו שנתגלה על ידי התפילה של ימים נוראים כנ"ל. על ידי זה זוכין שיתערר השיר שלעתיד כנ"ל שמשם עיקר השמחה. כי עיקר השמחה יהיה בעת שיתגלה השיר הנ"ל כי אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רינה כי עיקר השמחה יהיה לעתיד בעת שיתערר השיר הנ"ל. ועכשיו בשמחת בית השואבה מתעורר אז השמחה של לעתיד על ידי שמתעורר עכשיו השיר שיתערר לעתיד וכו' כנ"ל:

וזה בחינת התפשטות הנבואה הנ"ל שזוכין על ידי הכבוד שנתגלה על ידי שיוצאין מימי הדעת..... ועל ידי רוח נבואה נתברר המדמה ועל ידי זה זוכין לאמונה ונתגלה חידוש העולם וזוכין לחסדים שעל ידי זה יהיה

חידוש העולם לעתיד בחינת להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות.
בחינת עולם חסד יבנה.....

ועל ידי האמונה זוכין לבחינות התקבצות החסדים שעל ידם יהיה חידוש העולם לעתיד בחינת להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות וכו' כנ"ל. וזה בחינת סוכה כי סוכה הוא בחינת חסד כידוע. בחינת חיבוק יד ימין כידוע שאז בסוכות מתקבצין כל החסדים (כמבואר בכוונות). ועל ידי התקבצות כל החסדים יהיה חידוש העולם בחינת עולם חסד יבנה. ועל כן סוכה מרמז על חידוש העולם כמובא בספרים שסוכה מרמז על עלמא דאתי. כי עולם הבא מכונה בשם סוכה. כמו שכתוב "וסוכה תהיה לצל יומם" ועל כן אמרה התורה צא מדירת קבע ושב בדירת עראי לרמז על חידוש העולם. שאין קביעות לעולם הזה ח"ו רק השם יתברך חידש את עולמו ועתיד לחדש עולמו כמובא שסוכה מרמז על זה. נמצא שסוכה מרמז על חידוש העולם לעתיד לבא שאז נזכה לישב בסוכה של לויתן בסוכות ענני כבוד. בחינת וסוכה תהיה וכו' ועל כן כל אומות העולם כשירצו אז לזכות לגדולה וכבוד של ישראל יתנסו במצות סוכה כמו שאמרו רז"ל. כי עלמא דאתי הוא בחינת סוכה כנ"ל:

כי סוכה היא בחינות דפנות ומחיצות המוחין שזוכין על ידם לשמירת הברית שעל ידי זה זוכין לבחינת כבוד בחינות נבואה שעל ידי זה נתברר המדמה כנ"ל. שעל ידי זה זוכין לאמונה כנ"ל. שעל ידי זה מתקבצין החסדים וזוכין לחידוש העולם שיהיה לעתיד וכל זה הוא בחינת סוכה כנ"ל. ואז יתער השיר של לעתיד שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שיתנגן על ע"ב נימין בחינת חסד וכו' כנ"ל. וזה בחינת השמחה של סוכות כמו שכתוב זמן שמחתנו כי משם עיקר כל השמחות שבעולם שכולם נמשכין מבחינת השמחה שיהיה לעתיד

בחינת כי בשמחה תצאו. בחינת ששון ושמחה ישיגו וכו' כי אז יתער חדוה וניגונא בעלמא בעת שיתער בחינת שיר חדש הנ"ל. ועל כן מחמת שבסוכות זוכין שיתער שיר הנ"ל שמשם כל השמחות על כן הוא זמן שמחתנו וזה בחינת שמחת בית השואבה הנ"ל. ועל ידי הניגון הנ"ל על ידי זה גדלים כל הריחות והיראות שהם מזונא דנשמתא ועל ידי זה נכנע מזונא דגופא (כמבואר במאמר הנ"ל).

נמצא שסוכה היא בחינת חידוש העולם שזוכין על ידי החסד שזוכין על האמונה וכו' כנ"ל ועל ידי זה מעוררין קול הניגון שיתער לעתיד שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שהם בחינת ע"ב נימין וכו' כנ"ל. וזה בחינת ד' מינים שנוטלין בסוכות שהם כנגד ד' אותיות השם י'הו"ה' שהוא בחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע כידוע. ועל כן לולב אחד וערבות שתיים והדסים שלשה זה שיר פשוט כפול משולש. והאתרוג כלול מכל הארבע כידוע כי הוא בחינת ה' אחרונה בחינת מלכות שכלולת מכולם והוא בחינת שיר מרובע ועל כן מברכין על נטילת לולב. כי הלולב הוא בחינת צדיק כתמר יפרח שהוא בחינת הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן כידוע שעל ידו גדלים כל הריחות והיראות כנ"ל. וזה בחינת הנענועים כדי לעורר הריח מהדעת כי עיקר הריח על ידי שלימות הדעת כידוע כי על ידי הדעת זוכין לניגון הנ"ל שעל ידו גדלים כל הריחות ועל כן מנענעין הלולב ומיניו לעורר הריח מהדעת ועל כן הם ע"ב נענועים כנגד ע"ב נימין בחינת חסד שעליהם יתנגן השיר הזה כנ"ל. וזה בחינות נענועים כי עיקר הניגון על ידי בחינת נענועים שמנענעים בנימין שבכינור בחינת מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות (כמבואר בסוף מאמר הנ"ל). ועל כן עיקר מצות נטילת לולב ומיניו הוא בשעת אמירת הלל. כי זה עיקר בחינת ד' מינים שהם בחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע שיתער לעתיד שזה

על השיר חדש

בחינת הלל והודאות שירות ותשבחות שיתער אז. נמצא שארבע מינים והלל הם בחינה אחת, בחינת שיר והלל והודאה שיתנגן לעתיד כנ"ל, על כן עיקר נמילת ד' מינים היא בשעת ההלל:

ועל ידי כל זה זוכין תיכף ליום שמיני עצרת שהוא שמחת תורה כי על ידי כל הבחינות הנ"ל זוכין לשיר הנ"ל שהוא בחינת שמחה. כי משם עיקר השמחה כנ"ל. ועל כן זוכין אחר כך תיכף לשמחת תורה שאז אתער חדוה וניגונא בעלמא וכל ישראל שמחים וששים בו יתברך ובתורתו הקדושה שזה בחינת עלמא דאתי שאז יתער שיר הנ"ל. וכל זה זוכין על ידי כל הנ"ל על ידי התפילה של ראש השנה שעל ידי זה זוכין לסליחות עוונות שהוא יום הכפורים ועל ידי זה נשלם הדעת וזוכין לסוכה וזוכין לכל בחינות הנ"ל עד שמעוררין קול הניגון הנ"ל בכל שבעת ימי הסוכות על ידי הד' מינים כנ"ל ואז יוצא ונתגלה בחינת שיר וניגון ושמחה הנ"ל ביום שמחת תורה שזוכין תיכף אחר סוכות על ידי כל הבחינות הנ"ל כנ"ל:

.....נמצא שעיקר בירור המדמה שהוא בירור האמונה הוא על ידי הידים על כן נוטלין לולב ומיניו בידיים דייקא כי מצוות נמילת ד' מינים נמשך מבחינת התפילה בבחינת דין של הבעל כח שהיא בחינת מטה עוז שזהו בחינת ראש השנה. שעל ידי התפילה הזאת מכניעין את הסמרא אחרא ומוציאין ממנה כל חיותה כל הדעת והקדושה והתפילה והרחמנות שבלעה וכו' ונעשין גרים ונתרבה כבודו שמשם שורש נפשות ישראל. ומשם נמשך הנבואה שעל ידי זה נתברר המדמה והאמונה שעל ידי זה זוכין להניגון הנ"ל וכו' כנ"ל וזהו בחינת נמילת ד' מינים. כי הלולב שעליו מברכין על נמילת לולב. הוא בחינת מטה עוז הנ"ל. בחינת צדיק כתמר יפרח. היינו שעל ידי נמילת לולב ומיניו אז מראין שאנו נצחנו המלחמה

בראש השנה שזכינו לקבל מהצדיקי אמת כח התפילה בבחינת דין שהוא בחינת מטה עוז שזהו בחינת הלולב ומינו שאנו נוטלין בסוכות וכמו שכתוב בזוהר הקדוש מאן נצח מאן דאחיד מאני קרבא שהם ד' מינים. נמצא שהד' מינים הם בחינת כלי זיין שלנו בחינת מאני קרבא שזהו בחינת מטה עוז שמתפלל בראש השנה. ומשם נמשך לנו מצוה הקדושה הזאת. שאנו זוכין אחר כך בסוכות ליטול הלולב הקדוש ומינו הקדושים בדינו שהם המאני קרבא הנמשכין על ידי בחינת המטה עוז הנ"ל. וזהו אנו שמחין עכשיו שזכינו לנצח המלחמה כמו שכתוב ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וכו' ושמחתם לפני ה' אלקיכם שעיקר השמחה היא בלולב ומינו שנמשכין מהמטה עוז הנ"ל שמשם נמשכים הניגון הנ"ל. שמשם כל השמחות כנ"ל. וזה בחינת ערבי נחל שמקשרין יחד בתוך הד' מינים. כי ערבי נחל מרמז על בחינת פושעי ישראל וגרים שכולם חוזרים להשם יתברך על ידי המטה עוז הנ"ל. וזה בחינת ההדס שהוא כנגד הג' אבות כידוע. כי האבות הם בחינת שרשי נפשות ישראל שמשם הנבואה בחינת "בשבעים" נפש "ירדו" אבותיך ראשי תיבות נ"ב"א כמו שכתוב שם. אבותיך דייקא. ועל ידי זה זוכין לנבואה שעל ידי זה נתברר המדמה והאמונה. וזה בחינת האתרוג שהוא העיקר. כי האתרוג פרי עץ הדר הוא בחינת אמונה מלכות כידוע שהוא בחינת כולך יפה רעיתי. כי עיקר היופי וההידור של כנסת ישראל הוא האמונה הקדושה שיש להם. כי כל הד' מינים מאירין להאתרוג. כי עיקר כוונת הנטילה הוא להמשיך כל התיקונים הנ"ל הנמשכין מהתפילה הנ"ל מבחינת מטה עוז הנ"ל בשביל לגלות ולהאיר האמונה הקדושה בעולם שזהו בחינת האתרוג שהוא בחינת מלכות אמונה כנ"ל. ועל כן נוטלין הד' מינים בידים. כי עיקר בירור המדמה והאמונה הוא בידים דייקא כנ"ל. ועל ידי זה זוכין לשיר הנ"ל שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שזהו גם כן בחינת הד' מינים כנ"ל.

שזהו בחינת ההלל שאומרים עם הד' מינים כי הלל הוא
 בחינת שיר הנ"ל כנ"ל, כי הלל מרמוז על לעתיד לבא,
 כמו שפירש רש"י על פסוק "ארחץ בנקיון כפי ואסובבה
 את מזבחך ה'", שהוא בחינת הד' מינים כמו שדרשו
 רז"ל "להשמיע בקול תודה ולספר כל נפלאותיך" פירש
 רש"י: "זה הלל שיש בו לשעבר ויש בו לגוג ויש בו
 לימות המשיח ויש בו לעתיד לבא". נמצא שהלל כלול
 מכל הנפלאות עד לעתיד. כי הוא בבחינת השיר של
 נפלאות שיתער לעתיד שהוא השיר הנ"ל שנתעורר
 בסוכות על ידי הד' מינים. ועל בן גומריז עליהם את
 ההלל....

....על ידי זה נתברר המדמה שהוא בחינת נידוד השנה בלילה לעסוק
 בתורה שמגדדין השנה ונעורין בליל הושענא רבא כנ"ל ועל ידי זה זוכין
 להמשיך קול השיר הנ"ל שאנו צריכין לשמוח על ידו בשמיני עצרת
 ושמחת תורה שהוא בחינת קול התוכחה של משה כנ"ל ועל בן עוסקים
 אז בספר אלה הדברים שהוא בחינת קול התוכחה של משה וכנ"ל וזהו
 גם כן בחינת כל ספר תהלים שאומרים אז. כי תהלים כלול מכל העשרה
 מיני נגינה שהם בחינת השיר הנ"ל שכלול מכל היו"ד מיני נגינה שאנו
 עוסקים עתה לעוררו ולהמשיכו שעל ידו עיקר השמחה של שמיני עצרת
 ושמחת תורה כנ"ל.

וזהו בחינת מה שמסיימין את התורה בשמחת תורה ומתחילין מיד
 בראשית כי נעוץ תחילתו בסופו כי עיקר הכל הוא להמשיך ולגלות
 האמונה הקדושה למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד
 לידע ולהודיע ולהודע שהוא האל הוא היוצר הוא הבורא הכל יש מאין

המוחלט להאמין בחידוש העולם באמונה שלימה שהוא בחינת בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ שמשה רבינו עליו השלום פתח את התורה הקדושה בפסוק זה להודיע שאין צריכין ואסור לחקור שום חקירה מה לפנינו ומה לאחור וכו' רק קבלת התורה מתחיל מזה להאמין באמונה שלימה לקול דברי אלקים חיים היוצאים מפי משה שפתח לנו את התורה בלי שום חקירות וחכמות רק הודיע לנו מיד שורש ויסוד האמונה הקדושה שהוא "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" וכמו ששמעתי זאת מפי רבינו הקדוש ז"ל לענין הרחקת הפילוספיא והחקירות רק להאמין לקול אבותינו בפשיטות כאשר פתח לנו משה בראשית וכו' (כמובא מזה בספריו הנדפסים עיין שם). ועיקר האמונה הזאת בחינת בראשית ברא אלקים וכו' שהוא אמונת חידוש העולם זוכין על ידי בחינת רוח נבואה שהוא כלליות התורה. ובזה מקושר היטב התחלת התורה בראשית להסיום לעיני כל ישראל כי אנו מסיימין: ולכל הירד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל שהוא בחינת הלוחות שקיבל מידיו של הקדוש ברוך הוא כמו שפירש רש"י שם על פסוק ולכל הירד החזקה שקבל את התורה ב' לוחות בידיו שעל ידי זה נתברר המדמה כנ"ל שעיקר ברור המדמה על ידיד רוח נבואה שהוא בחינת הלוחות בחינת עשרת הדברות כנ"ל, ועל ידי זה נתגלה האמונה הקדושה שזה בחינת האותות והמופתים הנוראים שעשה משה שעל ידי זה גילה אמונה בעולם שהשם יתברך ברא את העולם והוא מנהיג את העולם כרצונו וכידו לשנות הטבע בכל עת וזהו בחינת ולכל המורא הגדול וכו' כמו שפירש רש"י שם שהם נסים וגבורות וכו' ועל ידי כל זה נתגלה לעיני כל ישראל האמונה הקדושה שהוא אמונת חידוש העולם כנ"ל. וזה שמתחילין מיד בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ כי על ידי הירד החזקה

על השיר חדש

והמורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל, שהוא קבלת התורה שהוא רוח נבואה. ועל ידי האותות והמופתים נוראים וכו' על ידי כל זה נתברר ונתגלה אמונת חידוש העולם בחינת בראשית ברא אלקים וכו' שהוא התחלה ויסוד ועיקר כל התורה כולה שמתחילין מיד וכנ"ל השם יתברך יזכנו לגלות האמונה הקדושה לכל באי עולם שיקוים מהרה כי אז אהפוך אל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אמן ואמן. [עד כאן ליקוטי הלכות]

טוב להזכיר שוב שההילולא של הנחל נובע מקור חכמה רבי נחמן מברסלב היא ביום שמחת בית השואבה וגם השלמת שנת פטירת רבי ישראל בער בעל הפתק היה באותו יום. [ע"ן ימי מוהרנ"ת על פטירת רבינו זצוק"ל שהמצווה אחרונה לפני פטירתו היתה מצות לולב...]

מובא בחיי מוהר"ן פרק גדולת השגתו ס"ק ל"ט

שמעתי בשמו שאמר: מן רבי שמעון בר יוחאי, שהיה חידוש כמפורסם היה העולם שקט עד האר"י זכרונו לברכה, היינו שמרבי שמעון בר יוחאי עד האר"י זכרונו לברכה לא נתגלו חדשות כמו שנתגלו על-ידי רבי שמעון בר יוחאי עד שבא האר"י זכרונו לברכה שהיה חידוש כמפורסם והוא גילה חדשות לגמרי שלא נמצא מי שיגלה חדשות כאלה עד האר"י זכרונו לברכה. ומן האר"י זכרונו לברכה עד הבעל-שם-טוב זכרונו לברכה היה גם-כן העולם שקט בלי חידוש, עד שבא הבעל-שם-טוב זכרונו לברכה שהיה חידוש נפלא וגילה חדשות ומן הבעל-שם-טוב זכרונו לברכה עד עתה היה גם-כן העולם שקט בלי חידוש כזה, והיה העולם מתנהג רק על-פי ההתגלות שגילה הבעל-שם-טוב זכרונו לברכה עד הנה, עד שבאתי אנכי, ועתה אני מתחיל לגלות חדשות נפלאות לגמרי וכו':

חלק מכתב מעלים לתרופה של רבי נתן

אני מחיה עצמי גם עתה במעוף צוקה הזאת בנגדל חסדו הנפלא אשר הגדיל עלי היחיד קדמון יתברך שמו, שהודיענו מאור בזה אשר יודע נגון בזה וכו' וכו' ולעתיד לבא הכל יהיה נכלל בהנגון הזה כל מה שעבר על כל אחד. ברוך השם אשר עד פה עזרנו שאנו זוכים עדין שהיה ושיש אור בזה בעולם, לעולם לא נבוש בחסדו הגדול, גם אני מחיה את עצמי על אשר סבב השם יתברך ברחמיו שלא באתם הנה, מה מאד גדלו חסדי ה', נא בני חביבי אל תצטער כלל על זה, תאמין בהשם יתברך כי הכל לטובה עצומה ונוראה, והנה מגדל צערי עד הנפש עזרני השם יתברך שהחיתני את עצמי כל כך, עד שאם לא הייתי מתבייש מהעולם הייתי מרקד מחמת שמחה, כי חסדו גבר עלינו ואמת ה' לעולם, ומגדל הנחיצה אי אפשר להאריך. והשם יתברך ירחם על ישראל ויאמר למלאך הרף ירך וישוב אלינו וירחמנו בקרוב. דברי דברי אביך המצפה לישועה. נתן מברסלב:

הפתק שנתגלה בשנת תרפ"ב במכריה לר' ישראל בער
אודסר בכתב יד של רבי נחמן מברסלב

דיבורים מתוך הקלטות של בעל הפתק, ר' ישראל בער
אודיסר תלמידו היקר של רבי נחמן מברסלב זיע"א.
(השארנו בכוונה את הלשון הקדוש והמיוחד שלו)

"ששים שנה היה לגמרי בסוד, ושלושה שנים התחלתי לגלות ולפרסם,
כי אמרתי שצריכים לפרסם פלאות ה' שהוא יכול לעשות ניסים מלובש
בדרך הטבע וזה חתיכת נייר, אבל זה החתיכת נייר זה יכבוש
כל העולם כי רבינו ר' נחמן, בו, תלוי כל הגאולה והתיקון
של כל עם ישראל ושל כל העולם".

"זה נכתב לכל אחד מישראל, "מאד היה קשה לי לרדת
אליך תלמידי היקר"... זה לכל אחד.."

כל אמריקה רק תשמע את הניגון נְנַחֵם... וזה נתגלה רק עכשיו בהמכתב
הזה רבינו הקדוש בחייו חתם נחמן בלי נקודות, נחמן,
ועכשיו הוא עם נקודות נְנַחֵם נְנַחֵם..

"על כל פנים אני לא צריך להביא עדים כי זה הוא עד על עצמו רק
לראות החתימה של רבינו, זה, עם נקודות נְנַחֵם נְנַחֵם נְנַחֵם מאומן זהו
החתימה הזו, רבינו הקדוש בחייו הוא חתם את שמו על
מכתביו נחמן, פה כתוב נְנַחֵם נְנַחֵם נְנַחֵם עם נקודות,
מאומן! העולם כל העולם יודעים ר' נחמן מברסלב כאן
כתוב מאומן, בשביל שהוא שוכן באומן".

"זה הניגון שיתנגן לעתיד על ידי משיח צדקינו לתקן
העולם וזה השיר הוא מגלה כאן במכתב הזה שהוא זה
השיר פשוט כפול משולש מרובע: נְנַחֵם נְנַחֵם נְנַחֵם מאומן...

קודם כל אני הייתי שליח להודיע לך מהשם הקדוש הזה:

נְּ נַחְּ נַחְּמֵן מְאוֹמֵן,

רק להגיד בפה השם הזה:

נְּ נַחְּ נַחְּמֵן מְאוֹמֵן,

זה ממתיק כל הצרות וכל הדינים וכל העוונות וכל הכפירות, הכל! הוא מהפך הכל, אשרי המאמין.

"קודם כל זה החתימה, זה התגלות חדש בעולם, כי רבינו הקדוש מדבר בליקוטי מוהר"ן שיש שיר פשוט, כפול, משולש, מרובע, שיתגלה לעתיד על ידי משיח צדקינו שיתגלה לעתיד וכאן הוא מגלה שהשיר הזה פשוט כפול משולש מרובע הוא, הוא השיר הזה כן נְּ נַחְּ (נְּ רבינו נחמן)"

"נְּ נַחְּ אז הכל טוב רק נְּ נַחְּ נַחְּמֵן מְאוֹמֵן זהו הכל, כל התורה וכל ישראל וכל הרפואות וכל הישועות, הכל בדיבור אחד.. זה ניגון עולמי!

ניגון עולמי נְּ נַחְּ נַחְּמֵן מְאוֹמֵן

הוא מחיה ומתקן ומחדש כל ישראל, וכשיבוא משיח יהיה עולם חדש, לא העולם של עכשיו, עולם חדש."

"..איך הוא נכתב? ואיך הוא בא לטבריה לשיבה להארון להספר, איך? והוא, אנחנו שומעים, רואים, שזה למעלה מן הטבע, יש מאין, ואיך הוא נמצא בעולם ואיך הוא בא לעולם ואיך הוא בא לטבריה, איך? זה עוד פלא כזה עוד לא היה בעולם, זה רק מרבינו, רק הפלא, חתימה כזו, חתימה כזו שום צדיק לא חתם חתימה כזו, את ה"פשוט, כפול, משולש, מרובע" ורבינו הקדוש גם כן

בחיינו לא חתם זה, רק בהפתק הזה, לא ידענו, זה נמצא בליקוטי מוהר"ן, כי רבינו הקדוש מדבר מהשיר הזה, בוודאי הוא הבעטליר והוא השיר הזה כן, אבל כאן הוא מגלה בפירוש לכל העולם נַחַּ נַחַּ נַחַּמֵּן מַאֲוֵמֵן...

מה שיש עכשיו בעולם לא ידעו לא יודעים כלום.

עיקר התורה והמצוות הוא רבינו רב נחמן נַחַּמֵּן מַאֲוֵמֵן
מַאֲוֵמֵן

הוא כל החיות שלנו התורה והמצוות...

כדאי להתחזק באמונה ולהזכיר רק השם נחמן נַחַּמֵּן מַאֲוֵמֵן
רק להזכיר את זה הוא ממתיק כל הדינים וכל הצרות וכל מיני דינים וכל הכפירות וכל העוונות"

"בשם הזה מרומז כל מה שעובר על כל אחד מישראל
והוא מהפך הכל לטוב"
"אם סובלים?"

תיכף נַחַּמֵּן מַאֲוֵמֵן!...
והוא מהפך הכל!"

"צריכים להאמין שזה מסוגל כי הוא השורש של הגאולה והוא השורש של כל נפשות ישראל והוא כלליות כל התורה וכל הצדיקים שהיו מיום בריאת העולם, בחיר הבריאה.

כפי המכתב רואים חדשות התגלות חדש בעולם...

נַחַּמֵּן מַאֲוֵמֵן כפול, משולש מרובע נַחַּמֵּן מַאֲוֵמֵן כן יש בו עשרה אותיות זה עשרה מיני נגינה שגילה על תיקון, על פגם הברית זה עשרה אותיות זה העשרה מיני נגינה והשיר פשוט כפול משולש מרובע ביחד כן...אז הוא מגלה כאן בפשטות, שהוא העיקר הגאולה".

"העיקר הוא נַחַּ נַחַּ נַחַּמָּ זה דבר קל להגיד וכשאומרים נַחַּ
 אז מחזיקים בהשורש של כל הבריאה ושל כל התורה ושל
 כל הצדיקים כן נכנסים בעולם אחר רק כשמזכירים שם
 רבינו ר' נחמן כמו שחתום בחתימה בפתק הזה נַחַּ נַחַּמָּ
 נַחַּמָּ מאומן"

"שיזכיר בכל עת צרה ובכל עת ובכל שעה נַחַּ שישייר את זה בשיר
 בשמחה (איך) זה דבר קל וזה העיקר הכל כי העיקר הוא רבינו ר' נחמן נַחַּ
 נַחַּ נחמ נחמן זה פשוט כפול משולש מרובע ועשרה אותיות הם עשרה
 מיני נגינה שגילה עשרה מיני נגינה שגילה בזה תלוי הכל כל הגאולה רק
 להגיד בבוקר נ בפה נַחַּ לשיר בשמחה נַחַּ ועל ידי זה יתקרבו כולם
 לרבינו וזה זה הגאולה עיקר הגאולה זה רבינו זה השם נַחַּ זה עיקר

הגאולה נִנְחָה נְחָמָה נְחֻמָּן מאומן בזה תלוי עיקר הגאולה זה
 מסוגל לכל אחד בכלל ובפרט כל אחד שיתפלל ויגיד בפה
 זכות רבינו הקודש יגן עלינו על כל ישראל זכות זכות נִנְחָה
 נְחָמָה נְחֻמָּן מאומן....."

"נִנְחָה נְחָמָה נְחֻמָּן מאומן הוא ממתיק כל הצרות וכל
 הדינים!"

"נִנְחָה נְחָמָה נְחֻמָּן מאומן? מהפך את הכל לטובה!"

אנחנו לא יודעים מה זה שזכינו בדורות הללו, זכינו
 לדעת כזה, לדעת מזה, מהסוד הזה, נִנְחַ נְחָמָּ נְחָמָּ
 מאומן יש הרבה לדבר, אבל אני לא יכול לדבר!"

"זה כח חדש שלא היה מעולם אבל אנחנו לא זוכים לקבל
 את זה באמת כראוי אבל אף אל פי כן ה' יתברך גדול
 מאד ורק להזכיר את השם..."
 "פלא כזה שלא היה מעולם חדש לגמרי, אם היה כבר, לא היה חדש! זה
 חדש לגמרי!"

"אשרי מי שמאמין בה' ובתורה אנחנו לא מבינים אבל
 מאמינים, מאמינים בה' בתורותינו ובתורה, קודם כל רק
 מה שמאמינים ומזכירים את השם הקדוש הזה זה ממתיק

כל העוונות וכל הכפירות וכל הנפילות, כן, ומחדש חדש הוא עושה אותנו חדש לגמרי!.."

"מה? אנחנו, שרוים מאד! אנחנו משוקעים בטומאה! אבל דיבור אחד מרבינו הוא מהפך הכל רק להגיד נַחַם נַחַם נַחַם מאומן זה מספיק לנו לרפאות אותנו להחיות אותנו לחדש אותנו אם יש חס ושלום איזה צער אז תכף לך להגיד השם הקדוש הזה נַחַם נַחַם נַחַם מאומן הוא מהפך הכל כל הכפירות וכל העוונות הכל הוא מהפך אשרינו אנחנו יהודים שאנחנו מאמינים בתורה ובצדיקים."

"מה שיש חס ושלום איזה יסורים איזה דבר לא טוב אז זה רבינו הקדוש מהפך הכל רק לטוב, הוא מהפך הרע לטוב! אני לא כלום העיקר, העיקר הצדיק, הצדיק, להגיד רק נַחַם נַחַם נַחַם מאומן זה מספיק להחריב כל הסטרא אחרא כל החושך, זה ענין חדש לגמרי שרבינו הקדוש זכה לזה, בשם הזה מרומז כל מה שעובר על כל אחד מישראל והוא מהפך הכל לטוב!

זה השם, זה כל התורה, תיקון כל העוונות וכל הפשעים שלי וכל הכפירות, כן, הוא מהפך לגמרי, לגמרי, אשרינו אנחנו יודעים מזה! אם לא, אנחנו לא יודעים כלום! רבינו הקדוש גילה שהשם שלו נחמן נַחַם נַחַם מאומן זה מהפך כל העוונות וכל הכפירות וכל הפשעים וכל דבר לא טוב, הוא מהפך לטוב! זה לא היה מעולם, זה חדש לגמרי!"

"השם שלו נַחַם נַחַם נַחַם מאומן זה ממתיק ומבטל ומשבר כל הרע כל העוונות, כל העוונות וכל הפשעים ומהפך הכל לטוב. זה לא עולה כסף! מזומן מוכן, מזומן כן, רק להזכיר את השם נַחַם נַחַם נַחַם מאומן מספיק! הוא מהפך כל העוונות וכל הפשעים וכל הרע הוא מהפך לטוב, יש איתך חס ושלום איזה דבר לא טוב זה הכל לטוב נַחַם נַחַם נַחַם מאומן, שוין, הוא כבר מהפך הכל באופן אוטומטי רק מזכירים את

קלטות הסבא

השם נַנְחַ נְחָמְ נְחָמֵן מאומן זה באופן אוטומטי הוא מהפך הכל לטוב, כל הרע וכל העונות וכל הכפירות וכל דבר הוא מהפך לטוב, אל תשכח את זה, תמיד יהיה לך במוח בלב נַנְחַ נְחָמֵן מאומן הוא מהפך הכל! רבינו הקדוש מחיה אותנו ומחדש אותנו מחדש... הוא חולה? אין לו תיקון? הוא מחדש! הוא מחדש אותנו, הוא מכניס בנו נשמה וכל טוב עם אמונה, אמונה זה כל יסוד היהדות כל יסוד התורה על כל פנים רבינו הקדוש חותם אלי "חזק ואמץ בעבודתך" חזק ואמץ בעבודתך אנחנו צריכים להתחזק, להתחזק באמונה, בזה לכד אתה מהפך הכל בכח רבינו הקדוש, הכל להפך, הכל לטובה, הכל לטובה....

נַנְחַ נְחָמְ נְחָמֵן מאומן מהפך לטובה, יהיה לך רגלים חדשים, הכל חדש, כן, רק "חזק ואמץ בעבודתך" באמונה בעבודת ה' יכולים להתקרב לה' יתברך רק בזה שמאמינים בה' ובתורה, שמאמינים רק להגיד השם הקדוש הזה נַנְחַ נְחָמְ נְחָמֵן מאומן כבר הוא מהפך הכל לטוב, כן, זכינו רפואות וישועות, הכל הוא מהפך, הכל רק לטוב שמו נחמן.

ר' ישראל (ר' ישראל קרדונר) היה גר בחברון והוא בא לטבריה בשבילי, לקחת אותי, למצוא אותי, והוא מצא אותי בטבריה (על מי אתה מדבר?) עלי! הוא חדש נַנְחַ נְחָמְ נְחָמֵן מאומן זה עושה הכל חדש! הוא חדש ועושה הכל חדש, אמת, אמת כזה אין בעולם, אור כזה אין בעולם, זה עולה על הכל על כל התורה על הכל! על כל פנים יש לך במה להתחזק ולהתחדש לגמרי...."

"אנחנו שכורים מאד והוא עושה הכל שלם, חדש, הוא מחדש, הוא מחדש, "חזק ואמץ" חזק ואמץ חזק באמונה בהאמת זה אמת!... כפירה זה שקר!

וזה אמונה זה אמת טוב כזה חדש, לא היה מעולם, ממתיק מבטל ומשבר כל הרע נַנְחַ נְחָמְ נְחָמֵן מאומן ..."

"הם אומרים שאנחנו מצאנו דבר חדש, פצצה חדשה, ששמה בטחו (הם מצאו את הפתק קודם בטחו) לא, לא מצאו, (אבל העיתונאי מה אמר לך יש בפתק הזה) סימנים ברורים על הגאולה!"

"משיח עוד לא בא? אומרים רק כשמשיח בא, כשיבוא אז יהיה עולם אחר, עולם חדש, עולם של רבינו, עולם כזה... עולם חדש! יש סימנים על העתיד אבל יהיה עולם אחר, כל הכופרים וכל הרשעים ישובו לה' ולתורה ויקבלו עול התורה ויזכו לאמונה כזה, שלא היה מימות עולם! רבינו הקדוש הוא מגלה וממשיך אור שלא היה מעולם, זה כל התענוגים כל... אולי אזכה? אשרינו! אשרינו! זה בלי שיעור אשרינו כזה! אני זוכר אשרינו לפני שמונים שנה, רב שלמה ווקסלר הוא היה לו דיבורים כאלה על רבינו, אבל לא נתגלה עד אחרי... אני לא ידעתי! אני לא ידעתי מה

זה ענין... אני ורב ישראל זה היה ענין פלא כזה שהיה
התחלת הנאולה"

"רב ישראל קרדונר הוא בא אלי לטבריא וכל טבריה היה בוכה היו
אומרים ישראל בער נעשה ברסלב! ורב ישראל הוא סכנה, אבל הם,
היה להם יראת שמים, הם אמרו כולם, אמרו שהוא איש פלא, וגם כן
הוא היה דבוק ברכינו באמונה כזו, באור כזה, שעדיין לא היה בעולם
כזה, ועכשיו אנחנו קרובים וסמוכים אל הנאולה. עד היום
היה הנאולה.. היה משיח משיח היום הוא נשתנה היום הוא
נִנְחָה...

ועד היום היה הדיבור משיח משיח והיום הוא נִנְחָה ... האר"י
הקדוש הוא גם כן לא ידע..."

"אני ראשי-תיבות... נַחַּ נְחָמְ נְחָמְ מאומן זה כבר כלול כל העולם, עם כל החטאים הכל! תיקון, תיקון, תיקון, אני רבי נחמן זה נַחַּ נְחָמְ נְחָמְ מאומן..

אנחנו לא יודעים כלום. רבינו הקדוש גמר הכל, היום והחודש מתי יבוא משיח צדקינו, ואיך יהיה הביאה שלו, והספר נקרא "מגילת סתרים".

רבינו גילה, ורבי נתן כתב. הוא גילה טפה מן הים, מי שידע מי שזכה להשיג זה למעלה משיכלנו, למעלה מכל העולם, מהתורה, מהכל! זה אור של ה' יתברך בעצמו. וכתוב בהפתק בהמכתב של רבינו "ועליך אמרתי מיין פייריל וועט טליען ביז משיח וועט קומען". זה משיח. זה אני יודע, בחודש ניסן הוא יגיע. ורבינו הקדוש ורבי נתן, הם ידעו הכל מתי שיבוא משיח ואיך שיהיה. אני ראיתי כבר משיח צדקינו... עכשיו הזמן של הגאולה צריך להתגלות אורות גדולות..."

"הפתק זה משיח הוא מזכיר אותנו שיש משיח, אבל היהודים שלא מאמינים, הם לא רוצים לקבל התורה, אבל רואים עכשיו שהגיע ימות המשיח, זה רק התחלה, יבוא, יבוא ויבוא! אנחנו יהודים, התורה יעלה, יעלה ויעלה! כולם יעסקו רק בתורה של רב נחמן ליקוטי מוהר"ן, ליקוטי תפילות, ליקוטי הלכות, (זה הסגולה לימות המשיח?) כן! זה האמת, אבל חב"ד זה שקר (בגלל זה שז"ר אמר לך שהוא לא חב"ד בלב הוא ברסלב'ר?) יאו, לי הוא אמר שהוא רק ברסלב, והם כולם היו מתנגדים האדמו"ר וכולם היו מתנגדים, אז הוא שתק אבל הוא השאיר בעט מה שהשאיר.."

"כנראה במכתב "עליך אמרתי מיין פייעריל וועט טליאן ביז משיח וועט קומען" נו, "ביז משיח וועט קומען", אנחנו לא יודעים, רבינו הקדוש גילה מתי יבוא אבל אנחנו לא יודעים כלום, רבינו גילה היום שיבוא משיח ואנחנו לא יודעים, רק ר' נתן הוא שמע מרבינו הסוד הזה מתי יבוא משיח, וכתוב עלי "עליך אמרתי מיין פייעריל וועט טליאן ביז משיח וועט קומען" (ובחזוק עבודה) "תבינהו וסימן יז בתמוז יאמרו שאיני מתענה" (רבינו אומר וכו' ובחזוק עבודה תבינהו) אני לא מבין תבינהו, יכול להיות בעוד חמישים שנה, עוד מאה שנה, (היה החלום "זמן הגאולה קרוב מאד") זה היה אצל ר' ישראל מקרדון, אני לקחתי את התיק והוצאתי חתיכת נייר ונשאר בידי חתיכת נייר, ועל הנייר כתוב: "זמן הגאולה קרוב מאד" באותיות גדולות ויפות מאד (קרוב מאד כמה קרוב?) אני לא יודע, מתי שיהיה, יהיה קרוב, קרוב מאד, "ועליך אמרתי מיין פייעריל וועט טליאן ביז משיח וועט קומען" כנראה מזה שאני אהיה בביאת המשיח, בביאת המשיח אני אחיה, עליך אמרתי מיין פייעריל וועט טליאן "ביז" * משיח וועט קומען (*הוא מושך מאד במילה "ביז") אבל אנחנו לא יודעים מתי יבוא משיח יש פתק: זמן הגאולה קרוב מאד ארבע מילים.... "סימן יז בתמוז יאמרו שאינך מתענה..."

(השנה שנת שמיטה וכתוב בגמרא "מוצאי שביעית נגאלין") "כן הם אומרים שאני אחיה, עד שיבוא משיח, אחר כך אני גם כן אחיה כשיבוא משיח, אתה רוצה לחיות? (תזכה לחיות עד שיבוא משיח) כן, כתוב עד שיבוא משיח, "מיין פייעריל וועט מליאן *כיו משיח וועט קומען" (*הוא מושך מאד במילה "כיו")

"רבנו הקדוש אמר, אני הבאתי לכם מתנה מארץ ישראל: "מחלוקת", כל העולם, כל בני אנוש, כל העולם יחלקו עליו, ואז מי שיתקרב אלי אלו האנשים שלי. מה? אוי, מה שהם סבלו, הם סבלו על הדורות, בדורות אלו, הם הכינו למשיח אנשי רבנו וספרי רבנו, כל דבור... כל דבור... וכל... אבל השקר.. השקר זה.. זה מסמא עינים, מעוור עינים, כן, מחללים מבזים את האמת, אבל כבר הגיע רבנו, כשנכנס לאומן אמר לרבי נתן: "אף על פי כן, ה' יתברך נומר תמיד ברצונו" הרבי ותלמיד כזה יחיד בעולם, מיום בריאת העולם, רבי כזה ותלמיד כזה... וגם כן כל התלמידים של רבינו, מה שזה... אני ברוך ה', אני הייתי רצון ושבור ובהכנעה.. אבל הלב בפנים היה... היה האמת בוער כאש להבה, זה היה גם..."

"נעשה עינים פלאים וזה מסוגל, אם נעשה תיקון באדם, אם העולם מתקן את עצמו, אז נעשה עינים אחרים מהכסף ומהתאוות ויוצאים מהתאוות ומהעבירות ונכנסים... מקושרים בהשורש של כל הבריאה ושל התורה! זה השורש של כל הבריאה, אם אומרים רק זה השם, וזה כולו, זה כל התורה וכל הבריאה וכל בני אדם ורק בזה, נַחַּ נַחְמָּ נַחְמָּן מאומן! זה לא ידעתי, שישים שנה לא ידעתי, וזה אחרי ששים שנה, סיבב ה' יתברך והאיר לי, מה! אתה לא יודע? נַחַּ! אתה יודע מה זה נַחַּ?"

"היה קשה לי מאד, איך יהיה הגאולה? אין ספרים לקנות, אפילו אם יש איזה ספר, מפחדים לא לנגוע, אולי יחשדו בו שהוא נוטה לברסלב?"

קלטות הסבא

ואיך יהיה הגאולה? אבל אני לא נתייאשתי, אני היה לי כיסופים וכמו שליבי אומר לי, לא, לא, יבוא הזמן. בטח!

עכשיו אנחנו יושבים בבני ברק בסוכה ומדברים דיבורים כאלה? שזה המתקה גדולה לכל העולם לכל בני ברק, לכל ירושלים, לכל ארץ ישראל, לכל העולם.

כסף! מה זה? שגעון?! ממש זה שגעון! וזה הפתק נברא, בא לעולם על ידי מכשלה, על ידי מכשול. הגמרא אומרת כתוב בפסוק בתורה "והמכשלה הזאת תחת ירך" על ידי המכשלה נעשים פלאות. בפרט רבינו הקדוש, הוא מכניס, הוא מהפך כל הרחוקים וכל הפושעים וכל העולם מהפך כולם לה' יתברך, רק דיבור אחד שלו, הוא מנצח כל העולם. הוא מצחק מכם, (מכולם, מכל העולם) ומבינים שהם בטעות, על מה הם עובדים כל כך, ורוצים (ורצים) כל כך, בשביל מה? בשביל מי? העיקר הוא **נְחֻמְךָ נְחֻמְךָ נְחֻמְךָ** (נְחֻמְךָ מאומן) זה דבר קל להגיד, כי זה כשאומרים **נְחֻמְךָ**, אז מחזיקים בהשורש של כל הבריאה ושל כל התורה ושל כל הצדיקים, נכנסים לעולם אחר, רק שמזכירים שם רבינו רבי נחמן, כמו שחתום בחתימה בפתק הזה, **נְחֻמְךָ נְחֻמְךָ נְחֻמְךָ** מאומן. זה צריך להיות בכל מקום, בכל חנות, בכל בית, בכל העולם. הם ידעו שהם בהמות, צריכים להתהפך להיות אדם. (כל העולם?) כל העולם! לכל אדם יש טוב, וזה הטוב אף על פי שהוא מעט מאוד, כמעט שלא (שלא רואים אותו) זה, יש לו כח להפוך את האדם! (זה) הטוב, שיש בו, יש בו כח. רבינו הקדוש גילה שיש, בו כח בכל אחד, על ידי זה הטוב לנצח כל התאוות וכל המלחמות של העולם הזה, על ידי זה **הַנְּחֻמְךָ נְחֻמְךָ נְחֻמְךָ** מאומן."

"(הפתק הוא) פלא גם ופלא כזה בדור החושך הזה (מה זה הנקודות?) הנקודות? הנקודות הם סודות גדולות האותיות עם הנקודות אי אפשר לקרוא נחמן בלי נקודות? יש נקודה על **נְחֻמְךָ** פתח **נְחֻמְךָ** שווא **נְחֻמְךָ** נְחֻמְךָ

הכל נקודות, וגם כן זה פשוט כפול.. מדוע לא חמש מדוע לא שלוש רק ארבע! זה פשוט כפול משולש מרובע, זה הניגון שיתנגן לעתיד על ידי משיח צדיקנו לתקן העולם, וזה השיר, הוא מגלה כאן במכתב הזה שהוא זה השיר פשוט כפול משולש מרובע **נְּנַחְּ נְּחַמְּ נְּחַמְּן** מאומן, יש בחירה אנחנו היינו צריכים להיות צדיקים קדושים לא לשאול מכל העולם, כן כשיש פלא כזה בחושך הזה, יש פלא כזה, מכתב כזה, איך הוא נחתם ואיך הוא נכתב ואיך היה הסימן שלא ידע מזה שום בן אדם. רק נייר, אני לא שמתי לב לזה, מה נייר? מה זה נייר? מה יעשה לי הנייר? וזה יכבוש כל העולם, זה הנייר?! אנחנו, העולם צוחקים מאיתנו! מה? הם טיפשים! הם אומרים דברים כאלה, איך אפשר? לא יעלה על הדעת דבר כזה!.. אבל יש צדיק רבינו רבי נחמן שזה הוא כולו גם, כל דיבור שיצא מפיו, כל מה שגילה וכל עניניו וכל נפש שנתקרב אליו וכל ספר שמדפיסים זה הכל נוגע להגאולה, כי הוא עיקר הגאולה, וזה מרומז בזה המכתב **נְּנַחְּ נְּחַמְּ**.. הוא הגאולה, זה השיר שיתנגן שיר של חסד שיתנגן לעתיד הוא זה השיר, מחזיקים ביד כל הניסים. הם היו רק בזמנם בזמני זמנים, ועכשיו אנחנו.... כתוב בתורה הניסים של מצרים ועוד ניסים, ניסים, אבל לא רואים, אנחנו מאמינים בתורה שהיה ניסים, וודאי, אבל זה הוא חי וקיים! זה חי וקיים! וזה גם כזה, איך הוא בא לטבריה? ואיך הוא בא להספר? ואיך אני פתחתי את הספר והיה שמה המכתב? רואים השגחה כזו, בעינים רואים פלאות כאלה שאי אפשר... למעלה מן הטבע! ורבינו הקדוש כותב עלי, על ישראל בער, "עליך אמרתי מיין פייעריל וועט מליאן ביז משיח וועט קומען" רבינו הקדוש אמר זה "מיין פייעריל וועט מליאן ביז משיח וועט קומען" הוא הבטיח שהוא, .. שלא יכבה האש שלו, אז זה שאמרתי אז, עליך אמרתי, "עליך אמרתי מיין פייעריל וועט מליאן ביז משיח וועט קומען" זה פלא! הכל פלא, איך הוא.. אם היה איזה גדול הדור למדן וצדיק, אבל לא, איש פשוט כמוני! ועדיין אני מכיר את עצמי, אני אי אפשר לי, מאיך הוא

בחר? הוא לקח ישראל בער! הוא קירב אותי מקודם לרבינו הקדוש כן נתקרבתני לרבינו הקדוש במסירות נפש כזה, בגבורה כזו, בגבורה כזה, ואחר כך ענין המכתב, ענין המכתב ששים שנה, והוא חי וקיים! והוא נמצא בעולם חתיכת נייר דק. חתיכת נייר איך הוא מתקיים ששים שנה? גם בן אדם ששים שנה הוא כבר איש זקן. ומחתיכת נייר הוא חי ששים ושלושה שנים הוא נמצא בעולם! וגם הוא היה בסכנות גדולות, אני שלחתי את זה לפולניה לפני המלחמה בפולניה והם החזירו לי ואני קיבלתי אותו בדואר וזה היה גם, גם, גם, נס, נס, נס..."

"זה ניגון עולמי נִנְחַ נְחָמְ נְחָמְן מאומן ומצוה גדולה להיות בשמחה תמיד כל העולם שוררים את זה, אפילו הגוים שוררים את זה, הוא מחיה ומתקן ומחדש כל ישראל, וכשיבוא משיח יהיה עולם חדש, לא העולם של עכשיו, עולם חדש מה שיש עכשיו בעולם לא ידעו, לא יודעים כלום כל הלומדים וכל הגדולים, דיבור אחד של רבינו זה כלליות כל התורה

וכל ישראל וכל הרפואות וכל הישועות. מה אני? רבינו הקדוש אמר ככה! ואם הוא אמר, ההלכה היא כמותו! בגמרא יש הלכה כרב נחמן והלכה כרב נחמן והלכה כרב נחמן, כך אומרת הגמרא והלכתא כנחמני הוא ינחמנו ממעשינו, ורבי נחמן ינחם את כל ישראל ויתקן וינחם כל ישראל, הוא מנחם מתקן כל ישראל ככה הוא אמר, אני השיר נַחַּ נַחַּ נַחַּמְּ נַחַּמְּ מֵאֹמֶן"

"דברי רבינו הקדוש הם נאמנים כל מה שהוא גילה שהוא מדבר יש בו כל התורה, עוד לא היה חידוש כזה בעולם!"

"(הפתק) הוא גם מן השמים למעלה מן הטבע אני משיג איזה ניצוץ אבל מי יכול להשיג דברי רבינו, עוד לא היה בעולם אור כזה, פלא כזה, שהוא יתקן כל העולם יתקן בשלימות כולנו כמו שאנחנו אבל אסור לחשוד ולהיות קשה, זה האמונה, הוא סוד קדוש כזה, רבינו זה כולו אמונה, רק אמונה, אם לא, אם לא אין שום דבר, כלום, רק האמונה ואמת, זה אמת שעוד לא היה בעולם, עוד לא נתגלה בעולם שנתגלה איזה טפה מן הים, זה גם כן זה ענין פלא ופלא בלי שיעור זה ענין סוד שלא היה בעולם סוד כזה, "חידוש כמוני לא היה בעולם" ענין סוד, סוד שלא היה עדיין בעולם (על הפתק) זה לא מעשה ידי אדם, זה לא, זה אמת, אמת כמו השם יתברך התורה אמת זה אמת.

"כל הברכות כל ההשפעות נמשך ממנו כל התורה וכל התיקונים הכל נמשך ממנו כל הרהור תשובה בעולם נמשך ממנו..."

קצת דיבורים לא מוקלטים שנשמעו על ידי כמה עדים:

"הפתק כמה שהוא מתגלה הוא נשאר סוד. וגם אני."

"כואב לי בלב יש לי אור כזה, אמת כזה, אמונה כזה לגלות לעולם ואין לי עם מי לדבר באים אלי אבל לא מחפשים אמת

אז אני רוצה להתחבאות במקום שאף אחד לא יראה אותי...

לא מחפשים אמת" (עד כאן דיבורים לא מוקלטים)

"דיבור אחד, זה כובש כל העולם, דיבור אחד מרבינו, נַחַּ נַחַּמְּ נַחַּמְּ מַאֲוֵמֵן, גדולתינו ותפארתינו יגלה משיח צדקינו (סבא נכון רבינו אמר משיח יכבוש כל העולם בלי שום מלחמה רק בתפילה נכון?) בן ר' נתן בקול גדול בכח גדול, הוא אמר "גדולתינו ותפארתינו יגלה משיח צידקינו" אוי ווי אוי ווי... הייתי בחנות יש לחם הרבה ואני, אין לי חתיכה היה לי... אם אין כסף אין לחם....

וגם נסעתי מהבית לא נתתי, לא השארתי אף פרוטה לא היה לי ... ככה היה החיים שלי, אני נסעתי בכל פעם למירון לירושלים בלי פרוטה בלי לחם בלי כסף אני בטבעי ביישן אני לא יכול לבקש שירחם עלי ליתן לי, אני בטבע שלי אני ביישן גדול, נו, סבלתי וסבלתי, ברוך ה' אני היום שמח, אני נסעתי למבריה ולירושלים ולא היה לי פרוטה, חתיכת לחם וגם מים לא היה לי! לא לחם ולא מים ולא כסף...."

"בטחו" הגוים אמרו שהיהודים יש להם פצצה חדשה שלא ידעו מה זה, ושם הפצצה הוא: "בטחו" זה פצצה חדשה שלא היה מעולם הם שמעו "בטחו בטחו בטחו" נפל עליהם פחד!...

ור' ישראל (רבי ישראל קרדונר שקירב את רבי ישראל בער לברסלב) עליו השלום הוא עשה על זה כל העבודה שלו, כל שהוא היה עוסק לקרב אותי לרבינו, רק על זה להיות נקי מפגם הברית, אז אני, אני כאילו אינני מזה העולם כאילו אין אשה בעולם כאילו אין תאוה בעולם כאילו אין כלום, לא בחלום לא בהקיץ, כלום! כלום! אני לא צריך ללחום עם המחשבות לא צריך כלום! זה פלא מרבינו! לרבינו היה לו בני אדם שהיו קדושים צדיקים אמיתיים ושברחו מהפרסום והכבוד של זה העולם, רבי נתן, רבי ותלמיד כזה לא היה מיום בריאת העולם, לא היה כזה ועכשיו הוא זמן הארוך... זמן הגאולה, אני היה לי פתקא, פתק שזמן הגאולה קרוב מאד אבל אין לי איזה חודש איזה יום, רבינו הקדוש גילה, מתי יבוא משיח ואיך יהיה ואיך יבוא.

משיח ימצא הכל מוכן ומזומן רבינו כבר הכין למשיח הכל! הוא אמר, רבינו הקדוש, חידוש כמוני עדיין לא היה בעולם וזה עוד לא אפילו טיפה מן הים מה שהוא זכה (משיח כבר נמצא בעולם?) אסור לדבר....

עכשיו הגיע זמן גאולת ישראל! יהיה גאולה כזה! יהיה אמונה כזה! אמת כזה! חדש שלא היו מעולם! שזה גילה רבינו הקדוש רבי נחמן הוא הודיע את זה, לא אני, הוא הודיע את זה! שהוא עיקר התורה והמצוות והכל, הוא יכול לתקן ולרפאות כל העולם כל הרשעים מכפירה לאמונה ולאמת, אמונה כזה שלא היה מעולם ברוך ה'... אוטו יש לי רק נהג שיקח אותי פעם לכותל פעם לרשב"י ולכל הצדיקים האמיתיים והעיקר השורש של כל הצדיקים של התורה הוא רשב"י ורבינו הקדוש רבי נחמן עולה על רבי שמעון עולה על כולם שהוא יכול לתקן ולרפאות ולחדש כל העולם לגמרי...."

"אני חושב שאִפִּי הנחל יותר חזק מעלים לתרופה)... (רבי ישראל צוחק) כן.... כן...
רק רבי נחמן ורבי נתן יודעים את השנה את החדש את היום שמשיח יבא.. (וגם אתם?) .... כן...

עכשיו זה כולו חדש, אור חדש שלא נתגלה עדיין בעולם ה' יתברך ברא את העולם, וזה חדש שלא נתגלה עדיין בעולם, תורה כזה, חכמה כזה, קדושה כזה..."

"יש כאן מנגנים כל כך יפים שאין בעולם אבל הנגינה של רבינו עולה על כולם, כולם מתביישים מי יכול לשער ולתאר מה זה נגינה, רבינו הקדוש אומר שכל הבעלי נגינה הם עמי ארצ'ים ולא יודעים כלל מה זה נגינה הם בעלי־נגינה וכל העולם מכל העולמות כולם מתביישים מהם, מה זה

נגינה, ורבינו הקדוש אומר שהם לא יודעים כלום מה זה נגינה לא רק, הוא אומר, הוא מראה להם שהם לא יודעים כלל...."

"כל דיבור שלו (של רבי נחמן) הוא כל התורה וכל ישראל. רק (להאמין) בה' וברבינו שזה העיקר! הוא יכול להאיר בנו להכניס בנו אור התורה אור כזה שלא היה מעולם, זה חדש לגמרי.... לנסוע לירושלים להכותל, אולי אצליח להכניס בירושלים את האור של רבינו הקדוש... זה אור חדש שעדיין לא נתגלה בעולם.... לא אני אומר את זה, רבינו הקדוש גילה טיפה מן הים מזה. הכל שקר רק בכותל יש אמת אבל זה... הכל שקר, שקר מוחלט הם פרסמו עצמם שהם צדיקים הם רשעים הם כופרים הם לא יודעים את התורה לא יודעים כלל.. ללמוד ליד הכותל ללמוד כל השטח "סיפרי רבינו" באמת לא בשקר כמו השקרנים (זה המקום הכי טוב בשביל ללמוד בכותל?) כן, שיהיה אור גדול ירושלים שיתגלה רבינו הקדוש ה'

קלטות הסבא

יתברך עשה עמי פלאות אני הייתי בידם ועכשיו אני ברוך ה' יצאתי לגמרי מהשקר ברוך ה' ניסים ונפלאות כאלה אורות פלאות כאלה לא היה עדיין בעולם, וזה יאיר לכל העולם וכל העולם ישליכו את כל השמותים, כל הכסף וכל הכבוד, כל השקר יתבטל ויהיה ויתגלה רק האמת, וזה יהיה עולם חדש, עולם אמת, לא עולם השקר! יתגלה אור רבינו בעולם אז יהיה עולם אחר לגמרי! עולם חדש! העיקר רק רבינו הקדוש, זה צריך להאיר לכל העולם לכל ישראל, כל שזה עדיין לא מתגלה...

"צריך להיות חדש לגמרי רבינו הקדוש הוא כל התורה כל האמת והשקרנים יתבטלו לגמרי יש שקר גדול, יתגלה האמת בעולם והשקר יפול לגמרי זה צריך ליפול וליפול לגמרי, כולם יודעים שהשקר מתגלה. מדברים ענינים פלאים נעלמים לגמרי הוא יבוא בקרוב כן השקר יפול! יפול! והאמת יאיר, יאיר, ויאיר בכל העולם, הוא פה עימנו יתגלה הזוהר והתיקונים ור' שמעון ורבינו ליקוטי מוהר"ן, עכשיו הגאולה השלימה כל דיבור הוא אור נעלם שהיה נעלם לגמרי ועכשיו מתחיל להאיר...."

"רבינו זה ענין שלא היה עדיין זה ענין הגאולה בשלימות, באמת, אמונה כזו עוד לא היה בעולם חכמה כזה, שזה כל חיותינו, אם אתם רוצים שאני אחיה, תהיו שקטים. אני אומר שאני צריך זה וזה תתנו. אם לא אז לא צריכים. יש לנו רופא כזה, שהוא יכול להחיות מתים, הוא יכול הכל. הוא יחדש אותנו, יחזק אותנו, הוא מחדש, הוא נותן לנו מה חדש, לב חדש, הכל חדש, אנחנו אכלנו הכל, והוא רופא מתקן ומחדש. עוד לא היה בעולם קדושה כזו, חכמה כזו, שזה יעשה עולם חדש, כולם יעשו רצון התורה, רצון האמונה באמת. מה שיהיה? יתהפך הכל לטובה. הכל יתהפך. בלי רבינו אנחנו חסרים הכל! רבינו הקדוש הוא הכל טוב. אני

אומר את זה. אם אני אומר יכול להיות להפך, אבל רבינו הקדוש, כל הדיבורים שלו, הם דברי ה' ממש. אסור להרהר, מה שהוא אומר, צריכים אנחנו לקבל ולקיים באמונה שלימה. דבר כזה הוא חדש, הוא לא היה מעולם. הגאולה.. עדיין לא היה בעולם. עכשיו הוא זמן הגאולה, וכל העולם יתהפך, הכל, כולם, יעבדו את ה', עוד לא היה בעולם דבר כזה, שהוא יכול לעזור לנו, וכל ישראל, אפילו יהיה מה שיהיה, הוא יכול לעזור לו. הוא יכול לעזור לכל עם ישראל. עכשיו, נתעלה איזה חוט דק מזה העולם, ויהיה עולם חדש. עם כל דיבור של רבינו, מכל דברי התורה.

"מה שרבנו הקדוש עשה מנפשות פשוטים רחוקים לגמרי, לגמרי, מהתורה, מהיהדות.. אנשים מגושמים לא יודעים ריח תורה.. וכשנתקרבו לרבינו, נעשה מהם צדיקים קדושים כאלה, שלא רואים בעולם.. למעלה מן הטבע.. זה ענין חדש.. ורואים דוד המלך בתהלים, כל התהלים.. מזמור, מזמור, מזמור, לדוד מזמור, למנצח לדוד מזמור, יש.. יש מזמור ויש כמה לשונות של שיר.. מזמור שירו לה' שיר חדש, שיר חדש, דוד המלך הוא אמר שיר חדש.. הוא חדש לגמרי.. הוא חדש.. שיר חדש.. רבינו הקדוש, הוא שיר חדש.. רבינו הקדוש הוא השיר הזה, וכאן בהפתק, מגלה רבינו דבר קטן.. דבר קל נַחַ, ששים שנה לא ידעתי מזה, רק ידעתי שזה הפלא, שזה מחיה אותי, בכל פעם שנפל עליו.. שנפלתי, לקחתי את הפתק וקראתי, ועוד פעם ונעשה מזה ענין אחר..."

"כל הלילה לא ישנתי רק לנגן נַחַ נַחַמְּ נַחַמְּ מאומן הוא מצחק מכל העולם רק הניגון נַחַ כל העולם בתיקון כל העולם הוא כבר בתיקון גמור, כל הדרך התפללתי בשבילך ושרתי הניגון נַחַ בא רבינו הקדוש בעולם, שמחה ורפואה לכל הגוף, שמחה, זה כתוב בספר רבינו הקדוש מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד לא רק כשמגיע איזה.. שמחה תמיד!

קלטות הסבא

תמיד תהיה בשמחה כך כתוב בליקוטי מוהר"ן "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד" זה דבר קל. אני כבר הייתי בידו של מלאך המוות הוא רצה להוציא אותי, אבל אני שרתי נַחֵ או הוא הלך, ברח! אני הייתי לא פעם אחת קרוב למיתה ולא היה לי שום תקווה לחיות וברוך ה' רבינו הקדוש החיה אותי והוציא אותי מהכל וכשאני משורר ומזמר נַחֵ או כבר כולם בורחים, אני רקדתי לבדי הבנים לא רקדו איתי. אתה יודע מי אני? רבינו הקדוש אמר לאנשים שלו אתה יודע מי אני? "אני נַחֵ נַחֵ נַחֵ נַחֵ מאומן, אני הרבי של כל ישראל נַחֵ נַחֵ נַחֵ נַחֵ מאומן", רבינו הקדוש אמר לאנשים שלו אתם יודעים מי אני? לא לא. "אני נַחֵ נַחֵ נַחֵ נַחֵ מאומן אני הרבי של כל היהודים" רבינו הקדוש אמר לי "ועליך אמרתי האש שלי תוקד עד ביאת המשיח" אז אני צריך להיות עד הסוף ומשיח יבוא ויקבל את המכתב כל דיבור שהוא השאיר לנו בהספרים שלו הוא אמר שכל תיבה הוא כל התורה וכל הצדיקים וכל ישראל ככה הוא יכול להכניס כל התורה כל דיבור שלו הוא חיינו, רפואתינו, ישועתינו, כל דיבור שלו שהוא הניח לנו ככה הוא אמר, וככה רואים, נו, אתה מרגיש יותר טוב? נַחֵ כבר נעשה טוב! רק נַחֵ נַחֵ נַחֵ נַחֵ מאומן זהו הכל! כל התורה וכל ישראל וכל הרפואות וכל הישועות הכל בדיבור אחד ניגון עולמי נַחֵ נַחֵ נַחֵ נַחֵ מאומן ומצוה גדולה להיות בשמחה תמיד!"

"מיום בריאת העולם לא היה דבר כזה, לקוטי תפילות, לקוטי הלכות, לקוטי מוהר"ן, "גדולתינו ותפארתינו יגלה משיח צדקינו" מי המנהיג של ישראל? נַחֵ נַחֵ נַחֵ נַחֵ מאומן, הוא המנהיג של כל ישראל של כל.. מיום בריאת העולם הוא הרבי הרבי של.. אבל העולם היו בחושך לא נגעו בו, כן, אבל עכשיו כבר יכולים לומר בו בכל יום בכל עת ובכל יום מתי שרוצים, מה זה לקוטי תפילות.. משיח יגיד פירוש מה זה לקוטי תפילות, מה זה לקוטי הלכות, מה זה לקוטי עצות, מה זה סיפורי

מעשיות ומשיח בכל פעם יקח איזה טיפה מן הים ויגיד וכולם יהיו נעשים צדיקים בעלי תשובה גמורים, צדיקים קדושים, כולם כבר אוהבים את רבינו כל העולם אוהבים רוצים את רבינו הקדוש בלי השתלמות וכלי רבנים בלי.. נעשה דבר מעצמו מרבינו הקדוש, רבינו הקדוש גילה רק מי הוא, הרבי. רב"י ראשי תיבות ראש בני ישראל הוא ראש בני ישראל, מי ראש? נַחַ נְחָמָּ נְחֻמָּן מאומן זה הוא הראש, זה גילה רבינו הקדוש בעצמו שהוא הרבי שלנו של כל ישראל כל מה שיהיה בעולם יהיה תיקון רק לישראל הגוים יהיו כמו עכברים כמו כלבים עכברים הם לא בני אדם. על בהמות יש לו רחמנות? יש להם מתורה? מאיזה דבר עכבר, עכברים?! מי הם? עכברים! לא בני אדם, בני אדם רק אנחנו, עם התורה אנחנו בני אדם, אין בני אדם רק אנחנו וכשרוצים ה' יתברך! ורוצים ה' יתברך באמת! זהו, זהו אנשי משיח. גדולתינו.. ר' נתן אמר לה' יתברך אחרי אבנים שזרקו להרוג ולאבד אז השם יתברך... אז עשה ר' נתן ניגון "גדולתינו ותפארתינו" הוא אמר להשם יתברך.

גדולתינו ותפארתינו יגלה משיח צדקיננו.... יגלה משיח צדקיננו....

כל העולם יבואו למשיח: "תן לי תיקון! אני רוצה תיקון!"
 תיקון? מוכנים ליתן תיבת! יש כבר ליקומי מוהר"ן! כולם יש להם תיקון!"

אני? אני נַחַ נְחָמָּ נְחֻמָּן מאומן

אני אודיע לכם פה עכשיו מי אני?

אני נַחַ נְחָמָּ נְחֻמָּן מאומן!

זה הכל! אתם [כבר לא] יודעים מי אני?!

קצת מספורי חייו של רבי ישראל בער אודסר, (הסבא) בעל פתק הגאולה

סיפור הלידה:

רבי ישראל היה מתבייש לספר את מעשה הלידה שלו, ורק פעמים מועטות סיפר את המעשה, ולא כשאר הסיפורים, שהוא נהג לחזור עליהם כמה וכמה פעמים ותמיד עם שינוי פרט קטן, אבל סיפור לידתו לא סיפר, רק אולי פעם או פעמיים, כשבקשו אותו בעת רצון לדבר על זה, וכך סיפר, בערך בזה הלשון:

"הורי היו גרים בטבריא, ולא היו בטבריא אלא כמה משפחות, שהגיעו מתלמידי הבעל שם טוב, וכן הורי היו חסידי קרלין פשוטים ועניים, וכל אנשי טבריא היו צריכים ללכת להתפנות במקום ציבורי קצת מרוחק מהעיר (של הימים ההם, כי אז לא היו שרותים בתוך הבתים) והמקום הזה לא היה, אלא חור גדול לכל הציבור, והיה הסירחון מגיע כמעט עד העיר, כי לא היה אז אפשרות אחרת, וכשאמו של רבי ישראל היתה בחודש התשיעי, הלכה בלית-ברירה לשם ונפל העובר והיה נס! שעבר שם איזה איש זקן, והציל את התינוק, ולא ראו עוד את האיש הזה".

דיבורים מוקלטים על ילדותו של רבי ישראל בער סיפור גמילת החלב:

"החלב של אמא נגמר, אז אני הוצאתי את זה... אז היא אמרה לי, אתה כבר גדול. אתה לא מתבייש! מה זה איתך! אז התחלתי לבכות, "אני רוצה את הדעת!" וגם כן אני זוכר שאני הייתי בן כמה שנים, אז הייתי חולה מאד, ואני, היה לי מלחמה עם המלאך

המוות, הרגשתי שאני עומד למות, בקטנות פחות מעשר, על כל פנים, הייתי חולה מאד ונעשיתי חלש מאד, כי מי שהיה חולה, צריכים לתת לו איזה דבר, להחיות את נפשו, חלב, היא נתנה לי, חלב עם מים.. אז אני (אמרתי).. "תני לי חלב!" אבל לא היה לה, אז אמרתי לה: אתה נותן לי חלב עם מים! אני רוצה רק חלב! על כל פנים, אחר כך אני נעשתי יותר טוב, אז אמרתי לאמא, אני חלש מאד, אני צריך קצת בשר עם מרק. היא נתנה לי שלושה מטבעות, זה כמו היום שלושה גרושים, אני הלכתי למלון "שפר". שהאמא של ישראל שפר שמה. היא בישלה טוב, כן. היא נתנה לי שלושה גרוש לקנות מרק עם חתיכת בשר, חתיכת עוף. נו, נו, אני טעמתי את המרק, אני לא טעמתי בבית מרק הרבה זמן מגודל העניות, הרגשתי טעם טוב, כן. אבל ה' יתברך החזיר לי הנשמה בניסים, אני ראיתי כמה פעמים נסים.. נסים.. ה' יתברך הראה לי שהוא נותן לי בשביל לחיות. כן. (אז זה ריפא אותך?) כן. אבל היא נתנה לי מעט, אולי שני פעמים או שלושה פעמים. אני הייתי צריך כמה פעמים, שבוע שבועיים, אני חי בנס, היה עניות גדולה והם קיבלו הכל, באהבה בשמחה, האבא והאמא.."

מעשה צדקה וחסד בקטנותו:

(אתה סיפרת שאמא שלכם היתה נותנת לכם לחדר טיפה של שמן על הלחם?)

"כן. כן. עם כמה טיפות. אז אני בקשתי "עוד כמה טיפות" אז היא אמרה לי מה? היא צעקה עלי: "אני צריכה את השמן בשביל שבת. אל תדבר כלום, זה מספיק! ואחר-כך אני הלכתי ונתתי את הלחם עם הטיפות שמן נתתי, לאיש עני. היה בטבריה זוג זקן וזקנה והוא הלך לבקש נדבות. אז אני רציתי לעשות "צדקה וחסד" לקחתי את הלחם, לא היה לי כסף, לקחתי את הלחם

שהאמא נתנה לי והלכתי לאיש הזקן, יהודי הזה ונתתי לו, ושמו היה יוסף נח, ככה היה שמו, כי אני זוכר עד היום השם שלו, יוסף נח, שתי שמות, זה היה אחרי סוכות ואחרי בראשית היה פרשת נח וביום ראשון אני הלכתי ונתתי לו בשמחה את הלחם עם הטיפות שמן זית, אני חשבתי שאני עשיתי צדקה גדולה, הוא ואשתו הם יאכלו. כן."

סיפור הלימוד בחדר.

"אני הלכתי לחדר, ולא היה לי מה לאכול, כי נתתי את הלחם, כן. ואז כאב לי הראש מאד, אני הייתי צריך לאכול ואין לי, אז הרבי היה דרכו ביום ראשון, לספר לתלמידים: "השבוע הולך פרשת נח". כן, הוא אמר זה כמה פעמים. כדי שידעו שזה השבוע פרשת נח. הוא הסתכל על כל התלמידים, והוא הבחין בי, שאני לא שומע כלל, כאלו אני לא נמצא בבית הספר, אני לא שומע כלל ולא יודע כלל, אז הוא עזב אותי ואחר כך הוא קרא אותי: "ישראל בער! תגידי איזה פרשה השבוע?" ואני לא ידעתי ולא שמעתי. רק הראש היה כואב לי, רק זה ידעתי, שהראש כואב לי, ולא שמעתי מה שהוא אומר כלל! נו, נו.. הוא היכה אותי באכזריות כזה, "מה זה? אני אומר כמה פעמים ככה, שהשבוע פרשת נח, איפה היית? אתה לא שומע? מה זה? איפה היית? אני מוציא את הגרון שלי סתם!", הוא היכה אותי, והייתי מתבייש בפני כל התלמידים. הוא רצה שכולם יראו וייראו, הבושה שהיה אי אפשר לתאר, הוא כל כך היכה אותי באכזריות. (בן כמה היית?) קטן. (בן חמש, שש?) כן. בערך, מתחילים ללמוד חומש פרשת נח. אמרתי מהיום אני כבר לא אתן את הלחם, אם אני אתן אני אקבל מכות אני לא אתן ולא אקבל מכות. ואני אדע שפרשת

שבוע פרשת נח.

אף-על-פי-כן נתתי עוד פעם לעני הזה את הלחם. זה היה אצלי כל היהדות כל מה ששמעתי מענין רוחני, מענין אמונה, מענין התורה, היה אצלי, קבלתי ידיעות חדשות מה שלא הופיע מקודם, לא ידעתי מה' יתברך, מהתורה, אני שומע שיש תורה וה' יתברך, אז היה אצלי שמחה גדולה... אני הייתי הכי גרוע מכל הילדים, הכי גרוע, נולדתי בעניות ואני גם כן הייתי ילד חלש. כן, אני יש לי ניסים שאני חי, שאני יכולתי להיות."

הרצון להיות איש כשר

"אני קמתי בהשכמה, והיה לנו מנורה קטנה של מספר "2", הדלקתי את המנורה ואמרתי תהלים ותפילה, התחלתי להתפלל. אז כל השבוע הדלקתי את המנורה על כמה שעות כל יום והיה חסר בסוף השבוע והיה בקבוק של נפט, זה היה בקבוק משבת לשבת, ואני השתמשתי עם זה. והגיע שבת ולא היה נפט. אז הם אמרו, "אוי, ישראל בער עושה לנו צרות כאלה, הוא מדליק את הנפט ואין לנו לגמור את השבוע". וגם כן אני נולדתי איש חלש מאד, ניסים איך שאני... איך שאני נתגדלתי ואני חי. כן אבל ברוך ה'..."

איש פשוט אבל כשר

"ואני הייתי פשוט מאד והיה לי רצון חזק להיות איש כשר באמת, לעבוד ה' באמת וללמוד ולהתפלל. נו, נו.. בפרט שהתחיל השנים של אחרי הבר מצוה, התחילה המלחמה של התאות נעורים, כן מחשבות. ולא ידעתי מה זה? מי יכול לספר? מי יכול לשער? היה

לי מלחמות קשות. היה לי כל פגם כל שהיא מהמחשבה. לא, לא, לא... חס ושלום לא פגמתי כמו ה... כל פגם, כל שהיא, זה היה אצלי כמו האיש הכי רשע שבעולם, כן. לא מצאתי מקום לה' יתברך, לתורה, כן... וזה הביא אותי לה' יתברך, מה שעבר עלי דוקא, ואני התגברתי ולחמתי ואמרתי! אני אוהב את ה' יתברך יהיה איך שיהיה, אני רוצה לעבוד ה'. אני התפללתי בבית כנסת בהתלהבות ובאמונה ובאמת, כן. עד שאני הייתי יחידי...."

סיפור הסידור "כל-בו" והתחלת עבודת ה':

"בטבריה היה איש אחד מחסידי "בייאן" שהוא היה אדם כשר ואהב יראי ה', הוא ראה את התפילה שלי, שהיא משונה מכל הילדים, הוא ראה שאני מתפלל בכוונה ובדבקות ובאמת בתמימות, אז מצאתי חן בעיניו, שמו ר' יעקב קציר, הוא היה קמצן גדול בקושי נתן חתיכת פח לצדקה, אבל לי נתן בכל פעם, כמעט בכל יום נתן לי מטבע גדולה בהסתר, הוא שם לי בתוך הדפים של הסידור, וזה היה מטבע חשובה, ונתן לי בעת שהתפללתי והביא לי את זה בספר, כדי שלא ירגישו שהוא נתן לי.

אני הייתי ילד עני והיה לי רצון חזק שיהיה לי סידור, שיהיה בו חצות ותהלים ומעמדות וכל שאר התפילות, והיה סידור כזה, שאי אפשר להשיג רק בירושלים, לא קל לבוא לסדור כזה, צריך לשאול מומחה בשביל לקנות סדור כזה, והיה לי קרוב משפחה מומחה שמבין על סדורים, ואמי שאלה אותו היכן אפשר להשיג סדור שיש בו הכל? אז הוא הראה לה הסדור הזה "כל-בו", אבל סידור כזה עולה הרבה כסף, אני לא היה לי כסף, אז לקחתי את המטבעות האלה, שהאיש הזה נתן לי מתנה בכל פעם, וקיבצתי

ולא נתתי לאבא, ונתתי הכסף לאמא שתשמור לי, עד שה' יתברך יסבב סיבות שהיא תיסע לירושלים ואז היא תקנה לי. ה' סיבב שאימי היתה צריכה לנסוע לירושלים ואז היא קיימה את בקשתי וקנתה לי בזה המעות שקבצתי, ספר סידור, שיש בו כל מיני תפילות שבעולם, חצות ותהלים ומעמדות וכל.. והכל בו כשמו והרבה תפילות וזה היה אצלי כמו הון רב, זה הסידור, כי בקשתי ממנה, שהיא תקנה לי הסדור הזה, שיש בו הכל, כשהיא חזרה הביתה עם הסידור, הוא היה כל כך יופי, שאני רציתי לאכול כל הדפים, כולם קינאו אותי ואמרו איזה סידור?! .. שאלו אותי איך הגעת לסדור כזה?"

החשק חזק לעבוד ה'.

"אני היה לי רצונות חזקים והיה לי מלחמות כבדות וחפשתי מקום הרחבה, אחרי שקניתי הסידור, (ואחרי שקניתי הסידור עשית חצות?) לא בכל לילה, אבל היה לי רצונות חזקים לקום בחצות לילה ולדבר תהלים, ולפעמים לא קמתי.

אבל אני זוכר בטבריה, היה אויר חם מאוד, והחום היה כל כך חזק ביום עד שבלילה היה גם כן חם מאוד, כי האבנים התחממו מהשמש והיה חום גדול מאוד, וכל העיר היו ישנים על הגג ואני גם כן, אבל אני קמתי כמה שעות לפני אור הבוקר וירדתי מהגג אל הבית שלנו, הבית שלנו היה כמו מערה, לא היה חלונות, היה כמו מערה ואני ירדתי מהגג, אחרי חצות הלילה האויר קצת יותר קריר, ואז עיקר השינה, עיקר החיות, ואני אז ירדתי לחדר והיה לנו מנורה קטנה מספר "2"..."

החיפוש לעבודת ה'.

"על כל פנים, היה לי רבי שהוא למד איתי "ראשית חכמה" ועוד ספרי מוסר. ואני הייתי דבוק מאד ברבי צבי, קראו אותו רבי צבי ליטוואק ושם משפחתו היה רוזנטל וגם כן מלבד הוא, היה לי עוד כמה רביים כי חיפשתי מאד עבודת ה' באמת, אצל חסידי סלונים."

הלימודים שלמד עם רבנים לפני ההתקרבות לרבינו נחמן מברסלב.

"בסלונים היה איש אחד זקן ותלמיד חכם וירא שמים הוא בעל מקובל והוא היה זקן מאד ואני הייתי עוסק איתו גם כן שיקרב אותי לה' יתברך והוא היטה אוזן לכל הדיבורים שלי והוא היה מתפלא מאד שהוא ראה מה זה? יש עוד ילדים כשרוניים לומדי תורה ויראי ה' ולא שומעים מאף אחד שהוא סובל כל כך מהיצר הרע, נו, על כל פנים הוא קיבל אותי באהבה וכמעט בכל לילה, הלכתי אחרי תפילת ערבית לבית הכנסת סלונים והוא היה האחרון שהלך מבית הכנסת ואני והוא הלכנו ביחד והוא היה גר קצת רחוק מבית הכנסת ואני הלכתי איתו לאט, לאט, עד שהגענו לביתו ועל הדרך סיפרתי לו כל הכאבים שלי, כל מה שעובר עלי והוא רצה לעזור לי, ודיבר איתי דברי אמונה בודאי היה לי טובה, אבל שיקח מאיתי, שיאיר עלי אור כזה שאני הייתי צריך, לא היה לו. על כל פנים היה לי כמה מדריכים, מנהיגים שהם למדו איתי, עד שנעשתי בר מצוה.

אחרי הבר מצוה קירב אותי איש אחד שמו רבי מוטל סלאנימר, לעת זיקנה נעשה אדמו"ר של סלונים, והוא קירב אותי מאד והוא

לימד אותי זוהר וגמרא ומשניות והוא היה רבי שלי, ואני הייתי הרבה זמן בביתו וראיתי שהוא כל רגע הוא רק בלימוד התורה, והוא היה ירא ה' במידות טובות אני חשבתי שהוא מלאך ה' צבאות ר' מוטל, נו, ואני חיפשתי במסירות נפש וסיפרתי לפני כמה אנשים כל עוונותי כל מה שעבר עלי, בשביל שרציתי לצאת מהבוץ רציתי להשתנות. חשבתי אני אגלה את המחלה, אז ידע יותר לעזור לי, איך לעזור לי, על כל פנים עבר עלי מה שעבר עוד ועוד ועוד עד שנעשתי ארבע עשרה שנה ואז התחיל ה' יתברך לעשות עמי ניסים ונפלאות, ראיתי השגחה של ה' יתברך שהוא מרחם עלי ועוזר לי. בכל פעם אוי וי.. על כל פנים אי אפשר לספר בפרוטרוט הכל, נו, אבל העיקר מה, איך אני אתחיל לספר מה שעבר עלי מה שה' יתברך, ריחם עלי וסיכב סיכות שאזכה להתקרב לרבנו הקדוש."

רצון ללמוד תורה.

"כן.. היה לי מלחמה קשה מאד עם כל העיר, עם כל המשפחה, כולם רצו (שתלמד מלאכה).. כן, ואני אמרתי אני לא אעבוד מלאכה, רק תורה ויראת שמים, זה אני לא רוצה בשום אופן, והיה לנו מלחמה קשה כי היה רחמנות גדול. הם אמרו: "האבא לא יכול לעבוד הוא עיור ועני ואתה תעזוב את הבית, אתה ילד בר מצוה, אתה לא יכול ללמוד מלאכה ולהרויח לחם בבית? אתה לא תהיה רב! איך לך כשרונות!" ואני לא רציתי לשמוע וכל העיר היה להם רחמנות גדול. ואמרתי להם אני לא יעבוד שום מלאכה, בשום אופן אז סיפרתי לרב ישראל (רבי ישראל קרדונר) את זה, הוא נהנה, ראיתי הוא נהנה מאד מזה. ה' יתברך הזמין לו נפש כזה שהוא רוצה רק התורה. (אז הם אמרו מה יהיה עם האשה?) כן, כן, האשה, אז אמרתי: "צריך אשה כזו, שתאכל גם כן

לחם...", זה עוד לא סיפרתי בדיוק כמו שהיה כי אי אפשר לצייר המלחמה שהיה לי בזה, ר' ישראל שמע, את זה אני חיפשתי. המלחמה עם ההורים עם המשפחה וכל הידידים וכל העיר כולם אמרו שאני צריך ללמוד מלאכה, אני לא מסוגל להיות ראש ישיבה או רב, אדמו"ר.

רואים את רחמנות הבורא יתברך, לפני שבעים שנה שהיה ברסלב, ממש אין לתאר את גודל השפלות, שהיה על ברסלב, ואני עמדתי נגד אריות, נגד גדולי תורה ועיר מפורסמים, וכולם אמרו: "ברסלב לא!" ר' מוטל, זה היה ניסים גדולים, כל הגדולים שבטבריה הידידים התפללתי, (איתם) וטבריה עיר קטנה והכרתי כולם, וכולם אמרו ברסלב, אוי ווי, אוי ווי, אוי, כן ואני, ה' יתברך, זכיתי בחסדי ה' יתברך לטעום טעם ברסלב, טעם של התבודדות, טעם של השתפכות הנפש.. כן."

הסבל והצער והעניות שהיה וההתגברות:

"אני רוצה ואני מבין שאני צריך תמיד להודות ולהלל לה' שעשה לי נס, איש יחיד (נבל) נגד כל העולם, כן האבא והאמא והמשפחה וכל העיר וכל העולם, איך אני הייתי בשפלות ובכזיון כזה שאם היית אז, היה קשה לך איך אני נמצא בעולם איך אני חי? אי אפשר לתאר, אין דיבורים לדבר ולתאר מה שסבלתי וברוך ה' אני רואה עכשיו שזה זה טוב מאד, אני מתגעגע ואומר הלוואי שהייתי סובל יותר, אבל עכשיו אני, אם אני משלם מיליונים... איך עבר הזמן?

כן. כמה הייתי אכזרי, האבא שלי היה לו הגהנום בזה העולם, היה עיוור בשתי עיניו, ועני כזה, ובשפלות כזה, ואני הייתי בבית כזה ויש לי נס, איך אני חי? איך נשארתי בחיים? כן. לא היה לחם, ולא טיפה של שמן זית וברוך ה' אני עמדתי, האבא בכה

לפני, "אני האבא שלך, אני יודע ואתה עודך צעיר, אתה לא מבין. ברסלב?! שום שידוך לא ירצה אותך ואתה עני, אין לך כסף, איך? מה שאתה עושה?" הוא בכה, הוא והאמא והאחים, הם בכו עלי ואני הייתי אכזרי על האבא ועל האמא ואמרתי רק ברסלב! עכשיו אני רואה, איך נראים השקרנים, כן. איך נראים, איפה הם? כן. לא נשאר מהם כלל. רק ספרי ברסלב."

הרצון לעבוד את ה'.

"הוא סיפור נפלא ונורא מאד, מי שמשים לב באמת. ובכן אמרתי שראוי וחשוב מאד לספר ולרשום, כל מה שעבר עלי, מיום שבאתי על דעתי, כי זה המשכה. מאז שבאתי על דעתי עד שזכיתי להתקרב לרבנו הקדוש זה ענין המשך זה המעשה מאז זה נמשך וזח המשכה. ה' יתברך חנן אותי ונתן לי נפש כזה, שמיום שבאתי על דעתי, שהייתי עוד ילד קטן, היה לבי בוער מאד לעבודת ה' ולזכות ליראת שמים ואמונה וכל העיקר, רצוני היה לנקות את עצמי מהבלי התאוות, מכל תאוות עולם הזה, רק לעבוד ה'. אבל בודאי כשהייתי ילד קטן, לא ידעתי כלום, אבל הנפש השתוקק מאד, אף-על-פי, שלא ידעתי כלום, אבל הרצונות שלי ולבי היה בוער בלבי רק לעבודת ה' ולא לעסוק באיזה מלאכה או עבודה. אבא שלי היה כל ימיו עני גדול ואחר כך נעשה עיוור ואני הייתי עוד ילד קטן, אוי ווי רבנו של עולם, ואני היה לי געגועים לענות את נפשי, לעשות תעניתים בזמן שהייתי קטן עוד, באיזה גיל.. שבע? שמונה שנים?... (היית עושה תעניתים בגיל שבע שמונה?) לא, רק ערב ראש חודש, או אלול, בזמן ימי התשובה, אלול. למשל ראש חודש רציתי להתענות ואמי היתה אמא מסורה מאד והיא היה לה צער גדול מאד, "מה זה איתך? אתה עוד ילד קטן, מה תעשה תענית?" אז לא רציתי לשמוע לה ואני עשיתי תענית

בכל ראש חדש, חצי היום, אבל בחודש אלול, ראש חודש אלול, כל היום. ואני גרמתי צער גדול לאמא שלי על זה, על כל פנים, עבר עלי עוד.. זה ידוע, שעל כל דבר שבקדושה, מתגבר הבעל דבר, היה לי התגברות מאד, של תאוות עולם הזה מצד אחד ומצד שני אני הייתי ירא שמים, קצתי בחיי, הרגשתי נעימות גדולה."

חיפוש אחרי אנשי אמת.

"אז חפשתי אנשי יראי ה', אנשי אמת, בין החסידים שאני נתגדלתי ביניהם, כי אז לא ידעתי מרבינו הקדוש כלום, אבל חפשתי עצות, אף על פי שאני הייתי שייך לחסידות קרלין, אבל אני חשבתי, אולי אמצא בסלונים, אולי אמצא באיזה מקום אחר, אז אני אהיה מקושר רק לה' יתברך, למקום שאני ארגיש ושאני אראה שעושה עלי פעולות, שמשפיעים עלי אור ה'. נו, ואני חפשתי אצל חסידי קרלין ואצל סלונים ועוד אנשים..."

ר' צבי ליטוואק רוזנטאל.

"למשל היה בטבריה איש אחד מפורסם עד היום שהוא היה, שמו היה רב צבי ליטוואק רוזנטל והוא היה ירא שמים, הוא למד הרבה ספרי מוסר וספר "ראשית חכמה" היה יודע בעל פה והיה לומד בו בתמידות והיה לומד בהתמדה גדולה הספר ראשית חכמה, אני חפשתי מקום, בשביל להדריך אותי להאיר בי האור יראת שמים ואמונה. אז נדבקתי בו והוא נעשה רבי בשבילי, בלי כסף, הוא למד איתי "ראשית חכמה" ודיבר איתי ככה במילים בעל פה, והיה קשר גדול ביננו, ראיתי בספר "ראשית חכמה", ובשאר ספרי מוסר, גודל הכח של תפילה והתפללתי לה' יתברך, אבל מענין התבודדות לא ידעתי, רק ידעתי שתפילה זה דבר גדול

מאד, אז אמרתי תהלים הרבה והתפילה שלי בכל יום השלושה תפילות של יום, התפללתי בכוונה גדולה. וכדבקות ויראת שמים..."

ההצלה, הניסים והנפלאות בזמן שארץ ישראל היתה ביד גויים.

"ה' יתברך הציל אותנו מכל הגויים, שהאמא היא, היה לה פחד מהגויים, שיהרגו אותנו ואת זרענו. וה' יתברך הפיל עליהם פחד ונפלו, אינני יודע איך? הם היו חזקים כל כך והיה להם נשק הרבה, וה' יתברך עשה עמנו נסים ונפלאות. אנחנו היינו ילדים קטנים, לא יודעים מה זה מלחמה. וה' יתברך עשה עמנו נפלאות כאלה, הם נפלו ונפלו. נפלאות כאלה שלא רואים, שאמהות וילדים קטנים נצלו ונצולים מן הגוים. ככה היה כמה פעמים, בכל העולם עשה עמנו ה' יתברך נסים כאלה שהגוים נפלו מעלינו ואנחנו נצלנו מהם, מהנשק שלהם. היה פחד גדול עלינו ועל זרעינו ועל המשפחות ועל כל היהודים. היינו בצרה גדולה וה' יתברך ריחם עלינו, נצלנו והגוים נאבדו ונבהלו. איך ילדים קטנים, יודעים ללחום? מה זה? ראינו שאנחנו נתרחקנו מהתורה ומהקדושה, ואיך נהיה נצולים מן הגוים? וה' יתברך ברחמיו על כל עמו, ריחם עלינו ועל זרעינו. אי אפשר להבין את זה. ילדים קטנים שנולדו, בערך חודש חודשיים, נצלנו מן הגוים, ככה היה. אנחנו היינו בצרה גדולה, אנחנו וזרעינו ומשפחתנו וכולנו היינו נאבדים לגמרי. כי איך אפשר להנצל מרוצחים כאלו? וה' יתברך ראה את זה, בנסים ונפלאות כאלה אנחנו נשארנו והם נאבדו עם הנשק שלהם. לא היה שום תקווה להנצל מן הגוים וה' יתברך עשה נפלאות גדולות, שהם כולם נפלו ואנחנו וזרעינו נשארנו, ניצלנו, ילדים קטנים ולא ידעו ללחום וניצלנו והם נאבדו. אחרי

כל הנסים, ה' יתברך הראה לנו, אנחנו היינו במדבר ולא היה לנו לא לחם ולא לשתות ולא מלחמה, ולא אנשים, ה' יתברך הציל אותנו, אנחנו חיים וקיימים והם נאבדו. הם היה להם נשק והיה להם הכל. אנחנו היינו משוגעים ולא היה לנו כלום. מה זה? איך ניצלנו? היה להם נשק, כל העולם נתנו להם נשק. ואנחנו לא היה לנו נשק. היה ילדים קטנים, הם כולם נאבדו ואנחנו חיים וקיימים. אני זקן יותר ממאה שנים, אני חי והם נאבדו. פחד איך שהיינו נאבדים? ואיך הגוים היה להם כל מיני נשק? הם נאבדו ואנחנו חיים וקיימים. אני זוכר עכשיו, כמה היה לנו פחד מן הגוים, והם רצו להרוג להשמיד ולאבד אותנו והיה להיפק, אנחנו בטבריה היינו כמו מתים, לא היה שום פקפוק, איך ניצל מן הגוים? יקבצנו ויצילנו מן הגוים. אני זוכר, האימא לא היה לה מה לאכול, וגם הילדים הקטנים לא היה להם חלב במה לחיות. ואני לא עובד וה' יתברך הציל אותנו מן הגויים ונתן לנו תורת אמת, גם עכשיו, לגויים הערבים היה להם בתים, והיה להם בהמות, היה להם חלב חמאה וכל טוב, ואנחנו לא היה לנו כלום. איך ניצלנו מן הגויים? להגויים היה נשק הרבה, כל העולם, הצרפתים והאנגלים, כולם נתנו להם נשק, ואנחנו לא היה לנו מי שיתן לנו. אנחנו היינו נאבדים כמו בעלי חיים, לא יודעים איפה לברוח? מה לעשות עם ילדים קטנים? עכשיו אנחנו בכתים שלהם וכל אשר להם שלנו. הבתים שלנו והכל שלנו, חתיכת לחם וכמה טיפות שמן זית ואנחנו וזרעינו חיים וקיימים. והם אין להם כלום, אינני יודע איך אני חי, לא היה לנו לא לחם ולא לאכול ולא לשתות ולא כלום. עד היום אני מתפלא מאד, איך אני חי? ואיך הילדים חיים? כולנו חיים, רק אלו שהיה להם כל טוב, הם נפטרו, רק אני נשארתי לבדי, עד מאה ושלוש שנים..."

סיפור התקרבותו לרבי נחמן מברסלב של בעל הפתק רבי ישראל בער אודסר

לא באתי לספר כאן אלא מעט מן המעט ממה שראו עיני מאורו של רבינו זיע"א, שזרח על אחד מגדולי חסידי ברסלב שזכיתי להיות במחיצתו, וראיתי כמו עיני את עבודתו ואמונתו. יהי רצון שהאור הזה (של רבינו ז"ל) יחזיר את כל באי העולם למוטב, והעולם השרוי בחושך יזכה באור גדול, ויקויים בנו מקרא שכתוב; (ישעיה י"א) "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", אמן כן יהי רצון.

כל ימי חיי השתוקקתי לספר את ענין התקרבותי למורי ורבי הרב החסיד מורנו הרב ר' ישראל זצ"ל שעל ידו זכיתי ונתקרבותי לרבינו רבי נחמן מברסלב זכותו יגן עלינו אמן.

מנעורי חנני ה' יתברך בנפש מתגעגעת להתקרב לה' יתברך. אבי זקני ואבות אבותי בטבריה היו חסידי קרלין, וגם אני מהיוותי ירא שמים הייתי קשור מאד בחסידות קרלין. אבל מאחר שהיו לי מלחמות קשות בעניני עבודת ה', וכדרך כל הנכנסים לעבודת-ה', ובפרט המדקדקים ביותר בעבודת-ה' יתברך, שעבר עליהם מלחמות ומניעות ועליות וירידות וכו' הייתי זקוק לכלים, לעדות והתחזקות והתאמצות כדי להתגבר במלחמות היצר. וחפשתי רפואה לנפשי עד שהייתי מבזה עצמי מפני גדולי החסידות זקני הדור ובעלי המקובלים. תמיד הייתי רובץ אצלם והייתי מתלונן על נגעי נפשי, כי יראתי את ה' יתברך והייתי בבחינת אוי לי מיצרי אוי לי מיוצרי, ולא היה לי סיפוק נפש. אני הייתי מספר להם את כל נגעי נפשי ולהם לא היו הרפואות לרפאני. פעמים אמנם הייתי מתעורר, אבל רפואה ממש לא מצאתי. ומכאן ראיתי כמו עיני שאין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה. כי היתה לי מסירות נפש כזו שגיליתי את כל נגעי לבבי, ובשכר זה זכיתי להתקרב לרבינו נחל נובע מקור חכמה.

ההתקרבות

הסיבה הראשונה להתקרבותי היה על ידי זה שמצאתי בישיבה בין פחי האשפה ספר בין "שמות" הגניזה, בלי התחלה ובלי סוף, ומפני שאסור להחזיק ספר קודש בביוון לקחתי את הספר כדי לשימו בגניזה. לקחתי את הספר והסתכלתי בו. ובהיות שהתגעגעתי מאד לספרים כדי לקרר את צמאון נפשי מעט, קראתי בו ומצאתי ששמו הוא "השתפכות הנפש". כשמו כן הוא. תמיד הייתי קורא בספרים, אך כשמצאתי את הספר הזה חשבתי אולי זימן לי ה' יתברך עלים אלו, שיהיו רפואה לנפשי, ושוב לא גזתי אותם, אלא החבאתי אותם אצלי והייתי הוגה בהם יום ולילה. ובאמת היו רפואה גדולה לנפש. אחרי הבר מצוה שלי למדתי בישיבת רבי מאיר בעל הנם שהיתה עומדת חוץ לעיר בין ההרים, והספר הזה מילא את לבי התלהבות, שכן רבינו ז"ל אומר שעל ידי תפילה והתבודדות אפשר לבוא לכל טוב בגשמיות וברוחניות. ושעיקר התקרבותי לה' יתברך על ידי זה דייקא. ובספר הזה היו לימודים על כך. והיות שהישיבה היתה במדבר, הייתי יוצא עם הספר "השתפכות הנפש" והיות שלא ידעתי מי חיבר את הספר, כי עדיין לא שמעתי מחסידות ולא כלום, אף על פי שכבר שמעתי על שיטות שונות שבחסידות. אבל מחמת שרציתי להציל את נפשי ורציתי לקיים את דברי הספר, הייתי עוסק בתפילה והתבודדות והתבוננתי בו באמת הטהורה וראיתי שזה מציל אותי, ורק הכוח הזה של פשיטות ואמת פעל עלי יותר מניסים ונפלאות. שהרי זה גם גדול מהכל, שאדם יטה בחירתו, הרי זה דבר גדול ונפלא.

מרום השתוקקותי שהיה לי מן הספר הזה, היה אצלי תמיד כמו דבר חדש, והייתי מסיימו וחוזר ופותחו ולומד בו תמיד, והוא הצילני מכל רע, ונתגלה לי ממש אור חדש, והרגשתי בעצמי שנשתנית שינוי גדול, כרחוק שמים מארץ. ואף על פי שלא ידעתי מי הוא מחבר הספר הזה, הרי הפעולות שלו עלי היו טובות ונפלאות.

ההתקרבות

יום אחד נכנס אצלי חסיד אחד, וכשראה את הספר בידי אמר לי, האם בספר כזה אתה מעיין?, וכו' הלא זה מספרי ברסלב? אמרתי לו, אם אין רצונך בו אל תעיין בו, אני אעיין בו. (אז שמעתי לראשונה כי יש חסידות ברסלב) והחזקתי בידי את הספר חזק. אבל הוא הוציא מידי את הספר בכוח. אבל אני שכבר ידעתי את הספר בעל פה הייתי ממשיך בהתבודדות, אבל לאחר ששמעתי השם ברסלב ביקשתי רחמים מאת ה' יתברך, לקרבני אליו שיזמין לי את ספרי רבי נחמן מברסלב. אמרתי בלבי אם יש התנגדות כזאת, סימן שזה ענין גדול. והתפילות שלי פעלו.

ועכשיו נפתח בסיפור על מורנו ורבינו הרב החסיד ישראל ז"ל. ר' ישראל ז"ל היה מחסידי ברסלב. ואילו היה אפילו בימי רבי נחמן מברסלב היה גם אז חידוש נפלא. אין לתאר את כל מה שראיתי אצלו. בשבילו לא היה קיים כלל כל העולם הזה. לא משפחה לא אשה ולא בנים, ועבודה כזאת ותפילה כזאת לא ראיתי מעודי. כשהיה עומד בתפילה היה הכל בעיניו כלא כלום. הוא היה חידוש גדול, ואף על פי שחסידי טבריא היו אנשים שהתנגדו לחסידות ברסלב אבל אותו העריכו מאד, כי בכל מעשיו היה מקדש ה'. על פניו היה שרוי חן וקדושה, מפני שקדושתו וחסידותו וצדקתו היו עם ה' ועם כל בני אדם, ועבודתו את ה' היתה בהתלהבות וחיות נורא ונפלא. כל מי שפעם ראה אותו ואפילו מי ששמע רק את שמעו, ואפילו המתנגדים הכי גדולים היו מתבטלים מפניו והוקירו אותו מאוד. הוא היה יושב במירון ובני ביתו היו בצפת. ביום שישי היה בא לביתו. (במירון היה בבחינת עולם הבא כי לא היה שם שום נברא והישוב קמץ ורק בערב ראש חודש היו באים לשם מעט אנשים) והיה תמיד על ציון הקדוש של רבי שמעון בר יוחאי ועוסק תמיד בתפילה והתבודדות, לפי דעת עצת רבינו ז"ל. ובהיות שבקשתי מה' יתברך שישלח לי מי שיקרבני לחסידות ברסלב, חשבתי כיצד יזדמן לי אדם כזה שייצא ממירון ששם מקום עבודתו ויבא לטבריא.

ההתקרבות

והנה אירע שבאותה תקופה התחיל רבי ישראל ז"ל לסבול מכאבי רובמטזים, והכאבים היו גדולים כל כך שכבר לא היה בגדר האפשר לו ללכת להתפלל ולעבוד את ה' יתברך, כי הרגיש כאילו חותכים כל אבר בסכינים חתיכות חתיכות, וחשב בלבו אולי זה הוא רצון ה' יתברך שיסע לטבריא, ואולי שם לא יסבול כל כך כאבים. אבל כל זמן שלא ידע בבירור שכך רצון ה' יתברך לא רצה לעזוב את מירון. ואמר, להיפך יש להישאר במירון ולבקש מאת ה' יתברך שיעזור לו. והיו לו ספקות הרבה זמן, אבל לבסוף כשכאבו התגברו, אמר, משמע שכך רצון ה' יתברך שיסע לטבריא. עד שקיבל הארה במוחו והחליט לנסוע לטבריא בלי שום פקפוקים. ולאחר שגמר בלבו, אמר ועשה. בחינת וישכם אברהם בבוקר. והקדוש ברוך הוא סיבב הסיבות שנודמן אלי.

וכך היה המעשה. הורי היו עניים מרודים. הם היו טוחנים קפה ומרויחים את לחמם בצמצום גדול. אבל במלחמת העולם הראשונה נגמר הקפה הזה ונשארנו בלי פרנסה. ובביתנו התגדל פעם קרובנו, בן אחי אמא שנתייתם בילדותו, שמו היה חיים בנימין ברזל, ואמי היתה לו לאם. וכשסיפרה לו שנשארנו בלי פרנסה הציע לה לאפות לחם. שאלה אמי, מהיכן אקח קמח? אמר לטוחן שיתן לה קמח באשראי, ואמי התחילה לאפות לחם. זה היה ביום ראשון. והנה ביום חמישי בלילה פגש ר' ישראל בבנימין הנ"ל ונתן לו שלום. ר' ישראל החזיר לו שלום, ואמר לו עשה מצווה והראה לי היכן משיגים לחם? בנימין שמח שנודמן לו קונה ושלחו מיד לבית אמי. ביתנו היה מטופל בילדים קטנים, וגם בזה ראיתי השגחת ה' שנשאר עוד ככר לחם בבית. כשהופיע בבית וראיתי צורתו, היתה לי ההרגשה שהוא אחד מל"ו צדיקי הדור הנסתרים, וכך אמרו עליו הרבה מגדולי הדור ההוא, וידעתי שאצלו אמצא רפואה בשלימות. אבל חשכתי בלבי כיצד אקשור עמו שיחה, והרי אחד מל"ו יכול מחר להעלם ולילך לירושלים עיר הקודש בקפיצת הדרך וכיצד אשפוך לפניו את לבי. ובעוד שאני חושב ככה, נתן לי ר' ישראל ז"ל את הכסף ושאלני

ההתקרבות

האם אפשר לו ליטול הידים ולסעוד אצלנו. הרגשתי משיכה בנפשי אליו כמו מוגנט, והרגשתי שהוא מכיר מחשבותי. ואף על פי שהיה לילה, וחויץ מזה היה ביתנו קטן, והיינו פורשים מחצלת שעליו ישנו כל הילדים ולא היה מקום אפילו לשבת, וכששמעתי שהוא רוצה ליטול ידיו ולאכול כאן, חשבתי, כיצד? והרי אבא בודאי לא יסכים, כי אין המקום מתאים כלל לזה. שאלתי את אבא ואמר, למה לא! אדרבה, הרי נשאר קצת בצל לתבל פתו וניתן לו. והייתי תמה שכן הדבר, הלא למחר היו צריכים לקום מוקדם כדי לאפות הלחם. ר' ישראל ז"ל נשאר אצלנו ונטל ידיו. נתתי לו בצל לתבל הפת וסירב. אמר: איני אוכל אלא לחם ותה. והיה לנו כירה על פחמים. בקושי הכנתי לו התה. ומפני שחשבתי שעדיין בני הבית אינם ישנים אמרתי לרב ישראל בלחישתה, הידעתם? ה' יתברך שלח אתכם אלי כדי להציל את נפשי. ר' ישראל התרגש מזה, שהרי ראה בזה נפלאות ה' יתברך. ומאז נוצר הקשר בינינו. כשנטל ידיו אמר את הברכה בלי קולות, אבל במתיקות כזו כמודה איש לחבירו על הטובה שעשה לו. התרגשתי מאוד, ורב ישראל הרגיש בהתרגשותי וראה גם אצבע ה' שסיבב כך שברגע הראשון בא אלי, ולכן היה מסור לי בכל לב ונפש. ואף על פי שהיה אוהב כל אדם מישראל, אבל הקשר שנוצר בינינו היה חידוש גדול ועצום, ואין לשער את האהבה והאחוה ששררה בינינו. אחרי שאכל ובירך, שאלתי אותו היכן יישן. אמר לי אישן בבית הכנסת. ליויתי אותו, ומיד כשיצאנו פרצתי בכני. רציתי שירחם עלי ולא יניחני לנפשי. ספרתי לו את כל הענינים וכיצד מצאתי את הספר "השתפכות הנפש" ובקשתי מאת ה' יתברך איש שיקרבני לחסידות ברסלב, ועכשיו רואה אני שתפילותי נתקבלו, אמרתי לו, מאחר שה' יתברך סיבב סיבות נפלאות כאלו שבאתם לכאן, לכן אבקש מכם שתרחמו עלי ואקבל מכם רפואה לנפשי. כששמע את הדברים נתרגש עוד יותר. ספרתי לו את נגעי נפשי והוא האזין. אחר כך התחיל הוא לדבר והרגשתי מן הדיבורים שדיבר, ארוכה כזאת והתחדשות

ההתקרבות

כזאת ורפואה כזאת שמיום שנולדתי לא הרגשתי כאלה. והוא דיבר עמי על רבינו נחמן ועל ספריו ועל אורו הגדול שעשוי לרפא את נגעי הלב. וכך הלכנו עד שבאנו לבית הכנסת של חסידי קרלין. לא ידענו היכן המפתח. אחר כך הלכנו לעוד בית כנסת וגם שם היה סגור. והיה בית כנסת שבו היו מתפללים הצדיקים הגדולים רב מנדל מויטפסק ז"ל ורב אברהם קאליסקר ז"ל וכו' בית כנסת זה עמד ליד הים ובחורף היו המים גואים ונכנסים לתוך בית הכנסת, והשולחנות היו שקועים עד חציים במים. והיו מוציאים את הספרים, ובית הכנסת היה נשאר פתוח ומופקר. שנינו נכנסנו לבית כנסת זה בתוך המים ועלינו וישבנו על גבי שולחן. ר' ישראל הניח ספריו, והטלית ותפילין, והוציא מכיסו נר וגפרורים שהיו עמו תמיד, אף שהדבר היה יקר מציאות עד מאוד, פתח ר' ישראל את ליקוטי מוהר"ן חלק ב' בסימן ז' "כי מרחמם ינהגם". ואף-על-פי שנמצינו בתוך המים והרטיבות, הוא לא הרגיש אף-על-פי שהיה לו יד חולה, ולא אני הרגשתי במים. וכך ישבנו כל הלילה ועסקנו בתורה הזאת, עד הבוקר. פתאום שמעתי קול אמי בוכיה וצועקת, היכן בני? ראיתי שגרמתי צרה גדולה. שהרי אם לא מעבדים את הבצק ביד, הוא מתקלקל. ואכן כשחזרנו לבית היה חורבן גדול. כל הבצק צף ועלה על גדותיו והיו לי צרות גדולות בבית, וצעקו עלי למה הלכתי. אני לא הייתי אשם כי לא הרגשתי שהלילה עבר. ולי לא היה שום ספק שהוא מצדיקי הל"ו הנסתרים והתורה שלימד אותי היתה נפלאה מאוד, אין לתאר ואין לשער. ור' ישראל נשאר שם בבית הכנסת וכשהאיר היום נכנס לבית הכנסת כדי להתפלל, ונתפרדה החבילה. אבל אחר כך הלכתי לבית כנסת של חסידי קרלין ושם מצאתי אותו. טבריא היתה אז ישוב קטן, וכששמעו את קול אמי בוכיה וצועקת היכן בני, נבהלו כולם. וחשבו שאני מת, ובבוקר התחילו להתעניין. וסיפרה על יהודי אחד שבא בלילה וקנה לחם ואני הלכתי עמו ולא חזרתי, ובבוקר מצאה אותי יחד עם היהודי ההוא בבית הכנסת כשהוא מלא מים. אמי לא הכירה את ר'

ההתקרבות

ישראל אבל בני העיר הכירו אותו בתור חסיד ברסלבי, וכשבאתי אמרו כולם: הלילה "שמדו" את ישראל בער. ואז נודע לי שרבי ישראל הוא מחסידי ברסלב. ומאז לא נפרדנו יותר. אני ראיתי בזה השגחת הבורא שזימן לי אוצר חשוב כזה בביתי. וכיחוד היתה ההתקרבות גדולה מצדו, וראה בזה השגחת ה', שהרי לא רצה להיפרד ממירון, והנה נודמן לידו נפש של נער בן י"ז המתגעגע לאמת. ונוצרה בינינו בבחינת "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה". אמרתי, אפילו כל העולם ינסה להפריד בינינו, לא יצליחו.

וכך היינו תמיד יחד, אבל העולם היו מתנגדים והתחילו לדבר עמי דברי התנגדות וארס מר כלענה. אמרו, אמנם ר' ישראל הוא אדם גדול אבל זהו חסרונו. שהוא חסיד ברסלבי (זאת לא ידעו שכל גדולתו, היא רק מחסידות ברסלב שממנה זכה לכל צדקתו וקדושתו וחסידותו וכו') וכשראו שאינם פועלים כלל בדיבורים אלה, הלכו לאבי וסיפרו לו על כך. אבי שהיה סגי נהור שמע אותם אומרים, הנה בנך נעשה מחסידי ברסלב המתגלגלים על ההרים, וכל הרבנים התנגדו לחסידות זו, והוא עוד עלול לצאת מדעתו, ועכשיו אפשר עוד להצילו, ואילו אחר כך אהיה בבחינת כל באיה לא ישובו, ולכן ביקשו ממנו להשפיע עלי לעזוב את חסידות ברסלב. כששמעו אבי ואמי דברים כאלה, מפי חסידים המסיתים, נצטערו צער גדול, אבא היה סבור כי בודאי אשמע בקולו כשיאמר לי לעזוב את חסידות ברסלב, שכן אהבה גדולה היתה שרויה בינינו. אמר לי: אמנם אני קרליני, אבל אתה תוכל לבחור כל חסידות שהיא, בבקשה ממך רק לא חסידות ברסלב. אבל אני לאחר שראיתי כי הקדוש ברוך הוא סיבב סיבות כאלו שהזמין אותנו לפונדק אחד, באורח פלא כזה, וראיתי כבר את האור הגדול והרגשתי גודל רפואת וטובת הנפש שאין לשער שהיה לי מזה אמרתי לו: אבא, אין אני יכול לגלות לך את כל לבי אבל זאת תדע שבענין זה לא תשפיע עלי כלל. והיה הדבר קשה מאד בעיניו כי בכל ימי חיי לא המריתי את פיו, בשום דבר קל, כי

ההתקרבות

כבדתיו מאוד וביחוד שהיה סגני נהור, אבל בענין זה אמרתי לו, לא אוכל לשמוע בקולו. משראה דבר כזה, אמר בלבו אם כן העולם צודק, וקיבל יותר התנגדות כי ראה שזה דבר נורא. הוא ניסה לדבר איתי ולשדלני בטוב וברע ולא הועיל. ואני הייתי אז חתן משודך. ואבא אמר שהוא מוכרח לצאת למלחמה על כך וכי הוא ידחה אותי מלהיות בנו ולא ישיא לי אשה, ולא ידאג לי ויוציאני מביתו. אבל אמי אמרה הרי הוא בנו וננו ואנו צריכים לסבול. ומה יהיה אם יודע לאבי הכלה? כי הלא טבריא וצפת קרובות זו לזו, בודאי ישמעו על כך. וכך היה נטוש ריב במשפחה על כך, ובשבת עמד אבי וגירשני מן הבית. התישבתי בבית הכנסת שעל יד ביתו של ר' ישראל ז"ל. אבא שהיה סגני נהור היה יושב בית, ואלו אמא הייתה הולכת לגדולי תורה, והלכה גם לרב מרדכי סלונים שאהבני אהבת נפש כל ימי חייו כי הייתי לומד אצלו משניות וזוהר, ולכן הלכה אליו להוועץ עמו מה לעשות עמי. אמר לה, שאבא צודק ויש לנסות כל מיני תחבולות כדי להרחיקני מחסידות זו, ואמר על חסידות ברסלב שיש בה כח משיכה, שאם נתפסים לה, שוב אי אפשר לצאת ממנה. כששמעה אמא דבר זה נפל עליה פחד גדול. אמר לה רב מרדכי, שעצתו שתלך לרב ישראל עצמו ותספר לו את מר ליבה, שהיא ובעלה אנשים שבורים ורצוצים ולכן יעשה להם טובה ויגרש אותי מביתו. כשנכנסה לביתו וליבה היה מר מאוד השתטחה לפניו בפישוט ידים ורגלים ובכתה בכי תמרורים כבוכה על המת וספרה לו את כל צרת ליבה. אמרה: הרי אתה יהודי כשר, רחם עלינו כי זה פיקוח נפש ממש. הרחק אותו ואל ילמד עמך. האזין ר' ישראל לדבריה בסבלנות רבה, והרי הוא ידע יפה שיש בינינו קשר כזה שאפילו יבואו כל מלכי מזרח ומערב לא יוכלו להפריד בינינו, אמר לה: אני איני מגרש שום יהודי מביתו. אם רצונכם לשמוע עצה טובה של ידיד, הניחוהו לנפשו ואל תפריעו לו, והניחו את הענין. כששמע אמא דבריו, חשבה שהנה הקסם הזה שדיבר עליו רב מרדכי כבר פעל את פעולתו, ומרוב צער פרחתה נשמתה. וכל אותו הזמן ישבתי

ההתקרבות

בבית הכנסת סמוך לבית רבי ישראל כנ"ל, ושמעתי כל הקהל אומר רבקה מתה. גם ניסו לשפשף אותה בכל מיני משקים המעוררים, ולשוא. ואני שמעתי אומרים ראיתם מה שעולל לה בנה? והייתי שבור ורצוץ והתחלתי לחשוב בליבי, אולי באמת עשיתי עוול שציערתי את הורי, והרי יכולתי לעת עתה לדחות את הדבר ואחר־כך להיות חסיד ברסלבי. כעבור שעתים התחילו לראות בה סימני חיים. מרבינו ז"ל שהרי היה יכול להיות חילול ה' נורא, אילו לא היתה מתעוררת. היה זה מעשה של תחיית המתים ממש, כי כל השיפשופים לא הועילו וזמן רב היתה רצוצה מזה בכאב איברים שאין לשער. ולאחר שראיתי שיש לי שוב אמא, אמרתי בלבי אולי אוותר על כל זה, שהרי היא עלולה להכנס עוד פעם במצב הזה.

והנה סיבב הקדוש ברוך הוא ועשה עמי עוד חסד, שנתארסתי לפני שנתקרבותי לחסידות ברסלב, שכן אחרי התקרבותי לא היה לי שום תקוה למצוא בתזוג, בתוך ההתנגדות הזו ששררה בעיר לחסידות ברסלב. וכשבאו וסיפרו הדברים למחותן שלי אמר, אל תדאגו, כי אחרי הנשואין אשתו בודאי תמנעהו מכך. והנה ההתקרבות היתה בחורף וזמן החתונה נקבע לאלול, ואז היה רעב כזה וחושך, והמחותן שהיה איש ישר וירא שמים כתב לנו כי לא יוכל לעמוד בהתחייבות, כי אין לא כסף לא להלבשה ולא לנדוניה. אבל ר' ישראל רצה שאהיה אדם, כדי שאוכל לקבל אורו של ר' נחמן ולא אהיה פלג גופה. והיתה לו על כך הרבה התבודדות והיה נוסע ממקום למקום ומשתדל עבורי ומסר כסף להורי שילבישוני ויכניסו אותי לחופה בזמן. הוא נסע לצפת, ואני כתבתי מכתב למחותן בשם הורי שהם רוצים שהחופה תתקיים במועד שנקבע, ואני מצדי מוותר על הנדוניה. ואמנם בעזרת השם יתברך נתקיימה החתונה. ור' ישראל ישב בטבריא כל החורף עד סמוך לפסח, ולא נסע הביתה אף על פי שהיה לו בית וחמשה ילדים, כי ראה השגחת ה' בהתקרבותנו. ואף אני לא רציתי להפרד ממנו. באלול הייתי צריך לנסוע לחתונה.

ההתקרבות

אמרתי בלבי מה יהיה עכשיו, שהרי אם אסע, שוב לא יהיה לי אפשרות להפגש עם ר' ישראל. וכאן עלי לספר עוד, ענין הקשר שבינינו. לאחר שראיתי מניעות כאלו, חששתי שמא תתפרד חס ושלום החבילה, בקשתי את ר' ישראל שנעשה תקיעת כף בינינו. כדרך שנתקשרו רות ונעמי ולא ניפרד מזה בשום אופן, וצריכים אנו להיות תמיד בעיר אחת ולהפגש לשיחות ולימוד ועבודת ה'. הדבר נשמר בינינו בסוד. התקיעת כף עשינו ליד קברו של רבי עקיבא, כי אז התפללנו, בבכיות ובהתעוררות גדולה. אמרתי, עכשיו הזמן לתקיעת כף. באותו היום שנסענו לצפת ואמא היתה סבורה שהנה סוף סוף יתבטל הקשר עם רבי ישראל, והנה באמצע הדרך ראתה את ר' ישראל ובני ביתו כשהם נוסעים אף הם לצפת. ובצפת התחילה מלחמה חדשה מצד חותני והמשפחה ומצד נכבדי העיר והשוחטים, והגעתי לשפלות כזאת שפרחחי העיר היו זורקים בי אבנים וקליפות והיו קוראים אחרי מילות גנאי. ואני כמעט שיצאתי מדעתי. משראה חותני כך הפעיל לחץ על אשתי נשמתה עדן, שתתגרש ממני. אבל היא אמרה: זה חלקי וכך יהיה. ואני ראיתי בזה חסד גדול מאת ה' יתברך. נאלצנו למצוא מקום, שנוכל לחיות באין מפריע, והנה עלייד בית רבי ישראל היה חדר קטן. ר' ישראל זכרונו לברכה שכר החדר בשבילנו והוא היה בשבילנו האב והאם והדואג לכל מחסורינו. הוא עצמו היה אוכל פירורי לחם, אבל בשבילנו דאג שיהיה לנו מן המוכחר. אבל השנים אלו של התקיעת כף, היו שנות חיים אמיתיים, שלא מעלמא הדין, עד שהתחיל ר' ישראל לומר לי, שהוא מרגיש שזמנו קרוב ליפטר מזה העולם. והוא רואה בעיניו שעתיד לירד לעולם חושך גדול של האמונה שאין לשער ודיבר על כאב זה, המדאיב לבו ועל הצער הגדול שהוא מרגיש. ואני לא יכולתי להשלים עם זה כיצד יעשה השם יתברך דבר כזה, בעיצומה של העבודה שלנו. אבל ראיתי שהוא צודק, וכל פעם שהיה מרגיש לא טוב היה חושב שהנה קרוב קיצו והוא נפרד מן העולם. ובתוך אותן חמש השנים של

ההתקרבות

התקיעת כף, עברו עלינו כל כך הרבה נסיונות, והיה אז רעב ומלחמה ולא זכיתי ללמוד הרבה ממנו אבל עצם היותי עמו היה לימוד גדול ועצום. ראיתי את האמונה והבטחון והמידות היקרות, שמהן יש לי די לכל ימי חיי, ומזה מוצאת נשמתי חיות להחזיק אותי, ומזה אני תמיד יודע יותר ויותר על רבינו רבי נחמן זכרונו לברכה. כשהאנגלים נכנסו לטבריא היתה אז מגפה של "חולירע" (ה' ישמרנו) וכל ילדיו של רבי ישראל נפטרו במגפה, ונשאר לו הבן האחרון שהיה כבן י"ב. ר' ישראל קיבל את הפורענות בעוז ובבטחון. בסוף נפטר אף הוא ואמר שהוא לוקח איתו את המגפה ותעצר המגפה. וכך היה. ונשארתי כערער בערבה. אחרי זמן הייתי נוסע לירושלים כדי לקבל את תורת החסידות מזקני ברסלב שהיו שם שהיו אנשים יקרים מאוד.

עכשיו אני רוצה לספר עוד על רבי ישראל שהיה בבחינת קדוש בכל ימי השבוע ובבחינת קודש הקודשים ביום השבת. הוא היה רואה את השבת ומרגיש אור השבת. הזמירות שלו והריקודים שלו היו נפלאים. והיינו רוקדים כל הלילה, ודבר זה היה חידוש גדול כי לא ראו בשום חסידות ריקודים כאלו. אף ראיתי בו אמונה ובטחון, במדה שאין לשער ואין לתאר. ראיתיו פעם במירון, עומד על הציון. והיה אז יום חורף והוא עמד כל היום על יד הציון. הוא עמד בצד אחד ואני עמדתי בצד השני וקראנו תהלים. הדברים היו גחלי אש ממש וביראה ובדבקות ובמתיקות כזו, שמעולם לא שמעתי תהלים כזה. ואף שדרך הבכיות שסוף סוף נגמר המקור ואצלו היה כל הזמן, הולך ומתגבר, ודמעותיו שטפו את הציון, עד שהיה הציון רטוב, כאילו שפכו מים. כל זה ראיתי במו עיני.

פעם הלכנו למושבה אחת ובדרך היה שטפון (שקורין "שבר ענן") ונעשה כמו מבול והיה בור גדול, והינו הולכים ובוססים ומנסים להציל את עצמנו, וכך עברו כמה שעות עד שראינו אור נר. נכנסנו, וכשראה בעל הבית מצבנו נתן לנו מיד בגדים להחליף והגישו לנו תה. ור' ישראל עמד להתפלל מעריב. חשבתי בליבי כי בלילה הזה ודאי לא יוכל לקום

ההתקרבות

בחצות אחרי כל מה שעבר עלינו כי אני, אף שהייתי אברך לא הייתי יכול להניע אבר. סידרו לנו את המטה. והנה לא עבר הרבה זמן ור' ישראל התגבר כארי וקם. וחצות כזה שערך אז לא ראיתי בכל ימי חיי. אחרי כן ניגש לשולחן להדליק נר. ואני התהפכתי על משכבי ולא יכולתי למצוא מרגוע לנפשי. עמדתי אף אני ונתקרבתי לדלת בחשאי. וראיתי את השולחן רועד וכאילו היה מכונה גדולה ועצומה והכל הזדעזע. נפלה עלי בושא וחרפה ונתביישתי לגשת אליו. התגברתי ונגשתי אליו וראיתי כי פניו זוהרים. וכשראיתי את הצורה נסתלקתי מרוב בושא. בבוקר התפלל כדרכו ותיקן, והתפילה היתה במתיקות כזו, שכל בני המושבה שיצאו לעבודה, נעצרו ליד הבית והיו מאזינים בחדרת קודש לתפילתו. ואני הייתי עמו בבית אחד. ואני חשבתי פן עוד מעט יגווע, מרוב מתיקות וביחוד כשאמר ברכות וקריאת שמע. הוא היה גווע כתינוק המגיע לכלל בכייה עצומה (שקורים פארגעהן). אחר התפלה נכנס בעל הבית ועמד לפניו כמו בפני מלך, והכין לו שולחן מכל טוב וביקשו לבוא ולסעוד. ובני הבית, הנשים כיסו את זרועותיהם בכל שבא לידם, במגבות וכיוצא בזה מרוב חרדת קודש. ר' ישראל אמר לבעל הבית שיסלח לו, כי אינו סועד אלא לחם ותה. ולא מחמת חשש של כשרות שהוא חושד חס ושלום אלא זהו מנהגו.

בנעוריו היה ר' ישראל אהוב על בני עירו. אביו היה סוחר גדול ור' ישראל היה מנהל את כל המסחר, כי היה בעל צורה, וסיפר לי שלבו היה בוער תמיד ומשתוקק ליראת שמים. והיה נכנס למחסן הסחורות ובין החביות היה מתבודד וצועק מעמקי הלב ומתחנן שיזכה להיות איש כשר באמת. כל אחד מן הבעלי-בתים רצה ליקח אותו לחתן. הוא היה מבקש רחמים בהתבודדות עוד לפני שנתקרב לרבינו רבי נחמן זכרונו לברכה מברסלב והתפלל על יראת שמים. ופעם חפש בין השמות ומצא דבר מרבי נחמן ואף הוא לא ידע מיהו מחבר הספר ורק אחר כך נודע לו שזה מספרי רבינו רבי נחמן מברסלב, וקיבל השם, חסיד ברסלבי,

ההתקרבות

ואביו ביקש ממנו להימנע מזה ולא היה יכול לפעול, עד שהדיר ממנו הנאה מירושתו, ואז הלך לאומן וישב שם הרבה שנים, ושם נשא אשה. אחר כך חזר בו אביו מהתנגדותו.

לר' ישראל היו כמה כינויים. שם משפחתו היה הלפרין וקראו לו גם הקרדוני על שם עירו. בירושלים, צפת וטבריא היו קוראים לו ר' ישראל ברסלבר וכן על מצבתו: פ"נ ר' ישראל ברסלב בר' יהודה הלוי.

ורוצה אני עוד לספר פרשת התקרבותו של גר אחד, וכן היה המעשה. בטבריא היה גר אחד שבא מרוסיה, הוא היה צדיק גדול. הוא היה נוהג לומר את כל הסידור ופניו היו מאירים מיראת שמים. הוא היה בעל גוף גדול. פניו היו כפני הארי והיה מתגולל בבית של הכנסת אורחים. כי היה רעב גדול ואיש לא קיבלו לביתו, כי מאכלו היה ככר לחם לסעודה, ומי היה יכול לעמוד בזה באותם הימים. והואיל ומדת הכנסת אורחים של ר' ישראל היה עד אין לשער, קבע לאורח מקומו בביתו. ובהיות שלא היה לו להחליף כותנתו, היה נודף ריח זיעה איום ממנו וכותנתו נעשה עבה כמו עור. ואיש לא היה יכול לעמוד על ידו. כשהגיע ערב הפסח הלך ר' ישראל אצל סוחר והזמין עבורו מלבושים חדשים והוא התלבש ורחץ והיה אורחו כל ימי הפסח. בליל הסדר נזדרזתי לגמור את ההגדה והלכתי אצל ר' ישראל. ראיתי קהל עומד שם ובבית פנימה שרוי אור גדול וריקוד ושמחה. כי הגר הזה מרוב שמחה שנכנס תחת כנפי השכינה ונפל בחלקו להיות מקורב לרבי ישראל ראה מתיקות כזאת וחיבוב המצוה, התחיל לרקוד מרוב שמחה, ובהיותו בעל גוף, היה כל הבית מזדעזע. כשנגשתי לדלת התביישתי ליכנס, כי היתה שם השראת השכינה. אחר כך נכנסתי ואף נצטרפתי לריקוד עד אור הבוקר.

אחרי שרבי ישראל נפטר הייתי קם בחצות והולך למקוה. ופעם אחת בחצות נרדמתי על יד הספר וראיתי שאני בתוך הים והגלים סוערים, והייתי כבר לאחר יאוש, כי אמרתי הנה אטבע. פתאום ראיתי בתוך הים, בנין, ונכנסה בלבי קצת נחמה וחשבתיו אולי אצליח ליכנס לתוך הבנין.

ההתקרבות

עליתי בכל כוחי במדרגות ושמחתי שמחה גדולה שניצלתי מן המים. נכנסתי לאכסדרה ושם היו הרבה חדרים, עברתי כל החדרים עד הסוף. פתחתי את הדלת האחרונה וראיתי זקן שזקנו הלבן יורד לו על פי מידותיו. היה בהם יופי וחן כזה, שאין רואים. ופניו היו צעירים ונאים. נכנסתי והזקן היה יושב על הכסא, ואיש אחד היה מסתובב אנה ואנה. כשנכנסתי נתן לי הזקן שלום עליכם ותפס ידי באהבה כזאת עד שנתעוררתי. התחלתי לחשוב מה פשר החלום הזה, ולא עלה בידי הפתרון. נכנס לי במחשבה ובקשתי רחמים מאת השם יתברך, ולקחתי ספר אחד מן השולחן. פתחתי ומצאתי חיי מורינו הרב רבי נחמן, ומצאתי מה שכתוב שם כי יהיו מעשיו שיראו אותו בדמות זקן.

ורוצה אני לספר עוד על הימים שהייתי מקורב לרבינו זכרונו לברכה. בטבריא היה גר תלמיד חכם אחד מופלג בתורה ויראת שמים מאוד, מתלמידיו של החפץ חיים זכרונו לברכה, שהיה לומד בכל חודש הראשית חכמה וגומרו. אף שהוא ספר רב כמות, מלבד שהוא רב האיכות. הוא היה סוגר את עצמו בתוך החדר ונוהם כארי, בתוך שהיה לומד בראשית חכמה. וכל חודש היה עושה סיום על ראשית חכמה ומאחר שאני חפשתי מזוור לנפשי, לפני ההתקרבות לר' ישראל זכרונו לברכה, נקשרה ידידות ביננו. והייתי הולך אליו ולומד עמו. שמו היה ר' צבי רוזנטל. ואחר-כך כשראה את ההתנגדות לחסידות ברסלב ואת גודל מלחמתי וסבלי, נתעורר גם בו החשק והתחיל להתקרב לחסידות ברסלב, והיו לו געגועים להתקרב לר' ישראל זכרונו לברכה. ואני שהייתי מיודד עמו, הייתי נכנס לביתו ואמרתי לו, אם רצונך למעום טעם חסידות, אנגלה לך על אור כזה, שאין דוגמתו. ושבתתי מאוד את ר' ישראל זכרונו לברכה. ואברך זה, דרכו היה לילך בכל ליל שבת אצל חסידי סלונים, שם היו שומעים סיפורי חסידים, אני הייתי הולך לרבי ישראל זכרונו לברכה בפרהסיא, והוא היה הולך בצינעא. כי היה אומר בביתו שהולך לחסידי סלונים, והוא הולך לר' ישראל זכרונו לברכה.

ההתקרבות

כשעברו כמה שבתות ולא הופיע, התחילו חסידי סלונים לשאול עליו. התחילו לעקוב אחריו ומצאוהו הולך לשם. ואז התחילו חוששים, פן כל בני הנעורים יתקשרו עם ר' ישראל זכרוננו לברכה. ואז הפעילו כל הכוחות כדי לנתקו משם. והיו שומרים את צעדיו ולא היה יכול להכנס עוד לר' ישראל זכרוננו לברכה. אבל ליבו בער בו באש קודש, והחליט לילך לירושלים, להצטרף שם אל חסידי ברסלב. הוא גלה לי את הדבר בצנעא. הוא היה עני מרוד, אבל גיבור כוח. והלך ברגל מחוסר כסף לנסיעה. חותנו של ר' צבי זכרוננו לברכה כששמע זאת, הלך למוכתר והתלונן על חתנו, שהניח אשתו ובניו ונסע. אמר: יש לאסור את ישראל בער, שבודאי יודע הוא, להיכן הלך. ר' ישראל זכרוננו לברכה היה אזרח אוסטרי והיה חוק שאסור לאסור אזרח אוסטרי אם הוא בביתו, ורק מן הרחוב אפשר לקחת אותו. אבל אני שהייתי אזרח טורקי לקחו אותי ואסרו אותי. ואחר כך הלכו לבית ר' ישראל זכרוננו לברכה והתחילו ליידות שם אבנים שברו החלונות ועשו חורבן. והוא היה מתפלל בקול בוקע רקיעים כאילו לא קרה דבר. וכולם ששמעו, קיבלו הרהור תשובה. והמוכתר בא עם שומר וחשב שימתין עד שיגמור תפילתו, אז יקרא אותו לחוץ ויאסור אותו. כל המתפללים משגמרו תפילתם, יצאו מבית הכנסת וראו את כל המהומה, שאלו לפשר הדבר. היה שם הרוקח ועוד שני בעלי בתים שנחשבו כבר מן החדשים. אבל מששמעו את תפילת ר' ישראל זכרוננו לברכה נתרגשו מאוד ואמרו למוכתר, שירפה ממנו. ונכנסו ודיברו עם ר' ישראל זכרוננו לברכה ומאז נקשרה ידידות ביניהם.

אני נשארתי בתפיסה. נכנס הקצין וקשרו אותי ושומרים עמדו על ידי ושאלו אותי, היכן נמצא צבי רוזנטל? אמרתי להם שהוא הלך לירושלים. הלכו ומצאו את ר' צבי על-יד עפולה. אמרו לו: ר' ישראל ואני נמצאים בתפיסה ואתה מוכרח לבוא. במוצאי שבת חזרו עמו. ואז שחררני מן התפיסה.

ההתקרבות

ביום א' נקראה אספה ובמעמד גדולי הרבנים ובראשם ר' משה קליערס זכרונו לברכה, נחתם כתב, שלפיו מתחייב ר' צבי, שלא לעמוד בתוך ד' אמות של ר' ישראל זכרונו לברכה. ונתן ר' צבי זכרונו לברכה תקיעת כף על זה. אחרי המעשה בא לישיבה, ואמר לי, שיש לו מה לספר, וסיפר לי הדברים בחשאי. ואני נצמערתי על שלא היתה לר' צבי מסירות נפש. נכנסתי לעיר וסיפרתי הדברים לר' ישראל זכרונו לברכה. כששמע זאת הוציא אנחה מלבנו. לא עברו ימים אחדים וסיפרו שר' צבי נכנס לחולשה גדולה על הריאה, והרופאים אמרו שהוא מסוכן. וכל התינוקות של בית רבן הלכו לקבר הרמב"ם להתפלל לרפואתו. וגם אני ור' ישראל זכרונו לברכה היינו שם. וגם אשתו של רבי צבי היתה שם. כשסיפרתי זאת לר' ישראל אמר לי, רוץ ואמור להם, שיקרעו מיד הכתב. ובהיות שעשה אותי שליח, רצתי מיד לקיים שליחותו ושם מצאתי כל בני המשפחה וגם זקן מופלג אחד ור' קהת שמו שהיה מחסידי קרלין. וכששמע שר' ישראל אמר כן, אמר לחותן ר' צבי, שמע בקולו וקרע את הכתב, אבל חותנו לא רצה בשום פנים ואופן.

באותו לילה חלמתי שהייתי בשוק וגם ר' צבי היה שם ודיבר עימי. אמרתי לו מה אתה עושה והלא יסלקו אותך. אמר לי החלמתי לעבור על התקיעת כף ושום דבר לא יפריד בינינו. ופתאום נתעוררתי ושמעתי קולות שאומרים נפטר ר' צבי. ונפטר ר' צבי אז.

ואני מבקש רחמים מאת הקדוש ברוך הוא שיזכני לראות באור ה' ואזכה להתקרב ולהשיג משהו מן אור הגדול שזורח בעולם ונזכה לביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

וכמובא בכספר המידות (אות צדיק סימן קנ"א): "ביאת המשיח תלוי בקרבת הצדיק". (ובסי' קנ"ב): "עיקר שלימות הנפש תלוי בקרבות הצדיקים".

וה' יתברך יזכני לזה במהרה בימינו אמן.

מכתבים מהספר אבי הנחל

[מכתבים שכתב רבי ישראל בער לנשיא ש.ז. שזר חלק ראשון]

מכתב פ"ד

ליבי בטוח בחסדי ה' ונפלאותיו, כי בוודאי ירחם עליך ועל עמו ישראל וירפא אותך במהרה רפואה שלימה מן השמים, רפואת הנפש ורפואת הגוף. וכוחו הגדול הנשגב והנורא של הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה רבינו נַחַמְּ נַחְמְ נַחְמְ נַחְמְן מאומן, יעמוד לך ולביתך למחסה ולמגן לנצח. המעתיק.

מכתב פ"ח

עיני וליבי פרושות לה' בתפילה ותחנונים שיחננך בחן וחסד וימהר ויחיש לישועתך, וירפאך רפואה שלימה מהרה. וישמור ויציל אותך מכל מיני מחלה וכאב חס־ושלום ויגדיל שלומך ושלום ביתך, לחיים טובים ארוכים, בריאים ורעננים, בזכות הנחל נובע מקור חכמה נַחַמְּ נַחְמְ נַחְמְן מאומן, אמן כן יהי רצון.

מכתב צ"ה

ה' יודע את לבי, שאני משתוקק וכוסף ומתגעגע, בכלות הנפש, לכתוב את דברי אמת, ממקור חיינו רבינו הקדוש, ותלמידיו הקדושים זכר צדיקים לברכה. אך לדאבוני, תשש כוחי ושמם ליבי ודעתי, מרוב צער וכאב שיש לי על ממחלתי לא־עליך, בפרט עכשיו שנברה עלי ביותר. ה' ירחם עלינו וישלח דברו וירפאינו מהרה, בכוח וזכות הנחל נובע מקור חיינו, רבינו הקדוש נַחַמְּ נַחְמְ נַחְמְן מאומן. ויצליחך בכל. זכות הצדקה תעמוד לימינך וימהר להושיעך בכל הישועות וההצלחות.

מכתב פ"ז

לכבוד חמדת לבי זלמן שזר.

...ענין הקשר שלנו שהוא כולו רק אמת זך וצח בלי שום מחשבה פגומה של כבוד והתפארות או כסף וכדומה חס־ושלום. רק באמת לשם שמים בלבד, לרחם על ישראל ברחמנות אמיתי, לפרסם ולהודיע לכולם, מי הוא מלך הכבוד, מי הוא המנהיג האמת שבדור הזה, שהוא עיקר כל חיותינו ותקוותינו, הוא נחמתינו וגואלינו, לדור דור לנצח.

חלק שני**מכתב ע"ד**

דע אחי כי געגועיך וכיסופיך העצומים אל האמת גרמו לך להתחבר בחיבורא הדא בגופא ונשמתא עם הנחל נובע מקור חכמה ובעבור זה זכית להיות נשיא על ישראל ובכוחו וזכותו הנורא הגנוז וסתום מכל העולמות עשה ה' עם ישראל ניסים נפלאים ונוראים לעיני כל העולם ונתגדל ונתקדש שם ה' בעולם הנורא של הנחל נובע רבינו נַחֲמָן ונתגדל נַחְמָן מאומן עשה ה' עימנו ניסים נפלאים ונוראים לעיני העמים ונתגדל ונתקדש שם ה' בעולם ועכשיו אתה עומד לנסוע לארצות הברית להפגש עם הנשיא ניכסון עלה ופרח ורכב והצלח יהיה ה' עימך ויאר עליך החן והיופי של הצדיק הנחל נובע ויתן בפיד דיבורי חן ויעשו רושם בלב ניכסון לקבלם ותזכה לפעול בשלימות טובת עימנו וארצנו כרצונך כי זהו עיקר נסיעתך וה' יברך צאתך ובואך בחיים ושלוה וחסד ורחמים גדולים.

מכתב מ"ז

אפילו מי שהוא למדן וחכם מופלג ואפילו אם יש לו מעשים טובים אי אפשר לבוא אל התכלית הנצחי כי אם על ידי הצדיק האמת ותלמידיו

ותלמידי תלמידיהם וכו' להמשיך על עצמו הארת השכל של הצדיק האמת העמוק והגבוה מאוד שיכול להאיר גם בהנופלים מאד ורחוקים ביותר ועיקר תיקון האדם בחייו ולאחר מיתתו הוא רק על ידי שאוחזו עצמו בהצדיק ולעתיד ישבו כל ישראל באהלי הצדיק האמת ואנשיו האמיתיים ויתקרבו אליהם שזה עיקר תיקון האדם וימסור נפשו לשבר כל המניעות וימסור הכל שימסור נפשו וימית עצמו בשביל שיהיה דבוק באהל הצדיק הגדול ויחזק לכבו בכל עוז ותעצומות שימית עצמו בשביל שיתקרב להצדיק הגדול שיכול לתקן ולרפאות הכל בגודל עוצם הארת שכלו....

מכתב ט' (חלק א')

האמונה לכדה שמאמין בהצדיק ומקרב עצמו אליו, אפילו אם לא יקבל ממנו כלל, זה בעצמו טוב מאד. כי על ידי האמונה וההתקרבות לבד נאכל הרע שלו ונהפך למהות הצדיק ובלבד שתיהיה כוונתו לשמים. רבינו ז"ל הוכיח את אחד שהיה מקורב ונתרחק ואחר כך חזר ובא אליו. ענה ואמר, אפילו אם עוברים כמה שנים ואינו נעתק ועולה ממדריגתו רק הוא עומד במדריגתו הראשונה כבתחילה, ואפילו אם הוא גרוע מבתחילה, אם הוא מקורב לצדיק האמיתי ההתקרבות בעצמו היא טובה מאד בלי שיעור וארך. הלא יש אצלי אנשים שאיני יודע אם שאול תחתיות היה די לפניהם, ועל ידי נתקרבו לה' יתברך וכו'!

מכתב ד' (חלק א')

כי בענין עסקינו אני נקי לגמרי מכל מיני פניות גשמויות של ממון וכבוד וכדומה חס־ושלום, רק בלתי לה' לבדו.... השם יתברך יודע ועד שאני מוכן ומזומן למסור את חיי וממוני וכל אשר לי בשביל עסק זה לקרב איזה נפש ישראלי לשם יתברך או על כל פנים להכניס בו איזה הרהור תשובה אפילו רק לרגע אחד בלבד.

צוואות: רבינו, רבי נתן, רבי ישראל בער בעל הפתק [בלשונו הקדוש של הסבא]

(1) רבינו הקדוש ציוה להדפיס כל כך שיהיה מלא כל העולם כל בית עם ספרי רבינו.

(2) רבי נתן אמר לפני ההסתלקות ביום ששי בעשרה בטבת אמר "דף אחד מספרי רבינו יעקר את כל הרע מן העולם" אתם תהיו חזקים בכסף, בטרחא ובממון ובכל הענינים להדפיס ספריו הקדושים.

(3) כל מי שרוצה לרחם על עצמו ועל בניו שיקנה את ספרי ר' נחמן ולעסוק בהם ולקיים אותם אז יהיה עולם חדש לגמרי.

זה ענין הגאולה אבל המשמעות שאנחנו יכולים להשיג מה שאנחנו יכולים לדבר מזה שהוא מגלה כאן "מלא וגדיש מקו לקו" שלמלאות העולם יותר ממילוי וגדיש "מלא וגדיש מקו לקו" מסוף העולם ועד סופו למלאות העולם בספרי רבינו.

נְנַחֲמָה נְחַמְּנוּ מְאוֹמָן זֶהוּ זֶה צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּכָל מְקוֹם בְּכָל חֲנוּת בְּכָל בֵּית בְּכָל הָעוֹלָם הֵם יִדְעוּ שֶׁהֵם בְּהִמּוֹת וִיתְהַפֵּךְ לְהִיּוֹת אָדָם.

.....

בשרבי ישראל זיע"א היה על הציון של רבי נחמן זיע"א באומן אמר: "אני שומע את רבינו מתבודד וצועק נְנַחֲמָה נְחַמְּנוּ מְאוֹמָן ..."

בחירה

אמר: "רבינו כתב לי שלש פתקים בכולם הוא חתם נִנְחָ נְחָמָּ נְחָמָּן מאומן רבי ישראל זיע"א סיפר על רבו הקדוש רבי ישראל קרדונר ז"ל: "הוא בא מחברון לטבריה ברגל לחזק אותי וזה היה התחלת הנאולה."

אמר: "אם אני מגלה שני מלים על הפתק אני מבטל את הבחירה של כל העולם."

עוד אמר: "רק לראות את הפנים שלי זה דבר גדול"

אמר: "יבוה זמן כל העולם ישאלו בין כמה אני בין מאה בין מאתיים בין שלוש מאות יהיה לי כבוד גדול. חתיכת נייר הוצאתי מהילקוט היה כתוב באותיות גדולות ויפות "זמן הנאולה קרוב מאד"

שיחות מתוך ספרי רבינו רבי נחמן על גדולת השגתו

מובא בחיי מוהר"ן:

עוד היה לו ספר אחד שהוא גבוה עוד יותר ויותר אפילו מהספר הנשרף והוא ספר הגנוז. ואמר שאפילו גופו סלק כשכתבו ואותו הספר לא שזפתו עין. ואמר שהוא בחינת רזין דרזין כלומר אצלו נגד שאר הדברים שהוא מגלה, ואמר שמושיח יגיד על זה פירוש, וספר הגנוז הזה כבר היה נגמר אצלו בתחלת שנת תקס"ו, היינו חמש שנים קודם הסתלקותו. ועתה עמוד והתבונן לאיזה דרגא הגיע אחר-כך כי מעולם לא עמד על מדרגה אחת עד היום שנסתלק וממש בכל שעה ושעה השיג חדשות לפי מדרגתו הנוראה מאד. והבן מאד מאד כי מעלת גדולת ספר הגנוז לית מחשבה תפיסא בה כלל ומושיח יגיד על זה פירוש ומעתה תתבונן ותשער בדעתך גדולתו וכו' וכו':

על הספר הנ"ל שנשרף אמר שאין מי שיודע בו דבר כי-אם צדיק גדול חד בדרא וגם שיהיה חכם בכל השבעה חכמות:
 וגם אנכי שמעתי כבר מפיו הקדוש שאמר על הספר הנ"ל שצדיק לבד לא יבין בו דבר וכן חכם בלבד לא יבין אותו גם-כן כי-אם צדיק וחכם היינו שיהיה צדיק גדול מאד וגם חכם בכל השבעה חכמות אבל אף-על-פי-כן על-כל-פנים ימצא מי שיבין בו, אבל הספר הגנוז שהוא בחינת רזין דרזין אצלו זה הספר לא ראתהו עין בעולם ואמר שבזה הספר לא יבין בו שום אדם בעולם כלל רק שמעתי בשמו שאמר שמושיח יאמר עליו פירוש כנ"ל: (ואמר בפירוש בזה"ל: כל הנהגה והנהגה שאני מצוה לעשות הוא סגולה, ותיקון. ומועיל על מה שעבר, ועל העתיד, ולאחר ההסתלקות של האדם, ולימות המשיח, ולתחיית המתים, ולעתיד לבא:)

בשיחות הר"ן שיחה קכ"ו:

ליל מוצא שבת של שבת תשובה שנת תק"ע לפ"ק דברו ממישיח. כי היה מפורסם שאמרו שבשנה זו יבא. ודעתו לא היתה נוטה לזה. ואמר אז שקודם שיבא משיח לא אחד יהיה שיצעק על אמונה כי כמה צדיקים שיהיו או יהיו צועקים בקול גדול על אמונה כמוני היום עד שיהיה ניחר גרונם (שקורין בל"א איין ראסין דיא קיילי) ולא יועיל. ומה שכתוב (ישעיה ד-ג) "כל הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו". וארו"ל (כבא בתרא עה:) שיאמרו לפני הצדיקים קדוש, הוא כפשוטו. כי בודאי הצדיקים שישארו או ויתחזקו וישארו באמונתם הקדושה יהיו ראויים לומר לפניהם אפילו יותר מזה. מאחר שישארו קיימים באמונה ולא יניחו עצמם ליפול ולטעות ח"ו אחר העולם. ויהיה כמה מפורסמים ומנהיגים של שקר. ואין ספק שלא ימצא אז קיבוץ כמונו היום שנמצאים כמה בני אדם שמתקבצים יחד שחפצים באמת לשמוע דבר ה' ואף-על-פי שיהיה אז איזה כשרים בדור אך יהיו מפוזרים. ענה ואמר "כתוב זאת זכרון בספר" למען ידעו בימים הבאים שכבר היה מי שידע זאת מקודם וידעו להתחזק באמונה בו יתברך ובצדיקו האמתיים (לעיל לה; לקמן רכ) :

בשיחות הר"ן שיחה רכ"ח:

שמעתי בשמו שאמר: בודאי נמצאים כשרים אף על פי שאין להם התבודדות. אבל אני קורא אותם "פלייטים" מבוהלים ומבולבלים. ופתאום כשיבא משיח ויקרא אותם יהיו מעורבבים ומבולבלים. אבל אנחנו נהיה דומים כמו האדם אחר השינה שדעתו נוחה ומיושבת היטב כן תהיה דעתנו נוחה ומיושבת עלינו בלי מהומה ובלבול:

עוד מובא בחיי מוהר"ן:

שמעתי שאמר יש לי השגה כזו להשם יתברך שהייתי יכול להביא על ידה את משיח אבל סלקתי הכל ולקחתי עצמי אצלכם להחזיר אתכם למוטב כי זה גדול מן הכל כי זכאה מאן דאחד בידא דחיבא ואז הוכיח את אנשי-שלומנו מאד ואמר כמה יגיעות היו לי בשבילכם כמה פעמים נחר גרוני ונתיבש הלחלוחית בפי מרבויו הדבורים שהרביתי לדבר עם כל אחד ואחד מכם בפרטיות ועתה מה פעלתי אף-על-פי שאתם אנשים כשרים אבל לא כך רציתי (כי כבר מבאר שרצה לעשות מאתנו צדיקים גמורים מפלגים במעלה ואיך אבוא לפני כסא הכבוד אך אני מנחם עצמי במעט אנשים שיש לי שם בעולם הבא. הינו אותן אנשים מאנשי-שלומנו שכבר נפטרו שאלו כבר הם מאנשיו בודאי וכן שמעתי בעצמו שאותן שנפטרו כבר הם בודאי מאנשיו כי אותן שהם בחיים עדין הם בסכנה גדולה. אבל אלו שנפטרו כבר הם מאנשיו בודאי): [קנ"ז]

אמר כל מה שמשיח יעשה טובות לישראל אני יכול לעשות רק שהחילוק הוא שמשיח יגור אומר ויקום אבל אני (ופסק ולא דבר יותר).

נוסח אחר אבל אני איני יכול לגמר עדיין. יש נוסחא כזו, אצלי עדיין יש בחירה, אבל אצל משיח כבר לא יהיה בחירה כלל: [רס"ו]

העולם סוברים שכשיבוא משיח לא ימותו לא כן הוא אפלו משיח בעצמו גם הוא ימות ואמר זאת ברבים: [רע"ה]

שמעתי מאיש אחד ששמע מרבינו זכרוננו לברכה שאמר בזו הלשון "מיין פייערל וועט שוין טלואין בזו משיח וועט קומען" האש שלי תוקד עד שיבוא משיח: [ש"ו]

שמעתי בשמו שאמר אני אין לי מה לעשות בזה העולם כלל כי בשבילי איני צריך לעשות כלל רק באתי להעולם לקרב נפשות ישראל להשם יתברך אבל איני יכול לקרב כ-יאם מי שבא אצלי ומספר לי חסרונו אני יכול לתקנו וכו': [ש"ז]

זה מצאתי בספר חיי מוהר"ן כתיבת יד שכתב שם מורנו הרב רבי נתן בזה הלשון: מי יפאר גודל פאר הדבור הקדוש כשיצא מפיו בקדשה ובמהרה בצחות ובזכות בתכלית הבהירות שאפילו בגשמיים היה מונח על דבוריו הקדושים כל מיני חן שבעולם אשר אפילו אנשים פשוטים נבהלו מאד מדבוריו, והיו נכספים תמיד לשמוע דבוריו מפיו וכל מי שהיה מדבר עמו היה נמשך ונכרך אחריו בהשתוקקות גדול. ואפילו הרשעים שבקהלת קודש אומן כולם היו כרוכים אחריו ונתעוררו קצת עד שהיה להם כמה וכמה הרהורי תשובה. מה שלא עלה על לבם מעולם, כאשר ספרו בפיהם בפרוש, שכבר התייאשו עצמן והיו כמשבעים ועומדים שבודאי לא יהיה להם שום הרהור תשובה, והיו רחוקים לגמרי משום צד הרהור תשובה כמפורסם לכל מי שהיה מכיר אותם, ועל-ידי דבוריו הקדושים הגיע אליהם גם-כן הרהור תשובה, אף-על-פי שמעולם לא דבר עמהם מעניני תשובה ומעניני קדושה כלל כלל לא, רק אדרבא תמיד היה מדבר עמהם שיחת חולין וספורים בעלמא אף-על-פי-כן נמשכו אחרי הקדשה מדבורים שלו לבד, עד שהיו סמוכים מאד לשוב אליו יתברך, ואם לא היתה נטרפה השעה שהתגבר הקטרוג מאד ונסתלק באמצע בודאי היו שבים אליו יתברך וכו'. וכל מה שאנו מספרים ממנו הכל נחשב לגנות אצלו בערך עצם הפלגת מעלתו, כי אלו כל הימים דיו וכו' אי אפשר לספר אפס קצהו מעצם מעלתו וקדושתו הן גדולת חכמתו ותורתו המפורסם, והן עצם קדושתו וכו' סמא דמלתא משתוקא, עד כי יבוא שילה אז ידעו ויראו עצם גדולת רבנו הקדוש והנורא זכרונו לברכה, כי אז יספרו ממנו הרבה בעת שיבוא משיח צדקנו שיצא מחלציו, כאשר ספר ברבים שפעל אצל השם יתברך שהגואל צדק יהיה מיוצאי חלציו, יהי רצון שיבוא במהרה בימינו אמן:

עמוד הצדיק

"עמוד הצדיק"

[מתוך ספרו של ר' יצחק ברייטר ז"ל חלוקי הנחל]:

יסוד השביעי בענין ההתקרבות לצדיק האמת.

א. נשמת משיח קדמה לעולם, והוא שורש נפשות ישראל, וכל הבריאה כולה כסוד כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה, וצדיק יסוד עולם.

ב. עמו נתייעץ הקב"ה כבריא את עולמו כ"ש את מי נועץ ויבינהו וילמדהו באורח משפט.

ג. הוא ערב להקב"ה שיתקן את העולם.

ד. כל העבודות של כל העולם, כל הגלגולים והכידורים והנסיונות והתגלות אמונה על ידו כ"ש בתי נאמן הוא.

ה. אליו נתן הקב"ה הממשלה והמלכות ע"ד צדיק מושל ביראת אלוקים.

ו. הוא הבית דין של מעלה.

ז. הוא ההתגלות של יד ה', היינו ההשגחה פרטיית בין ברוחני בין בנשמי הוא מגלה.

ח. הוא ההתגלות של תפלה כ"ש ואני תפלה.

ט. הוא המרכבה לשכינה.

י. הוא הקדושה.

יא. הוא החיות של כל העולם.

יב. על ידו עולין כל העבודות לשמים.

יג. על ידו כל ההתעוררות לתשובה.

יד. על ידי ההתקרבות האדם להצדיק האמת, היינו על ידי הידיעות הנ"ל, ועל-ידי ההליכה בעצותיו הקדושות נמשך על האדם מעין ניצוצי אור הצדיק, כל אחד לפי בחינתו, היינו אף אם האדם רחוק מאד מהקדושה, על ידי שהוא נתקרב אל הצדיק אמת נשפע עליו על כל פנים שידע ויראה איך הוא רחוק מהאמת וצדק, ומדרכי המשפט הנכון, ואיך הוא מונח ממש בהחיפוף, כדי שישתוקק להאמת, ויתפלל על זה, בלי שום יאוש ועצבות, כי אם ידע אשר גם אותו קורא השי"ת, כי יקר הוא בעיני השם, וכן למעלה למעלה, כל אחד לפי בחינתו, וכפי התקרבותו להצדיק האמת זוכה להמשיך עליו קדושת הצדיק ביותר לילך באורחותיו ולידע כי הכל ביד ה', ולהתפלל על זה תמיד אמן.

טו. חלקי נשמת הצדיק בכל הנבראים ובפרט בעם ה' וביותר בכל הצדיקים האמתיים.

טז. התחדשות דרך האמת היה חמשה פעמים בעולם ואלה הם: משה רבינו, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא, רבי ישראל בעל שם טוב, והנחל נובע מקור חכמה וממנו עד משיח לא יהיה חדשות.

יז. בכל מקום שנוכר צדיק בלקוטי מוהר"ן הכל על הצדיקים הנ"ל.

יח. ביותר היה התגלות ענין תפלתה נשמת משיח ברוד המלך.

יט. אין להאדם להשתדל להיעשות זה הצדיק, ואין לו לחשוב כי כל מי שרוצה לימול את הכתר הזה נוטל, כי זהו ענין של מפורסם של שקר שהובא בלקוטי מוהר"ן, כי אם כל אחד צריך לקבל מזה הצדיק התגלה בכמה דורות, שזהו ענין של התנוצצות משיח, וההכנה לגאולה, וכל אחד צריך לידע מזה הצדיק, כי אם לא ידע ממנו בזה הגלגול יצטרך להתגלגל עד שידע, ועל זה אנו ממתנים בליכך על הגאולה ועל התמורה, ועל זה כווננו חז"ל "עשה לך רב וקנה לך חבר" שיהיה תקבלו מזה הרב, וגם כל האומר דבר בשם אומרו גאולה לעולם היינו שידע ממי נמשכו כל הדברים, עי"ז מקרב הגאולה וגאולת נפשו.

כ. לידע כי חידוש כמו הנחל נובע מקור חכמה עוד לא היה בעולם, כי הוא הכין בליים למשיח צדיקנו והמשיח ילחום בהם לתקן העולם אכ"ר.

מקורות מן הכתובים על ענין פתקאות שירדו מן השמים, ועל מקורות השיר פשוט כפול שלוש רבוע...

בשולחן ערוך על הלכות ברוך שאמר סימן נא' אורח חיים א' (א) אומרים ברוך שאמר קודם פסוקי דזמרה וישתבח לאחריהם.

מכאן רואים שהברכה של ברוך שאמר היא כדי להתחיל את כל הזמירות ותשבחות שאומרים בבוקר, וכתוב במשנה ברורה: "שבח זה תקנוהו אנשי כנסת הגדולה על ידי פתקא דנפל מן שמיא (פתק שנפל מן השמים) ומצאוהו כתוב בו ויש בו פ"ז תיבות וסימנו "ראשו כתם פז" רוצה לומר ראש התפילה הוא ברכה של פ"ז תיבות על כן אין לגרוע ולא להוסיף על פ"ז תיבות, ונכון לאומרו מעומד ואפילו ביחידי."

בזוהר הקדוש של רבי שמעון בר יוחאי זצוק"ל,

בפרשת פנחס דף רי"ט רעיא מהימנא כתוב:

"קשר"ק קש"ק קר"ק, איהו דשוי קש"ר, תקיעה שברים תרועה. דאתעבר ביה שקר מן עלמא, דביה אומאה, מלחמה ליי' בעמלק. יתער מבעלמא, שיר פשוט, וכפול, ומשולש, ומרובע. דאיהו סליק אתוון דיליה, י', י"ה, יה"ו, יהו"ה, ע"ב. בהוא זמנא, ובכך צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו וחסידים ברנה יגילו...."

תרגום:

"קשר"ק קש"ק קר"ק, שעושים קש"ר שהם תקיעה שברים תרועה. שבו נעבר השקר מן העולם, שבו השבועה, מלחמה לה' בעמלק, ואז יתעורר בעולם שיר פשוט, וכפול, ומשולש, ומרובע, שאותיותיו עולות י', י"ה, יה"ו, יהו"ה, ע"ב. בזמן שהוא יקוים ובכך צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו וחסידים ברנה יגילו...."

נעתיק שוב את מאמר תיקוני הזוהר תיקון כ"א דף נ"א
 "ועוד שופ"ר הולך רבי"ע דרגה תרי טעמ"י, בהוא זמנא דיתמחון
 חייביא מעלמא, סלקא צלותא בנגינא בארבע מינין, דאינון שיר
 פשוט ודא י', שיר כפול ודא י"ק, שיר משולש ודא יק"ו שיר
 מרובע ודא יקו"ק, בשמא דיקו"ק סלקא צלותי דאיהי שכינתא,
 אורייתא בנגונא, שכינתא בנגונא, ישראל סלקין מגו גלותא
 בנגונא, הדא הוא דכתיב אז ישיר משה ובני ישראל את השירה
 הזאת לה'."

תרגום:

"ועוד שופר הולך, "רביע דרגה תרי טעמי" (רביע' דרגה' שני
 טעמי המקרא האלה מבוארים בתיקוני הזוהר) כשיתבטלו
 החטאים מהעולם, תעלה התפילה בניגון של ארבעה מינים,
 שזוהא שיר פשוט שהוא י', שיר כפול שהוא י"ה, שיר משולש
 שהוא יה"ו, שיר מרובע שהוא יהו"ה, בשם של יהו"ה, עולה
 התפילה שהיא השכינה, התורה בניגון (שירה), השכינה בניגון
 (שירה), ישראל יוצאים מן הגלות בניגון (בשירה) כמו שכתוב
 "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה'."

עוד מובא בתיקון כ"ב דף ס"ה:

"קם רבי שמעון ואמר, סבא סבא, אימא לך קרא דאוליפנא כגוונא
 דא, שימני כחותם על לבך, שימני חותם לא כתיב אלא כחותם,
 אמרת שכינתא רבון עלמין, שימני כחותם, כההיא רשימו דחותמא
 דילך, דאף על גב דחותמא אשתאר בידך, רשימו דיליה בפתקא
 איהו, ומההוא רשימו מזדעזעין עלאין ותתאין, כגוונא דמלכא
 דאיהו בשרא ודמא, מאי דרשים בפתקא, רשימו דיליה דחותמא
 בידיה הוא, וטף על גב דחותמיה בידיה אשתאר, הכי דחילין
 מרשימו דחותמא, כאלו הוא מלכא, על אחת כמה וכמה אי הוה
 חותמא...."

"שימני כחותם דא צלותא, דבה איהו חקיק ורשים ח"י עלמין, בתמני סרי ברכאן דצלותא, ודא איהו רשימו דחותמא בפתקא, דאיהי אורייתא, גליפו דאתוון דחותמא דא צדיק ח"י עלמין, חותמא דא עמודא דאמצעיתא, דאיהי קריאת שמע, והנה מלאכי אלקי"ם עולים, בזמנא דאיהו זוקף בשם סלקין עמיה...."

"נשמה איהי חותמא, רוחא ציורא דאתוון דאינון חקוקין בחותמא, נפשא רשימו דאתוון בחותמא, דאינון רשימין בציורין דבר נש, כרשימו דחותמא בפתקא, ובההוא רשימא דנפשא אשתמודע פרצופא בגופא דבר נש, מאן אתר איהו, ובגין דא אוקמוהו, בהאי חותמא כמה רשימין אית ביה, ארבע, רשימו דאריה תמן, רשימו דשור תמן, רשימו דנשר תמן, רשימו דדמות אדם תמן, ומאן איהו דרשים לון בחותמא, יקו"ק אמת, בהאי ארבע רשימין אינון כל בריין דעלמא...."

תרגום:

"קם רבי שמעון ואמר, סבא סבא, אמור לך כדוגמת הפירוש שפירשת על הפסוק הזה, שימני כחותם על לבך, לא כתוב אלא כחותם ולא חותם, אמרה השכינה, ריבון העולמים, שימני כחותם, כמו הרשימו הנרשם מהחותם שלך, שאף על פי שהחותם נשאר בידך, הרושם הנרשם ממנו נשאר בפתק, ומהרושם הזה מזדעזעים העולמות העליונים והעולמות התחתונים. כמו מלך בשר ודם כשהוא חותם בפתק בידו הוא חותם, ואף על פי שהחותם עצמו נשאר בידו, יש יראה ופחד מהרשימה עצמה שהשאיר החותם, כאילו זה המלך בעצמו, על אחד כמה וכמה היו יראים אם היה (היו רואים את) החותם עצמו...."

"שימני כחותם, זה התפלה, שכתוכה חקוק ורשום ח"י עולמות, שמונה עשרה ברכות של התפלה, וזהו הרשימו החתום בפתקא, שהיא התורה, הגלופה של האותיות בחותם זה צדיק ח"י עולמות,

והחותם עצמו הוא העמוד האמצעי שהוא קריאת שמע, והנה מלאכי אלקי"ם עולים, בזמן שהוא זוקף עצמו בשם הם עולים אתו...."

"הנשמה היא (עצם) החותם, הרוח הוא ציור האותיות החקוקות בחותם, הנפש הוא הרשימו של האותיות בחותם, (מה נרשם מן האותיות על הנייר) כמו כן הם רשומים בנפשו של האדם, כמו הרושם של החותמת בנייר (בפתק), והרושם הזה הנרשם בנפש ניכר בפרצופו, בגוף האדם, מאיזה מקום הוא בא, ובסיבה זו הבחינו חכמים, כמה רשימו בהחותם הזה, והם ארבע, הרשימו של האריה, הרשימו של השור, הרשימו של הנשר, ורשימו כדמות אדם, ומי הוא שרשם אותם בחותם, יקו"ק אמת, ובארבע אלה מושרשים כל בריות העולם."

מובא בגמרא מסכת יומא דף ס"ט עמוד ב':

אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד, שנאמר (דברי הימים א' יז) "ויבא המלך דוד וישב לפני ה'" כדאמר רב חסדא: בעזרת נשים, הכא נמי בעזרת נשים. והיכא איתמר דרב חסדא אהא. מיתיבי דתניא: היכן קורין בו בעזרה, רבי אליעזר בן יעקב אומר: בהר הבית, שנאמר (נחמיה ח') "ויקרא בו לפני הרחוב אשר לפני שער המים." ואמר רב חסדא בעזרת נשים. (נחמיה ח') ויברך עזרא את ה' האלהים הגדול, מאי גדול? אמר רב יוסף אמר רב: שגדלו בשם המפורש. רב גידל אמר: (דברי הימים א' טז) "ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם." אמר ליה אביי לרב דימי: ודילמא שגידלו בשם המפורש? אמר ליה: אין אומרים שם המפורש בגבולים. ולא? והכתיב (נחמיה ח') "ויעמד עזרא הספר על מגדל עץ אשר עשו לדבר" ואמר רב גידל: שגדלו בשם

המפורש! הוראת שעה היתה. (נחמיה ט') "ויצעקו אל ה' אלהים בקול גדול" מאי אמור? אמר רב ואיתימא רבי יוחנן: בייא, בייא! היינו האי דאחרביה למקדשא, וקליה להיכליה, וקטלינהו לכולהו צדיקי, ואגלינהו לישראל מארעהון, ועדיין מרקד בינן. כלום יהבתי לן אלא לקבולי ביה אגרא לא איהו בעינן. ולא אגריה בעינן. נפל להו פיתקא מרקיעא, דהוה כתב בה אמת. אמר רב חנינא, שמע מינה: חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת. אותיבו בתעניתא תלתא יומין ותלתא לילואתא, מסרוהו ניהליהו. נפק אתא כי גוריא דנורא מבית קדשי הקדשים. אמר להו נביא לישראל: היינו יצרא דעבודה זרה, שנאמר (זכריה ה') "ויאמר זאת הרשעה." בהדי דתפסוה ליה אשתמיט ביניתא ממזייא, ורמא קלא, ואזל קליה ארבע מאה פרסי. אמרו: היכי נעביד? דילמא חס ושלום מרחמי עליה מן שמיא. אמר להו נביא: שדוהו בדודא דאברא, וחפיוהו לפומיה באברא, דאברא משאב שאיב קלא, שנאמר (זכריה ה') "ויאמר זאת הרשעה וישלך אתה אל תוך האיפה וישלך את אבן העופרת אל פיה." אמרו: הואיל ועת רצון הוא נבעי רחמי איצרא דעבירה. בעו רחמי ואמסר בידיהו. אמר להו: חזו דאי קטליתו ליה לההוא כליא עלמא. חבשוהו תלתא יומי, ובעו ביעתא בת יומא בכל ארץ ישראל ולא אשתכת. אמרי: היכי נעביד? נקטליה כליא עלמא! ניבעי רחמי אפלגא פלגא ברקיעא לא יהבי. כחלינהו לעיניה, ושבקוהו. ואהני דלא מיגרי ביה לאיניש בקריבתה. במערבא מתנו הכי: רב גידל אמר: גדול שגדלו בשם המפורש, ורב מתנא אמר: (נחמיה ט') "האל הגדול הגבור והנורא." והא דרב מתנא מטייא לדרבי יהושע בן לוי, דאמר רבי יהושע בן לוי: למה נקרא שמן אנשי כנסת הגדולה שהחזירו עטרה ליושנה. אתא משה אמר (דברים י') "האל הגדול הגבור והנורא", אתא ירמיה ואמר: נכרים מקרקרין בהיכלו, איה

נוראותיו? לא אמר נורא. אתא דניאל, אמר: נכרים משתעבדים כבנין, איה גבורותיו? לא אמר גבור. אתו אינהו ואמרו: אדרבה, זו היא גבורת גבורתו שכובש את יצרו, שנותן ארך אפים לרשעים. ואלו הן נוראותיו שאלמלא מוראו של הקדוש ברוך הוא היאך אומה אחת יכולה להתקיים בין האומות? ורבנן היכי עבדי הכי ועקרי תקנתא דתקינ משה! אמר רבי אלעזר: מתוך שיודעין בהקדוש ברוך הוא שאמתי הוא, לפיכך לא כיזבו בו.

תרגום:

אין רשות ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד, שנאמר במלך דוד (דברי הימים א' יז) "ויבא המלך דוד וישב לפני ה'", (ואיך ישב הכוהן הגדול?) משיבים, כמו שאמר רב חסדא בעזרת נשים, גם כאן בעזרת נשים. שואלים, היכן נאמר דבר זה של רב חסדא? באותה סוגיה. ומקשים, שיש לנו ברייתא: היכן קורין בספר תורה בזמן קיום מצוות הקהל, בעזרה, ר' אליעזר בן יעקב אומר בהר הבית, שנאמר (נחמיה ח') "ויקרא בו לפני הרחוב אשר לפני שער המים" ואמר מר חסדא, עזרה זו שאמרו, בעזרת נשים מדובר, ולא בעזרת ישראל. ועוד בענין עזרא (שדיברו לפני זה על עזרא) נאמר: (נחמיה ח') "ויברך עזרא את ה' האלהים הגדול", מה ענינו של "גדול" כאן? אמר רב יוסף אמר רב: שגדלו בשם המפורש. רב גידל אמר: שתיקן עזרא לומר (דברי הימים א' טז) "ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם." אמר לו אביי לרב דימי: מדוע רב גידל מפרש כך? ואולי הפירוש "הגדול" שגידלו בשם המפורש? אמר לו אין אומרים שם המפורש מחוץ למקדש. ושואלים: ולא אומרים? והרי כתוב (נחמיה ח') "ויעמד עזרא הספר על מגדל עץ אשר עשו לדבר", ואמר רב גידל: שגדלו בשם המפורש! ומשיבים: הוראת שעה היתה. ועוד מספרים באותו ענין, נאמר שם (נחמיה ט') "ויצעקו אל ה' אלהים בקול גדול",

מה אמרו? אמר רב ויש אומרים שאמר ר' יוחנן: ווי ווי, יצר הרע הוא הוא שהחריב את המקדש ושרף את היכלו, והרג את כל הצדיקים, והגלה את ישראל מארצם, ועדיין הוא מרקד בינינו! כלום לא נתתה אותו לנו אלא לקבל בו שכר, לא אותו אנו רוצים ולא את שכרו אנו רוצים! נפל להם פתק מן השמים שהיה כתוב עליו "אמת", אמר רב חנינא: למד מכאן, כי חותמו של הקדוש ברוך הוא "אמת". ישבו בתענית שלשה ימים ושלשה לילות, ומסרו בידם את היצר הרע. יצא ובא כמין גור אריה של אש מבית קודש הקודשים. אמר להם הנביא: זהו היצר הרע של עבודה זרה, שנאמר (זכריה ה') "ויאמר זאת הרשעה." בשעה שתפסו אותו נשמטה שערה מתוך שערותיו, והרים קולו מפני הכאב והלך נשמע קולו ארבע מאות פרסות. אמרו: איך נעשה כדי להורגו? אולי חלילה ירחמו עליו משמים? אמר להם הנביא: זרקו אותו לתוך דוד של עופרת, וכסו את פיו בעופרת, שהעופרת שואבת את הקול, שנאמר (זכריה ה') "ויאמר זאת הרשעה וישלך אתה אל תוך האיפה וישלך את אבן העופרת אל פיה." אמרו חכמי ישראל, הואיל ועת רצון הוא, נבקש רחמים גם על יצר הרע של עבירה. בקשו רחמים ונמסר בידם, אמר להם הנביא, ראו שאם הורגים אתם אותו יכלה העולם, אסרו אותו שלשה ימים, ובקשו ביצה בת יומה ולא נמצאה, אמרו כיצד נעשה? אם נהרגנו יכלה העולם, ואם נבקש רחמים על חצי, חצי מן השמים אין נותנים. נקרו את עיניו והניחוהו והואיל שאין אדם מתגרה עוד כל כך בקרובות משפחתו. בארץ ישראל היו שונים כך, כלומר את הכתוב בענין (ה' האלוקים "הגדול") פירשו אותו כך, שרב גידל אמר: "גדול" שגדלו בשם המפורש, ורב מתנא אמר: שחזרו ואמרו בתפילותיהם, (נחמיה ט') "האל הגדול הגבור והנורא". ומעירים: וזה שאמר רב מתנא נוטה כלומר, קרוב לרעיון של

ר' יהושע בן לוי. שאמר ר' יהושע בן לוי: למה נקרא שמן של גדולי אותם הדורות אנשי כנסת הגדולה, לפי שהחזירו עטרה (של הקדוש ברוך הוא) ליושנה....

מובא בתלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף פ"ו עמוד א':

אמר רב כהנא: אישתעי לי רב חמא בר ברתיה דחסא: רבה בר נחמני אגב שמדא נח נפשיה. אכלו ביה קורצא בי מלכא, אמרו: אכא חד גברא ביהודאי דקא מבטל תריסר אלפי גברי מישראל ירחא בקייטא וירחא בסתוא מכרגא דמלכא. שדרו פריסתקא דמלכא בתריה ולא אשכחיה. ערק ואזל מפומבדיתא לאקרא, מאקרא לאגמא, ומאגמא לשחין, ומשחין לצריפא, ומצריפא לעינא דמים, ומעינא דמים לפומבדיתא. בפומבדיתא אשכחיה. איקלע פריסתקא דמלכא לההוא אושפיזא דרבה, קריבו תכא קמיה ואשקוהו תרי כסי ודליוה לתכא מקמיה הדר פרצופיה לאחוריה. אמרו ליה: מאי נעביד ליה? גברא דמלכא הוא! אמר להו: קריבו תכא לקמיה, ואשקוהו חד כסא, ודליוהו לתכא מקמיה, ולתסי. עבדו ליה הכי ואתסי. אמר: מידע ידענא דגברא דקא בעינא הכא הוא. בחיש אבתריה ואשכחיה. אמר: אזלינא מהא, אי מקטל קטלו לההוא גברא לא מגלינא, ואי נגידי מנגדין ליה מגלינא. אתיוהו לקמיה, עייליה לאדרונא וטרקיה לבכא באנפיה. בעא רחמי, פרק אשיתא, ערק ואזיל לאגמא. הוה יתיב אגירדא דדקולא וקא גריס. קא מיפלגי במתיבתא דרקיעא אם בהרת קודמת לשער לבן טמא, ואם שער לבן קודם לבהרת טהור. ספק, הקדוש ברוך הוא אומר: טהור, וכולהו מתיבתא דרקיעא אמרי טמא. ואמרי: מאן נוכח נוכח רבה בר נחמני. דאמר רבה בר נחמני: אני יחיד בנגעים, אני יחיד באהלות. שדרו שליחא בתריה,

לא הוה מצי מלאך המות למקרב ליה, מדלא הוה קא פסיק פומיה מגרסיה. אדהכי נשב זיקא ואויש ביני קני, סבר גונדא דפרשי הוא. אמר: תינח נפשיה דההוא גברא, ולא ימסר בידא דמלכותא. כי הוה קא ניחא נפשיה אמר: טהור, טהור. יצאת בת קול ואמרה: אשריך רבה בר נחמני שגופך טהור, ויצאתה נשמתך בטהור. נפל פתקא מרקיעא בפומבדיתא: רבה בר נחמני נתבקש בישיבה של מעלה. נפקו אביי ורבא וכולהו רבנן לאיעסוקי ביה, לא הוו ידעי דוכתיה. אזלו לאגמא חזו צפרי דמטללי וקיימי, אמרי: שמע מינה התם הוא. ספדוהו תלתא יומי ותלתא לילותא. נפל פתקא: כל הפורש יהא בנידוי. ספדוהו שבעה יומי, נפל פתקא: לכו לביתכם לשלום. ההוא יומא דנח נפשיה דלייה זעפא ודרי לההוא טייעא כי רכיב גמלא מהאי גיסא דנהר פפא ושדייה בהך גיסא, אמר: מאי האי? אמרי ליה: נח נפשיה דרבה בר נחמני. אמר לפניו: רבוננו של עולם, כולי עלמא דידך הוא, ורבה בר נחמני דידך, את דרבה ורבה דידך אמאי קא מחרבת ליה לעלמא? נח זעפא. רבי שמעון בן חלפתא בעל בשר הוה, יומא חד הוה חמימא ליה, הוה סליק ויתיב אשינא דטורא. אמר לה לברתיה: בתי, הניפי עלי במניפא ואני אתן לך ככרין דנרד. אדהכי נשבא זיקא, אמר: כמה ככרין דנרד למרי דיכי.

תרגום:

אמר רב כהנא: סיפר לי רב חמא בן בתו של חסא, אגב גזירת שמד נפטר רבה בר נחמני, הלשינו עליו בבית המלך, אמרו: יש אדם אחד בין היהודים המבטל שנים עשר אלף אנשים מישראל, חודש בקיץ וחודש בחורף ממיסי המלך, שכן קהל גדול זה היה בא ללמוד בישיבתו של רבה, בירחי כלה (אדר ואלול), והאשימו אותו שהוא גורם שיבטלו אותם האנשים מעבודתם. שלחו שליח המלך אחריו, ולא מצאו. ברח רבה והלך מפומבדיתא לאקרא,

ומאקרא לאגם, ומאגם לשחין, ומשחין לצריפה, ומצריפה לעין מים, ומעין מים ברח לפומבדיתא. מצא אותו. וכיצד? הזדמן שליח המלך למארחו של רבה. מה עשו? הביאו שולחן לפניו והשקו אותו שתי כוסות, והוציאו את השולחן מלפניו, וחזר פרצופו לאחוריו, שנעשה בו נס זה בשל רבה. אמרו לרבה, מה נעשה לו? הלא איש של המלך הוא, ואי־אפשר להשאירו כך! אמר להם, קרבו את השולחן לפניו, והשקוהו כוס אחד, והוציאו את השולחן מלפניו ונתרפא. עשו לו כך והתרפא. אמר אותו שליח: יודע אני שהאיש שאני מחפש כאן הוא, שבוודאי, בשלו ארעו בי דברים מופלאים אלה. חיפש אחריו ומצאו. אמר השליח: הולך אני מכאן ואיני מסגיר את רבה, ואפילו אם יהרגו את האיש הזה, כלומר אותי, לא אגלה, אבל אם יכו אותי, אגלה, שלא אוכל לעמוד בעיניוים. והביאוהו את רבה לפניו, הכניסו למסדרון קטן וסגרו את הדלת לפניו, ביקש רחמים, התפרק הקיר, ברח והלך לאגם, והיה יושב על גדם של דקל ולומד לעצמו. ובאותה שעה היו נחלקים החכמים בישיבה של מעלה ברקיע בהלכה זו בדיני נגע הצרעת. כתוב: שאם בהרת שבעור הבשר קודמת לשער לבן, הצומח במקום הבהרת הרי זה נגע טמא, ואם שער לבן קודם לבהרת טהור. אולם מה הדין אם היה ספק? הקדוש ברוך הוא אומר: טהור, וכל בני הישיבה של מעלה אומרים: טמא. ואמרו: מי יוכיח? כלומר, מי יכריע בדבר? והסכימו כי יוכיח רבה בר נחמני. שאמר רבה בר נחמני: אני יחיד בנגעים, אני יחיד באהלות, שהיה גדול מאד בידיעתו בהלכות אלה. שלחו משמים שליח אחריו לקחת נשמתו. לא היה יכול מלאך המוות לגשת אליו, כיון שלא פסק פיו מללמוד. בינתיים נשבה הרוח ונשמע רעש בין הקנים, חשב רבה, שקבוצת פרשים היא. אמר תנוח נפשו, ימות, אותו האיש, רבה, ולא ימסר בידי המלכות. ואז יכול היה המלאך

ליטול את נשמתו. כאשר נחה נפשו, אמר בתשובה לשאלה, בדבר הנגע: טהור, טהור. יצא בת קול ואמרה: אשריך רבה בר נחמני, שגופך טהור, ויצאתה נשמתך בטהור. נפל פתק מן השמים, בישיבה בפומבדיתא, רבה בר נחמני נתבקש בישיבה של מעלה. הלכו אביי ורבא וכל החכמים להתעסק בו בקבורתו. לא היו יודעים את מקומו. הלכו לאגם, וראו ציפורים עומדות ומטילות צל, אמרו: מכאן נלמד ששם הוא מצוי. ואכן מצאוהו ספרוהו שלשה ימים ושלשה לילות. נפל פתק משמים: כל הפורש מן ההספד יהיה בנידוי. ספרוהו שבע ימים, נפל פתק: לכו לבתיכם לשלום. מספרים, אותו יום שנחה נפשו של רבה היתה רוח סערה ונשאה הרוח ערבי אחד כאשר רכוב על גמלו מצד אחד של נהר פפא והשליכתו לצד האחר. אמר מה קורה כאן? אמרו לו: נפטר

רבה בר נחמני. אמר לפניו: רבונו של עולם! כל העולם שלך הוא, ורבה בר נחמני שלך, אתה של רבה ורבה שלך, מדוע מחריב אתה את העולם? נחה הרוח....

מובא בתלמוד בבלי מסכת מגילה דף ג' עמוד א':

ואמר רבי ירמיה ואיתימא רבי חייא בר אבא: תרגום של תורה אונקלוס הגר אמרו מפי רבי אליעזר ורבי יהושע. תרגום של נביאים יונתן בן עוזיאל אמרו מפי חגי זכריה ומלאכי, ונודעזעה ארץ ישראל ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה. יצתה בת קול ואמרה: מי הוא זה שגילה סתריי לבני אדם? עמד יונתן בן עוזיאל על רגליו ואמר: אני הוא שגליתי סתריך לבני אדם; גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי, ולא לכבוד בית אבא, אלא לכבודך עשיתי שלא ירבו מחלוקת בישראל. ועוד ביקש לגלות תרגום של כתובים, יצתה בת קול ואמרה לו: דייך! מאי טעמא משום דאית ביה קץ משיח. (מה הטעם? משום שיש בהם מגילוי קץ משיח).

שיחה על רבי יונתן בן עוזיאל מרבי ישראל:

פעם אחד דיבר רבי ישראל בער עם כמה חברים, ואמר שיש אור גדול מאד בצפון, וכולם חשבו שהוא מכוון על רבי שמעון בר יוחאי, כי היה רגיל להיות אצלו הרבה, אך רבי ישראל אמר באותו יום: "רבי יונתן בן עוזיאל".

בתרגום שיר השירים כותב רבי יונתן בן עוזיאל זצוק"ל כהקדמה, על גילוי העשרה שירים מבריאת העולם עד ימות המשיח:

"שיריך ותושבתך די אמר שלמה מלכא דישראל ברוח נבואה
 קדם רבון כל עלמא יי עסרתי שירתא אתאמרו בעלמא הדין שירא
 דיך משבח מן כולהון. שירתא קמיתא אמר אדם בזמן דאשתבק
 ליה חובתיה ואתא יומא דשבתא ואגן עלוי פתח פומיה ואמר
 מזמור שיר ליומא דשבתא. שירתא תנייתא אמר משה עם בני
 דישראל בזמן די בזע להון מרי עלמא ית ימא דסוף פתחו כולהון
 ואמרו כחדא שירתא דהכדין כתיב בכך שבח משה ובני ישראל.
 שירתא תליתאה אמרו בני דישראל בזמן דאתיהיבת להון בארא
 דמיא דהכדין כתיב בכך שבח ישראל. שירתא רביעאה אמר משה
 נביא כד אתא זמניה למפטר מן עלמא ואוכח בה ית עמא בית
 ישראל דהכדין כתיב אציתו שמיא ואמליל. שירתא חמישאה אמר
 יהושע בר נון כד אגח קרבא בגבעון וקמו ליה שימשא וסיהרא
 תלתין ושית שעין ופסקו מלמימר שירתא פתח פומיה איהו ואמר
 שירתא דהכדין כתיב בכך ישבח יהושע קדם יי. שירתא שתיתאה
 אמרו ברק ודבורה ביומא דמסר יי ית סיסרא וית משריתיה ביד
 בני דישראל דהכדין כתיב ושבת דבורה וברק בר אבינועם.
 שירתא שביעאה אמרה חנה בזמן דאתיהיבת לה בר מן קדם יי
 דהכדין כתיב וצליאת חנה בנבואה ואמרת. שירתא תמיניתא אמר
 דוד מלכא דישראל על כל נסיא דעבד ליה יי פתח פומיה ואמר
 שירתא דהכדין כתיב ושבח דוד בנבואה קדם יי. שירתא תשיעאה
 אמר שלמה מלכא דישראל ברוח קודשא קדם רבון כל עלמא יי.
 ושירתא עשיריתא עתידין למימר בני גלותא בעדן דיפקון מגלותא
 דהכדין כתיב ומפרש על ידוי דישעיה נביא דהכדין כתיב שירא
 הדין יהא לכון לחדוה כליל אתקדשות חגא דפסחא וחדות לבא
 בעמא דאזלין לאתחזאה קדם יי תלת זמנין בשתא במיני זמר וקל
 טבלא למעל לטורא דיי ולמפלח קדם יי תקיפא דישראל."

[תרגום יונתן על שה"ש א:א]

תרגום:

"שירים ותשבחות שאמר שלמה הנביא מלך ישראל ברוח הנבואה לפני רבון כל העולמים...."

"עשר שירות נאמרו בעולם הזה, שירה זו משובחת מכולן. השירה הראשונה אמר אדם הראשון כשנמחל לו עווננו ובא יום השבת והגן עליו, פתח פיו ואמר "מזמור שיר ליום השבת". השירה השנייה אמר משה ובני ישראל בזמן שקרע להם הקדוש ברוך הוא את ים סוף, פתחו כולם פיהם כאחד ואמרו שירה כמו שכתוב: "אז ישיר משה ובני ישראל". השירה השלישית אמרו בני ישראל בזמן שנתנה להם באר המים כמו שכתוב: "אז ישיר ישראל". השירה הרביעית אמר משה הנביא כשבא זמנו להפרד מן העולם, והוכיח בה את עם ישראל כמו שכתוב: "האזינו השמים ואדברה". השירה החמישית אמר יהושע בן נון כשפרצה מלחמה בגבעון ועמדו בשבילו השמש והירח שלשים ושש שעות והפסיקו מלומר שירה פתח הוא את פיו ואמר שירה כמו שכתוב "אז ידבר יהושע ליי". השירה הששית אמרו ברוך ודבורה ביום שמסר יי את סיסרא וצבאו ביד בני ישראל כמו שכתוב: "ותשר דבורה וברק בן אבינועם". השירה השביעית אמרה חנה בזמן שנולד לה בן מלפני יי כמו שכתוב: "ותתפלל חנה ותאמר". השירה השמינית אמר דוד מלך ישראל על כל הנסים שעשה לו יי, פתח פיו ואמר שירה כמו שכתוב: "וידבר דוד ליי את דברי השירה הזאת". השירה התשיעית אמר שלמה מלך ישראל ברוח הקודש לפני יי ריבון העולמים. והשירה העשירית עתידים לומר בני הגלות בזמן שיצאו מהגלות כמו שכתוב ומפורש על ידי ישעיה הנביא כמו שכתוב: "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג הפסח ושמחת לבב כעם שהולכים להיראות לפני יי, שלוש פעמים בשנה במיני זמר וקול תוף לעלות להר ה' ולעבוד לפני יי צור ישראל...."

תיקון הכללי

קצת מן הקשר של השיר החדש והתיקון הכללי

בפעם הראשונה שרבינו דיבר על תיקון הכללי היה בשנת תקס"ה על תורה רה'. ורבי נתן זצוק"ל אמר אז שראה בכתב את סימני העשרה קפיטל תהלים, אבל בגלל מורא רבו לא העתיק אותם בלי רשות רבו. ורק בשנת תקס"ט רבינו גילה איזה עשרה קפיטל תהלים. ורק אחר ארבעה שנים מאמירת התורה ר"ה שדיבר רבינו על התיקון הכללי ניתנה רשות מהשמים לרבינו לגלות לנו איזה עשרה קפיטלי תהלים. ושם מבואר לכוון בשעת אמירת התיקון הכללי לשני שמות א-ל אלוהים במלואו (כזה): אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"מ. שעולה גימטריה תפ"ה כמספר "תהלים".

והפעם הראשונה שדיבר רבינו בקשר לשיר פשוט כפול משולש מרובע היתה בתורה מט' שנאמרה בשנת תקס"ג. אבל המעתיק של ההשמטות ר' אלמר מטעפליק זצ"ל קישר ההשמטה השניה שהבאתי לתורה ס"ד. ששם רבינו מביא פסוק אז ישיר משה, וידוע בתיקוני זוהר תיקון כא' דף נא': "ועוד שופ"ר הולך רבי"ע דרגה תרי טעמי, בהוא זמנא דיתמחון חייביא מעלמא, סלקא צלותא בנגינא בארבע מינין, דאינון שיר פשוט ודא י', שיר כפול ודא י"ק, שיר משולש ודא יק"ו שיר מרובע ודא יקו"ק, בשמא דיקו"ק סלקא צלותי דאיהי שכינתא, אורייתא בנגונא, שכינתא בנגונא, ישראל סלקין מגו גלותא בנגונא, הדא הוא דכתיב "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה'".

תרגום:

"ועוד שופר הולך, "רביע דרגה תרי טעמי" (סוד שני הטעמים האלה מבוארים בתיקוני זוהר) כשיתבטלו החטאים מהעולם, תעלה התפילה בניגון של ארבעה מינים, שהוא שיר פשוט שהוא י' שיר כפול שהוא י"ה שיר משולש שהוא יח"ו שיר מרובע שהוא יהו"ה, בשם של יהו"ה עולה

התפילה שהיא השכינה, התורה בניגון (שירה), השכינה בניגון (שירה), ישראל יוצאים מן הגלות בניגון (בשירה) כמו שכתוב "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה!".

"שי"ן כינתה". "כינתה" מספר "תפה" כמספר "תהלים". מובא בליקוטי מוהר"ן תורה מב' כי שי"ן תלת אנפי האילן שהם האבות... וקול הנגינה זה תלת גוונין דקשת... [שעל-ידי זה] וראיתה לזכור ברית עולם [בראשית ט, טז]. לכאורה (מתיקוני זוהר) משמע, שרק על-ידי השיר שיתגלה אנו נצא מגלותא.

בהשמטות של חיי מוהר"ן בכתבי יד הידוע שהעתיק הר' אלטר מטעפלק זצ"ל מכתב יד של הר' ר' נתן זצ"ל, יש שתי שיחות שמובא שם, שיחה אחת וזה לשונו הטהור בפרק מעלת תורתו וספריו הקדושים אות א' בסופו:

"אחר כך שמעתי בשמו שאמר בראש השנה האחרון, "יש לי ניגון לזמר לעתיד לבוא שהוא יהיה העולם הבא של כל הצדיקים והחסידים", וזה יש לו שייכות לשיחה הנ"ל ששמעתי בעצמי" (כנזכר לעיל בגדולת נוראות השגתו [קודם אות כ"ה] ועיין בהתורה "תקעו תוכחה, בליקו"ת סי' ח' שם. [ש]מדבר מהניגון של ע"ב נימין. ועיין בהמעשה של יום הששי מהז' בעטלירס). [כל זה רבי נתן זצוק"ל כתב].

ויש שיחה שניה בהשמטות של חיי מוהר"ן בגדולת נוראות השגתו קודם אות כ"ה חסר שני מאמרים: אמר "אני אשיר שיר לעתיד" [לא כתוב "לעתיד לבוא" כמו השיחה לעיל שנאמרה אחר התורה האחרונה שבחיו] שזה יהיה העוה"ב של כל הצדיקים והחסידים (עיין בליקוטי מוהר"ן בהתורה "בא אל פרעה" ח"א סי' ס"ד, ובלקוטי תנינא בהתורה תקעו תוכחה סי' ח').

רואים מהשיחה השניה שרבינו אמר ו"אני אשיר שיר לעתיד" לעתיד דייקא ולא כמו השיחה שאמר ימים ספורים לפני שהסתלק בלשון "לעתיד לבוא". שיחות הר"ן סי' קצ"ו: "התורה שלי גדולה מאוד והיא כולה רוח הקודש ויכולין לידע ממנה עתידות שיהיה..."

ועוד עיין בליקוטי תפילות על תורה מט'. שהתורה נאמרה בשנת תקס"ג.
ור' נתן זצ"ל כתב וזה לשונו הטהור: "...שנוכה שיתער על ידינו השיר
שיתער לעתיד", על ידינו דייקא, זאת אומרת, בזמנינו. וגם בתפילה
שאחר תיקון הכללי רבי נתן כתב: "ובזכותם וכחם אזכה לעורר ולגלות
כל העשרה מיני נגינה שנאמר בהם ספר תהלים שהם שיר פשוט, כפול,
משולש, מרובע, שהם כלולים בשמך המיוחד הגדול והקדוש. ובזכות
וכח השני השמות הקדושים האלו במלואם. שהם א"ל אלקים (כזה):
אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם. שהם עולים מספר תפ"ה כמספר
"תהלים"

יהי רצון לפני אמירת תהלים (ובשבת ויו"ט אין אומרים אותו)

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, הבוחר בְּדוֹד עֲבָדוֹ וּבְזַרְעוֹ אַחֲרָיו, וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת, שֶׁתִּפְּנֶן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת מְזֻמְרֵי תְהִלִּים שְׁאֵקְרָא בְּאֵלּוֹ אֲמָרֵם דְּדוֹד הַמְּלֻךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ זְכוּתוֹ יְגַן עָלֵינוּ. וְיַעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי תְהִלִּים וְזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתִיּוֹתֵיהֶם וְנִקּוּדוֹתֵיהֶם וְטַעֲמֵיהֶם וְהַשְּׂמוֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מֵרְאִשֵׁי תְבוּת וּמְסוּפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ, וְלִזְמֹר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִים אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיּוֹנָה, וְלַחֲבֵר אֵשֶׁת נְעוּרִים עִם דוֹדָהּ בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ וְרַעוּת. וּמִשֵּׁם יִמְשֹׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ רֹחַ וּנְשָׁמָה, לְמַהֲרֵנוּ מְעוֹנוֹתֵינוּ וְלְסְלוֹחַ חַטָּאתֵינוּ וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדוֹד שְׁאֵמַר מְזֻמְרִים אֵלָיו לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה הָעֵבִיר חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קוֹדֵם זְמִנְנוּ, עַד מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה, בְּאוֹפֵן שְׂנוּכָל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שָׁחַתְנוּ, וְזְכוּת דְּוֹד הַמְּלֻךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יְגַן עָלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ, שֶׁתִּאֲרִיךְ אַפְּךָ עַד שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, וּמֵאוֹצֵר מִתְּנַת חַנּוּם חֲנִנּוּ כְּדַכְתִּיב וְחַנְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲחוֹן וְרַחֲמֵתִי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם, וּכְשֵׁם שֶׁאֲנִי אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּדְּנֻכָה לֹאֲמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וְשִׁבְחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חִבְצַלַת הַשְּׁרוּן וְלִשְׁיֵר בְּקוֹל נְעִים בְּגִילַת וְרִגּוֹן, כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתַּן לָהּ, הוֹד וְהָדָר בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים

הריני מקשר עצמי באמירת אלו העשרה קפיטיל, תהלים שהם תיקון גדול לפגם הברית לכל הצדיקים האמתיים שפדורינו ולכל הצדיקים האמתיים שזכני עפר קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה רבי נח נחמ נחמן מאומן זכותו יגן עלינו שגילה תקון זה .

אחר כך יאמר שלשה פסוקים אלו:

לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמרות נריע לו: כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי, לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל.

טז

- א מכתם לדוד שמרני אל כי חסיתי בך:
- ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל עליך:
- ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי בם:
- ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסף נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
- ה יהוה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
- ו חבלים נפלו לי בנעמים אף נחלת שפרה עלי:
- ז אברך את יהוה אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי:

ח שְׁוִיִּי יְהוָה לְנַגְדֵי תְמוּד כִּי מִימֵנִי בַל אָמוּט:
ט לָכֵן שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי אַף בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵּן לְבִטְחָה:
י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשֵׂאוֹל לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת
שָׁחַת:
יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שִׁבְעַ שְׁמַחוֹת אֶת פְּנֶיךָ נְעֻמוֹת
בְּיַמֵּינְךָ נִצַּח:

לב

א לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשָׁרֵי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
ב אֲשָׁרֵי אָדָם לֹא יַחֲשֹׁב יְהוָה לוֹ עֹז וְאֵין בְּרוּחוֹ רַמְיָה:
ג כִּי הִחַרְשָׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמֵי בְּשִׂאֲנָתִי כָּל הַיּוֹם:
ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֹּד עָלַי יָדְךָ נְהַפְךָ לְשִׂדֵי בְּחִרְבְּנִי
קוֹץ סָלָה:
ה חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי
פֶשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה נִשְׂאתָ עֹן חֲטָאתִי סָלָה:
ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעַת מִצֵּא רַק לְשִׁטְף
מַיִם רַבִּים אֱלֹו לֹא יִגִּיעוּ:
ז אַתָּה סֹתֵר לִי, מִצָּר תִּצְרֵנִי רַצִּי פִלַּט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה:
ח אֲשַׁבֵּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ אִיעֲצָה עֲלֶיךָ עֵינָי:
ט אַל תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הִבִּין בְּמַתַּג וְרָסֵן עֲדִיו לְבָלוֹם
בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ:

יִרְבִּים מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּכְבְּנוּ:
« שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא

« לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדָוִד:

ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה:

ג יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיְחַיֶּהוּ וַאֲשֶׁר בְּאָרֶץ וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ

אִיבֵיו:

ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרְשׂ דְּוֵי כָּל מִשְׁכְּבוֹ הַפַּכֶּת בַּחֲלוּי:

ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ:

ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת וְאֲבַד שְׁמוֹ:

ז וְאִם כֵּן לָרְאוֹת שָׂוִי יִדְבַר לְבוֹ יִקְבֹּץ אֶזְרוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ

יִדְבַר:

ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׂוּ כָּל שֹׁנְאֵי עָלַי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִּי:

ט דַּבֵּר בְּלִיעַל יָצוּק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוּם:

יגם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּמַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי הַגְּדִיל עָלַי

עֲקֹב:

יא וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימְנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לָהֶם:

יב בּוֹזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתָּ כִּי כִּי לֹא יִרְיַע אִיבֵי עָלַי:

יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכָּתָּ כִּי וְתַצִּיבְנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם:

יד בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן

וְאָמֵן:

מב

א לְמַנְצַחַ מִשְׁכִּיל לְבַנֵי קָרַח:

ב בְּאֵיל תְּעָרוּג עַל אֲפִיקֵי מַיִם בֵּן נַפְשֵׁי תְעָרוּג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג צִמְאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לֵאלֹהֵי חַי מְתֵי אָבוֹא וְאֶרְאֶה פְּנֵי
אֱלֹהִים:

ד הֲיִתְהָ לִי דְמַעְתֵי לֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאָמַר אֵלַי כָּל הַיּוֹם
אֵיִה אֱלֹהֶיךָ:

ה אֵלֶה אֲזַכְּרָה וְאֶשְׁפֹּכָה עָלַי נַפְשֵׁי כִּי אֶעְבֵר בְּסֶדֶךְ אֲדָדִים
עַד בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל רְנָה וְתוֹדָה הַמִּזְמוֹן חוֹגֵג:
ו מָה תִשְׁתַּוְּחַחֵי נַפְשֵׁי וְתַהֲמֵי עָלַי הוֹחֲלֵי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד
אוֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פְּנֵיו:

ז אֱלֹהֵי עָלַי נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחַח עַל כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן
וְחֶרְמוֹנִים מֵהָר מְצָעַר:

ח תְּהוֹם אֵל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ כָּל מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיֶיךָ
עָלַי עֲבְרוּ:

ט יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֲסִדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי תִפְלָה לֵאלֹהִים
חַיִּי:

י אוֹמְרָה לֵאלֹהִים סְלַעֵי לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי לָמָּה קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ
אוֹיֵב:

יא בְּרִצָּח בְּעֲצֻמוֹתַי חֶרְפוֹנֵי צוֹרְרֵי בְּאֶמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם
אֵיִה אֱלֹהֶיךָ:

בַּמָּה תִשְׁתַּחֲוֶי נַפְשֵׁי וַמָּה תִהְיֶי עָלַי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי
עוֹד אֹרְנוּ יְשׁוּעַת פָּנֶי וְאֱלֹהֵי:

נט

א לְמַנְצַחַ אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ
אֶת הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ:

ב הֲצִילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהֵי מִמַּתְקוֹמְמֵי תִשְׁגְּבֵנִי:

ג הֲצִילֵנִי מִפְּעֻלֵי אָוֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי:

ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי יַגְרוּ עָלַי עֵזִים לֹא פִשְׁעֵי וְלֹא
חַטָּאתֵי יְהוָה:

ה בְּלִי עֶזְרֵךְ יִרְצוּן וַיִּפְּנֵנו עוֹרָה לְקִרְאתִי וּרְאֵה:

ו וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִקְיָצָה לְפָקֶד
כָּל הַגּוֹזִים אֵל תַּחֲזֵן כָּל בְּגֵדֵי אָוֶן סָלָה:

ז יִשׁוּבוּ לָעֶרֶב יִהְיוּ כַּכֶּלֶב וַיִּסּוּכְבוּ עִיר:

ח הִנֵּה יִבְיַעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי מִי שִׁמְעַ:

ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק לָמוֹ תִלְעַג לְכָל גּוֹזִים: עֵזוּ אֱלֹהֵיךָ
אֲשַׁמְרָה כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגְּבֵי:

י אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדְּמֵנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי:

יא אֵל תִּהְרַגֶם פֶּן יִשְׁבְּחוּ עַמִּי הַנִּיעְמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ
מִגְּבֹהֵי אֲדָנִי:

יב חַטָּאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתַימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהֵי
וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:

ד כִּלְהַבְּחָמָה כִּלְהַבְּחָמָה וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשַׁל בְּיַעֲקֹב
 לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:
 טו וַיֵּשְׁבוּ לָעָרֶב יִהְמוּ כְּכֹלֵב וַיִּסּוּכְבוּ עִיר:
 טז הַמָּה יִנְיַעוֹן לְאָכֹל אִם לֹא יִשְׁפְּעוּ וַיִּלְיִנוּ:
 יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲוֹדָה וְאַרְנֶנּוּ לְבַקֵּר חֲסִדֶּךָ כִּי הָיִיתָ מְשֻׁנָּב לִי
 וּמְנוּס בַּיּוֹם צָר לִי:
 יח עֵינֵי אֵלֶיךָ אֲזַמְּרָה כִּי אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסִדֵּי:

עז

א לְמַנְצַחַּ עַל יְדוּתוֹן לְאַסָּף מְזֻמּוֹר:
 ב קוֹלֵי אֵל אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה קוֹלֵי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
 ג בַּיּוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי יָדַי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאַנָּה
 הַנַּחֲמֵם נַפְשִׁי:
 ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה אֲשִׁיחָה וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סָלָה:
 ה אַחֲזֹת שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר:
 ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עוֹלָמִים:
 ז אֲזַכְּרָה נִגְיַנְתִּי כִּלְיָה עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:
 ח הֲלַעוֹלָמִים יִנָּח אֲדַנִּי וְלֹא יִסִּף לְרַצוֹת עוֹד:
 ט הָאָפֶס לְנִצַּח חֲסִדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: הַשְׁכַּח חַנּוּת
 אֵל אִם קִפְץ בְּאֵף רַחֲמָיו סָלָה:
 י ואֲמַר חֲלוֹתִי הִיא שְׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן:

בִּי אֲזַכֹּר מֵעַלְיֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם פְּלֹאֲךָ:
 גִּי וְהִגִּיתִי בְּכָל פִּעְלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 דִּי אֱלֹהִים בִּקְדוֹשׁ דְּרָכֶךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים:
 הִי אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ:
 וִי גִּאֲלֹתָ בְּזִרְוֹעַ עַמְּךָ בְּנֵי יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סֵלָה:
 זִי רֵאוּךָ מִיָּמִים אֱלֹהִים רֵאוּךָ מִיָּמִים יַחִילוּ אֶפֶס יִרְגְּזוּ תְהַמּוֹת:
 חִי זִרְמוּ מִיָּמִים עָבוֹת קוֹל נָתַנּוּ שְׁחָקִים אֶפֶס חֲצֹצִיף יִתְהַלְכוּ:
 טִי קוֹל רַעְמֶךָ בַּגְּלִגָּל הַאִירוּ בְּרָקִים תִּבֵּל רַגְזָה וַתִּרְעַשׂ
 הָאָרֶץ:
 כִּי בָּיִם דְּרָכֶךָ וּשְׁבִילֶךָ בְּמִים רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ:
 כִּי נַחִיתָ כַּצֹּאֵן עַמְּךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ

א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ
 בְּדָר וָדָר:
 ב בְּמִטְרָם הָרִים יִלְדוּ וַתְּחַוֵּל אֶרֶץ וַתִּבֵּל וּמַעוֹלָם עַד עוֹלָם
 אַתָּה אֵל:
 ג תָּשֵׁב אֲנֹשׁ עַד דָּפָא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם:
 ד כִּי אָלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה
 בְּלִילָה:
 ה זִרְמָתָם שָׁנָה יִהְיוּ בַּבֶּקֶר כְּחֹצִיר וַיִּחַלֶּף:

וּבְבַקֵּר יִצְיִן וְחִלָּף לְעָרֵב יְמוּלֵל וַיִּבֶשׁ:
 ז כִּי כָלֵינוּ כְּאַפָּךְ וּבְחֻמָּתְךָ נִבְהַלְנוּ:
 ח שָׁתָה עֲזֹנְתֵינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר פְּנוּךְ:
 ט כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ בְעִבְרָתְךָ כְּלֵינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ הַגָּה:
 י יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבָעִים שָׁנָה וְאֵם בְּגִבּוֹרֵת שְׁמוֹנִים
 שָׁנָה וְרֵהֶבֶם עָמַל וְאוֹן כִּי גָז חֵישׁ וְנַעֲפָה:
 יא מִי יוֹדֵעַ עֵז אַפָּךְ וּכְיֹרְאָתְךָ עִבְרָתְךָ:
 יב לְמִנּוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבֵא לְבַב חֻכְמָה:
 יג שׁוֹבָה יְהוָה עַד מָתִי וְהִנָּחֵם עַל עִבְדֶיךָ:
 יד שִׁבְעֵנוּ בְּבַקֵּר חֲסֵדְךָ וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל יָמֵינוּ:
 טו שִׁמְחָנוּ בְּיָמֹת עֲנִיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה:
 טז יִרְאֵה אֵל עִבְדֶיךָ פֶּעֱלֶךָ וְהַדְרִיךְ עַל בְּנֵיהֶם:
 יז וַיְהִי נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדָיו כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
 וּמַעֲשֵׂה יָדָיו כּוֹנֵנָהוּ:

קה

א הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו:
 ב שִׁירוּ לוֹ זַמְרוּ לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל גַּפְלֹאוֹתָיו:
 ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׁמַח לֵב מִבְּקִשֵׁי יְהוָה:
 ד דַּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בְּקִשׁוֹ פָּנָיו תִּמְיֹד:
 ה זְכְרוּ גַפְלֹאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מִפְתָּיו וּמִשְׁפְּטֵי פִּיו:

ו זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכֹל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו:
 ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צְוָה לְאַלְף דּוֹר:
 ט אֲשֶׁר פָּרַת אֶת אֲבָרָהֶם וְשִׁבּוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
 י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
 יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:
 יב בְּהִיוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעֲט וְגֵרִים בָּהּ:
 יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל עַם אֲחֵר:
 יד לֹא הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקֶם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מַלְכִים:
 טו אֶל תִּגְעוּ בְּמִשִּׁיחֵי וּלְנַבִּיאֵי אֵל תִּירְעוּ:
 טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל הָאָרֶץ כָּל מַטֵּה לֶחֶם שָׁבַר:
 יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעַבְדֵי נְמֹכָר יוֹסֵף:
 יח עָנּוּ בַּכֶּבֶל רָגְלוֹ בְּרוֹזַל בָּאָה נִפְשׁוּ:
 יט עַד עֵת בָּא דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרַפְתָּהּ:
 כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהּ:
 כא שָׁמּוּ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכֹל קִנְיָנוֹ:
 כב לְאִסֵּר שָׂרָיו כְּנַפְשׁוֹ וְזִקְנָיו יַחֲבִים:
 כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ חָם:
 כד וַיִּפָּר אֶת עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשֹׂנְאֵי עַמּוֹ לְהַתְנַבֵּל בְּעַבְדָּיו:
 כו שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדוֹ אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ:

כו שָׁמוּ בָם דְּבָרֵי אֲתוֹתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם:
כז שָׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ:
כח הִפְךָ אֶת מִימֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת דִּגְתָם:
כט שָׂרֵץ אֲרָצִים צִפְרֻדָּעִים בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם:
ל אָמַר וַיָּבֵא עֶרֶב כְּנִים כָּכָל גְּבוּלָם:
לב נָתַן גְּשֻׁמִּיהֶם כָּרֹד אִשׁ לְהִבּוֹת בְּאֲרָצִים:
לג וַיֵּד גְּפָנִים וּתְאֵנֹתָם וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם:
לד אָמַר וַיָּבֵא אֲרֶבָה וַיִּלַּק וַאִין מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאֲרָצִים וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיֵּד כָּל בְּכוֹר בְּאֲרָצִים רֵאשִׁית לְכָל אוֹנָם:
לז וַיִּזְצִיאוּם בְּכֶסֶף וּזְהָב וַאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מִצֵּרִים בְּצֵאתָם כִּי נָפַל פַּחַדָם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּךְ וְאִשׁ לְהָאִיר לַיְלָה:
מ שָׂאֵל וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם:
מא פָּתַח צוּר וַיִּזְוֹכוּ מַיִם הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נְהָר:
מב כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קְדָשׁוֹ אֶת אֲבֵרָהֶם עֲבָדוֹ:
מג וַיִּזְצֵא עַמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו:
מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצוֹת גּוֹיִם וְעַמִּל לְאֲמִים יִירָשׁוּ:
מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז

- א על נְהָרוֹת כָּבֵל שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם בְּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן:
ב על עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ בְּנִירוֹתֵינוּ:
ג כִּי שָׁם שָׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינּוּ דְבַרֵי שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמַחָה שִׁירוֹ
לָנוּ מִשִׁיר צִיּוֹן:
ד אִיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה עַל אֲדָמַת נֶכֶר:
ה אִם אֲשַׁכַּחךָ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי:
ו תִּדְבֶּק לְשׁוֹנֵי לְחֻכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרִי אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת
יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שְׂמַחָתִי:
ז זָכַר יְהוָה לְבִנֵי אֲדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַיִם הָאֹמְרִים עָרוֹ עָרוֹ
עַד הַיּוֹם בָּהּ:
ח בַּת כָּבֵל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁרֵי שִׁיִּשְׁלֹם לָךְ אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָתָ
לָנוּ:
ט אֲשֶׁרֵי שִׁיאִיחוּ וְנִפְץ אֶת עַלְלֵיךְ אֶל הַסַּלְעַ:

קנ

- א הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ יֵאל בְּקֹדֶשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֲזוֹ:
ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדֻלוֹ:
ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר:
ד הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמְחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגָּב:
ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:
ו כֹּל הַנְּשָׂמָה תִהְיֶה יְהִי הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר שלשה פסוקים אלו:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו, יגל יעקב ישמח ישראל:
ותשועת צדיקים מיהוה, מעוזם בעת צרה: ועוזרם יהוה ויפלטם, יפלטם
מרשעים ויושיעם פי חסו בו:

ואחר העשרה קפיטיל תהלים טוב לומר תפלה זו:

אֲשִׁירָה לַיהוָה בְּחַיֵּי אֲזִמְרָה לֵאלֹהֵי בְעוֹדֵי יַעֲרֵב עָלָיו שִׁיחֵי אֲנֹכִי אֲשַׁמַּח
בִּיהוָה: הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר בְּנִבְל עֲשׂוֹר וּזְמְרוּ לוֹ: אֱלֹהִים שִׁיר חֲדָשׁ אֲשִׁירָה
לָךְ בְּנִבְל עֲשׂוֹר אֲזִמְרָה לָךְ: עָלַי עֲשׂוֹר וְעָלַי נִבְל עָלַי הַגִּיזוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי
שִׁמַּחְתַּנִּי יְהוָה בְּפַעֲלֶיךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֶּנּוּ: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֲדוֹן כָּל בּוֹרָא
כָּל הַנְּשָׂמוֹת, רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה, עוֹרְנֵי וְחַנְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים וּבְחַסְדֶּיךָ הָעֲצוּמִים: שְׂאוּכָה לְעוֹרֵר וּלְהוֹצִיא וּלְגַלּוֹת כָּל הָעֲשָׂרָה
מִיָּנִי נְגִינָה שְׁנַאֲמַר בָּהֶם סֵפֶר תְּהִלִּים: וּבִזְכוֹת אֱלֹהֵי הָעֲשָׂרָה קְפִיטִיל תְּהִלִּים
שְׂאוֹמְרֵי לְפָנֶיךָ שֶׁהֵם כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה שְׁנַאֲמַר בָּהֶם סֵפֶר תְּהִלִּים
שֶׁהֵם. אֲשִׁירֵי. בְּרַכָּה. מִשְׁכִּיל. שִׁיר. נְצוּחַ. נְגוּן. תְּפִלָּה. הוֹדָאָה. מְזִמּוֹר.
הַלְלוּיָהּ: בְּזִכּוֹת הַמְּזִמּוֹרִים וּבִזְכוֹת הַפְּסוּקִים וּבִזְכוֹת תִּבְוִתֵיהֶם
וְאוֹתִיּוֹתֵיהֶם וּנְקוּדוֹתֵיהֶם וְטַעְמֵיהֶם וְהַשְׂמוֹת הַיּוֹצְאִים מֵהֶם מֵרֵאשִׁי-
תְּבוֹת וּמְסוּפֵי-תְבוֹת. וּבִזְכוֹת דּוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם עִם כָּל הָעֲשָׂרָה
צַדִּיקִים שִׁסְרוּ סֵפֶר תְּהִלִּים: (וּבִזְכוֹת הַצַּדִּיק יְסוֹד עוֹלָם, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה רַבְּנוּ
נַחְמָן בֶּן פִּינְאָ רַבִּי גַּם נַחַם נַחְמָן נַחְמָן מְאוּמָן וְכוּתוּ יָגוֹן עָלֵינוּ, שְׁנֵלָה וְתַקְּנוּ לֹאֲנוּ הָעֲשָׂרָה
קְפִיטִיל תְּהִלִּים בְּשִׁבְלֵי תִיקוֹן הַפְּרִית) וּבִזְכוֹת כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים הָאֲמִתִּיִּים:
תְּזַכֵּנִי וְתַחַנְּנֵנִי שְׂאוּכָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהוֹצִיא כָּל הַטְּפוֹת קָרִי שִׁיִּצְאוּ מִמֶּנִּי
לְבַטְלָהּ, בֵּין בְּשׁוֹנֵג בֵּין בְּמִזִּיד בֵּין בְּאוֹנֵם בֵּין בְּרָצוֹן. (אם אוֹמֵר ח"ו בְּשִׁבְלֵי מִקְרָה
שְׁנֹדְמָן לוֹ בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה יֹאמֵר זֶה וּבִפְרָט כָּל הַטְּיּוֹפּוֹת שִׁיִּצְאוּ מִמֶּנִּי בְּלֵילָה הַזֶּה עַל-יְדֵי מִקְרָה לֵילָה
שְׁקָרָה לִי בְּעוֹנוֹתַי הַרְבִּים) כָּלֵם אֲזַכָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחַמְלַתְךָ הַגְּדוֹלָה וּבְכַחְךָ

הגדול. להוציאם מהקלפות ומהפטרין אחרנין מכל המקומות שנפלו
ונתפזרו ונפוצו ונדחו לשם. ואל ידח ממך נדח ותכניע ותשיבר ותהרג
ותעקר ותכלה ותבטל כל הקלפות וכל הרוחין וישדין ולילין שנעשו
ונבראו ונוצרו על ידי אלו הטפות שיצאו ממני לבטלה: ותסיר מהם
חיותם. ותוציא ותגזול מהם החיות דקדושה וכל הניצוצות הקדושים
שבלעו:

רבנו של עולם אל חי וקים חי החיים מלא רחמים. הדין את כל העולם
לכף זכות תמיד החפץ חסד ומרבה להיטיב. אבי אבי גואלי ופודי ידעתי
יהוה ידעתי. כי אני בעצמי החיב והפושע אפלו בהמקורות שנודמנו לי
בשוגג כי לא שמרתי את המחשבה כלל. והרהרתי ביום עד שבאתי לידי
טומאה בלילה: ועל ידי זה קלקלתי מה שקלקלתי וגרמתי מה שגרמתי
ושחתתי מה ששחתתי: אוי, אוי, אוי, אוי על נפשי אוי לנפשי כי גמלתי
לי רעה. מה אומר מה אדבר מה אצטדק. האלהים מצא את עוני. הנני
לפניך באשמה רבה. הנני לפניך מלא בושה וכלמה. מלא טנופים
ולכלוכים מלא תועבות רעות. ואין שום לשון בעולם שאוכל לכנות בו
עוצם הרחמנות שיש עלי. כי רע וזר כי נגע עד הנפש. מר לי מאד אבי
שבשמים. מר לי מאד רבון כל העולמים. ראה אנחתי ואנקתי כי נפשי
מרה לי מאד. עד אשר איני יודע איך אני יכול לחיות מעוצם מרירות
נפשי. אשר עד גבהי שמים יגיע. כי קצתי בחיי, למה לי חיים כאלה: חיים
מרים ומרורים ממות את קופעת בום התרעלה שתית מצית נפשי.

רבנו של עולם אתה לבד ידעת רבוי ועוצם הפגמים הגדולים העצומים
והנוראים שנעשים על ידי זה בכל העולמות. ועתה איך אוכל לתקן זאת.
ובמה יזכה נער כמוני לתקן את אשר שחתתי, אך אף על פי כן ידעתי

וְאֵינִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה כִּי אֵין שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְעַדִּין יֵשׁ לִי
תְקוּהָ וְעַדִּין לֹא אֶבְדָּה תוֹחֲלָתִי מִיְהוָה. כִּי חֲסִדֵי יְהוָה כִּי לֹא תִמְנֹנֵנִי כִּי לֹא
כָּלוּ רַחֲמָיו:

עַל בֶּן בָּאתִי לִפְנֵיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְאֱלֹהֵי כָּל הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים הָאֲמִתִּיִּם וְאֱלֹהֵי כָּל יִשְׂרָאֵל
אֱלֹהֵי הָרֵאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים. שְׁתַּרְחֵם עָלַי וְתַעֲשֵׂה אֶת אֲשֶׁר בְּחַקֶּיךָ אֵלֶיךָ
וְאֶת מִשְׁפָּטֶיךָ אֲשַׁמּוֹר. וְתִכַּף אֶת יַצְרֵי לְהַשְׁתַּעֲבֹד לָךְ. וְתִגְעַר בְּהַיְצַר הָרַע
וְתִגְרָשׁוּ מִמֶּנִּי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי וְתִפְלֹטְנִי מֵעֵתָה מִכָּל
מִינֵי הַרְהוּרִים רָעִים וּמִמַּחְשְׁבוֹת רָעוֹת וּמִפְּגָם הַרְאוֹת וּמִפְּגָם הַדְּבֹר.
וְתִצְלִלְנִי מֵעֵתָה מִכָּל מִינֵי פְגָם הַבְּרִית שְׁבַע עוֹלָם. בְּמַחְשְׁבָה דְּבֹר וּמַעֲשֵׂה.
וְתִהְיֶה עִמִּי תְּמִיד וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי מִמַּקְרָה בֵּין בְּיוֹם וּבֵין בַּלִּילָה. מַעֲתָה
וְעַד עוֹלָם:

אֲבִינוּ מֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם. גּוֹאֵל חֹזֵק שֹׁמֵר חֲסִדֵי אֱלֹהֵי כָּפָיִ. הַצֵּל הַצֵּל הוֹשִׁיעָה
הוֹשִׁיעָה. הַצֵּל לְקוֹחִים לַמּוֹת. הַצֵּל נִרְדָּף וְחַיִּיב כְּמוֹנֵי. הַצֵּלְנִי מִן הַשְּׂאוּל
תַּחֲתוֹת: תֵּן לִי תְקוּהָ וְלֹא אוֹבֵד חֵם וְשְׁלוֹם. כִּי מִה בָּצַע בְּדָמַי בְּרִדְתִּי אֵל
שַׁחַת הַיּוֹדֵךְ עֶפְרַי הַיְגִיד אֲמַתְךָ. דְּלוּ עֵינַי לְמָרוֹם יְהוָה עֲשֵׂקָה לִי עֲרַבְנִי.
עֲרוֹב עֲבָדֶיךָ לְטוֹב אֵל יַעֲשֵׂקְנִי יָדַיִם. כִּי אֵין לִי שׁוֹם כַּח אֵלָא בְּפִי אֵין לִי
שׁוֹם מְנוֹם וּמִכְבֹּט כִּי אִם עֲלֶיךָ לְבַד עַל חֲסִדֶיךָ הַעֲצוּמִים לְבַד. עַל רַחֲמֶיךָ
הַגְּדוֹלִים עַל חֲמִלְתְּךָ הָאֲמִתִּית. עַל חֲנִינוּתְךָ הַנִּצְחוֹת. וְעַל כַּח וּזְכוֹת
הַצְּדִיקִים שִׁשְׁמְרוּ אֶת הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת שְׂאִין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו.
בָּהֶם תִּמְכְּתֵי יְתוֹדוֹתֵי בָהֶם אֲשַׁעֵן וְאֶסְמְךָ. בְּזִכְרוֹתֶם וּכְחֵם אֲבַטַח וְאֶקְוֶה. כִּי
לֹא תַעֲזוֹב נַפְשִׁי לְשְׂאוּל לֹא תִתֵּן חֲסִדֶיךָ לְרֵאוֹת שַׁחַת. אֵהָה יְהוָה מִלְטְנִי
אֵהָה יְהוָה פְּדִנִי. רֵאֵה מְסוּכֵן כְּמוֹנֵי טוֹרֵף בְּלֵב יָמִים. תְּהוֹם אֵל תְּהוֹם

קורא לקול צנוּרִיךָ כָּל מִשְׁפְּרִיךְ וְגִלְיָד עָלַי עֲבְרוּ. צוּד צְרוּנֵי בְּצַפּוֹר אֵיבֵי חָנָם. צָמְתוּ בְּבוֹר חַיֵּי וַיְדוּ אָבֶן בֵּי. צָפוּ מַיִם עַל רֵאשֵׁי אֲמַרְתִּי נִגְזַרְתִּי. קְרָאתִי שְׁמֶךָ יְהוָה, מְבוֹר תַּחְתִּיּוֹת;

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם מְלֵא רַחֲמִים מְלֵא חֶסֶד חָנָם מְלֵא חֲנִינּוֹת מְלֵא רַחֲמָנוֹת מְלֵא טוֹב מְלֵא רְצוֹן. כְּבֹר קִבְּלֵנוּ עֲלֵינוּ לְקָרָא אֱלֹהֵי תְּמִיד. וְהִנְנִי מְקוֹם קִבְּלַתְנוּ. וְהִנְנִי קוֹרָא אֱלֹהֵי מְקוֹם שְׁפָל כְּזֶה מִמְקוֹמוֹת מְגוּנִים כְּאַלְהָה. מִמְעַמְקִים קְרָאתִיךָ יְהוָה. מִעַמְקֵי עַמְקִים. מִן הַמַּצַּר קְרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בְּמַרְחֵב יְהוָה. וְאִם בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְפִּים יִרְדְּנוּ לְמָקוֹם שְׁיִרְדְּנוּ. וַיִּרְדְּנוּ עַכְשָׁיו בְּעִקְבוֹת מוֹשִׁיחָא לְמִקְוֹמוֹת נְמוּכִים וְשְׁפָלִים מְאֹד מְאֹד שְׁלֵא יִרְדוּ יִשְׂרָאֵל לְתוֹכְם מֵעוֹלָם כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: וְתִרְדַּד פְּלָאִים אֵין (עוֹזֵר) מְנַחֵם לָהּ. אַף עַל פִּי כֵּן אֵין אָנוּ מֵיֵאֱשִׁים עֲצֻמְנוּ חֵם וְשְׁלוֹם בְּשׁוּם אוֹפֵן בְּעוֹלָם כְּלָל. כִּי כְּבֹר הַבְּטַחְתָּנוּ לְהַשְׁיִבְנוּ מִמְצוּלוֹת יָם. כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: אָמַר אֲדֹנָי מִבֶּשֶׁן אֲשִׁיב אֲשִׁיב מִמְצוּלוֹת יָם. וְכַתִּיב: וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאַרְצָא אוֹיְבֵיהֶם לֹא מֵאֲסִתִּים וְלֹא גַעְלָתִים לְכַלּוֹתָם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם. רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם פָּתַח פִּיךָ לְאַלֵּם כְּמוֹנֵי. וְתִשְׁלַח לִי דְבוּרִים מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם בְּאוֹפֵן שְׂאוּכַל לְנִצַּח אוֹתְךָ לְרִצּוֹת וּלְפִיִּים אוֹתְךָ. שְׁתִּקַּבַּל בְּרַחֲמֶיךָ הִרְפִּים וּבַחֲסֶדֶיךָ הַעֲצוּמִים אֵת אֱלֹהֵי הָעֵשְׂרָה קְפִיטִיל תַּהֲלִים שְׁאֲמַרְתִּי לְפָנֶיךָ. כְּאֱלֹהֵי אֲמָרֶם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּעֲצֻמוֹ. וְאַף עַל פִּי שְׂאִינִי יוֹדַע לְכוּן שׁוּם כְּנֻגָה מִהַכּוֹנֵנוֹת הַעֲצוּמוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת שִׁישׁ בְּאֱלֹהֵי הָעֵשְׂרָה מְזוֹמְרִים. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתְּהֵא חֲשׁוּבָה לְפָנֶיךָ הָאֲמִירָה בְּפֶה לְבָד. כְּאֱלֹהֵי הַשְּׁנָתִי וּכְפִנְתִּי כָּל הַסּוּדוֹת וְהַכּוֹנֵנוֹת שִׁישׁ בָּהֶם. וַיְהִי אֲמָרִי לְרִצּוֹן לְפָנֶי אֲדוֹן כָּל. וְהִנְנִי מִשְׁלִיךְ יְהִיבֵי עֲלֶיךָ, וְהִנְנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי. לְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדְרֵינוּ וּלְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֵפֶר קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאַרְצָא הַמָּה, וּבְפֶרֶט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוּד עוֹלָם

נחל נובע מקור חכמה רבנו נחמן בן פינא זכותו יגן עלינו קדושים אשר
בארץ המה. ועל דעתם ועל פונתם אמרתי כל אלו העשרה קפיטיל
תהלים. ובזכותם וכחם אזכה לעורר ולגלות כל העשרה מיני נגינה
שנאמר בהם ספר תהלים. שהם: שיר פשוט כפול משלש מרובע שהם
כלולים בשמך המיוחד הגדול והקדוש. ובזכות וכח השני השמות
הקדושים האלו במלואם. שהם: אל אלהים. (כזה): אל"ף למ"ד. אל"ף למ"ד
ה"י יו"ד מ"ם. שהם עולים במספר תפ"ה כמספר תהלים. בכח אלו השמות
תזכני להוציא כל הטיפות קרי לבטלה מבטן הקליפה שבלעם. אשר
מספר שמה עם האותיות עולה [תפ"ה] שהיא בקלפה כנגד קדושת ספר
תהלים ובכח אלו העשרה מזמורי תהלים תעורר השני השמות הקדושים
אל אלהים, תהרוג ותשבר ותכניע ותעקור ותכלה ותבטל את הקלפה
הזאת שבלעם. ותכריח אותה להפליט כל הטפות הקדושות מבטנה
וקרבה. ותמחה שמה וזכרה מן העולם. ותקום מקרא שכתוב: חיל בלע
ויקאנו מבטנו יורשנו אל. ותהרוג כל הקלפות שנבראו על ידי אלו
הטפות ותוציא ותגזול מהם החיות דקדשה וכל הניצוצות הקדושות
שבלעו על ידי פגם הטא זה. כולם תוציאים ותחזור ותקבצם בקדושה
שנית ותזכנו לקבל עלינו עול מלכות שמים באהבה תמיד. ונופה לעסוק
כל ימינו בתורה ותפלה ומעשים טובים באמת ובלב שלם. באופן שנופה
לברוא גופים וכלים קדושים לכל הנשמות דאולין ערטילאין על ידי
עונותינו הרבים. על ידי פגם הטפות קרי שיצאו ממני לבטלה.

רבנו של עולם אמיץ פח ורב אונים. עשה מה שתעשה ברחמך
הרבים. באופן שנופה לתקן פגם הברית פגם טפי המוח. בין מה שפגמנו
כזה בשוגג בין במזיד בין באונים בין ברצון. על הכל תמחול ותסלח לי
אלוה סליחות חנון המרבה לסלוח. ונופה לתקן כל הפגמים בשלמות

בְּחַיֵּינוּ בְּזִכּוֹת הַצַּדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאַרְץ הַמָּה: (אם יהיה על קברו הקדוש
יאמר זה: ובזכות הצדיק הזה השוכן פה צדיק יסוד עולם. נחל נובע מקור חכמה. אשר אני
מכתת רגלי וטלטלתי עצמי בטלטול הקשה בשביל לבוא הנה להשתטח על קבר הצדיק האמת
הקדוש הזה. אשר הבטיחנו בחייו הקדושים לעמוד בעזרתו סלה תמיד. בשנבא על קברו
הקדוש ונתן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה וְנֹאמַר אֵלֶי הַעֲשֵׂהָ קַפִּיטִיל תְּהִלִּים וְהִנֵּה עֲשִׂיתִי מַה שְּׂמוּטֵל עָלַי
עֲשֵׂה מַה שְּׁעָלִיד): וּמְחֹל לִי וּסְלַח לִי וּכְפַר לִי עַל כָּל הַחַטָּאִים וְהַעֲוֹנוֹת
וְהַפְּשָׁעִים. שְׁחַטָּאתִי וְשַׁעֲוִיתִי וְשִׁפְשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ בְּרַמ"ח אֵיבָרֵי וְשֵׁם"ה גִּידֵי
בְּמַחְשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה. וּבְחַמְשָׁה חוּשִׁים וּבְשָׂאֵר כַּחוֹת הַגּוּף וּבְפָרַט מַה
שְׁחַטָּאתִי וּפְשַׁעְתִּי וּפְגַמְתִּי נִגְדָדְךָ בְּפָנֶם הַבְּרִית שֶׁהוּא כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה
כְּלָה. וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. עַל הַכֹּל תִּמְחֹל וְתִסְלַח
וּתְכַפֵּר מְלֵא רַחֲמִים. וְתִמְלֵא כָּל הַשְּׂמֹת שְׁפָגְמָתִי בְּשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. הָרַב
כִּפְסֵנִי מִעוֹנֵי וּמְחַטָּאתֵי טַהֲרֵנִי. תַּחַטְּאֵנִי בְּאִזּוּב וְאַטְהַר תְּכַבְּסֵנִי וּמְשַׁלֵּג
אֶלְבִּין. תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִּגְלַנָּה עֲצֻמוֹת דְּבִית. הַסֵּתֵר פָּנֶיךָ מִחַטָּאֵי
וְכֹל עוֹנוֹתַי מִחַה. מַחַה פִּשְׁעֵי לְמַעַנְךָ כְּאִמּוֹר: אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מוֹחָה
פִּשְׁעֶיךָ לְמַעַנִי וְחַטָּאתֶיךָ לֹא אֲזַכּוֹר. וְתִמְלֵא עָלַי בְּרַחֲמִים. וְתִהְיֶה בְּעֵזְרִי
תָּמִיד בְּזִכּוֹת וּכְחַ הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלֵנִי תָּמִיד וְתִתֵּן לִי כַּח
לְהַתְּגַבֵּר עַל יְצָרִי וְלִכְפֹּר וּלְשַׁבֵּר אֶת תְּאוֹתַי. וְלֹא אֶפְגּוֹם עוֹד מַה שְּׁפָגְמָתִי.
וְלֹא אַעֲשֶׂה עוֹד הָרַע בְּעֵינֶיךָ. וְלֹא אֲשׁוּב עוֹד לְכַסְּלָה אִם אֲוֹן פְּעַלְתִּי לֹא
אוֹסִיף כִּי כָּבֵר הַבְּטַחְתָּנוּ שָׁגַם עַל זֶה מוֹעִיל תִּפְלָה וּבִקְשָׁה לְהַנְצִיל לְהַבִּיא
בְּרַחֲמֶיךָ הָאֱמֵתִיִּים מִן הַיֵּצֵר הָרַע וּפֶת דִּילִיָּה (אם יהיה על קברו הקדוש יאמר זה)
(ובפרט על מקום ציון הקדוש הזה. עזרני בזכות הצדיקים הגנוזים פה) וְרַחֵם עָלַי וְתֵן לִי
כַּח וּגְבוּרָה מֵאַתָּךְ שְׂאוּפָה לְהַתְּגַבֵּר וְלִכְבוֹשׁ אֶת יְצָרֵי תָּמִיד. עַד שְׂאוּפָה
בְּרַחֲמֶיךָ לְגַרְשׁוֹ וְלִסְלָקוֹ וְלִכְבֹּלוֹ מִעָלַי לְגַמְרֵי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. כִּי כָּבֵר
כָּלוּ כִּיגוֹן חַיִּי וּשְׁנוֹתַי בְּאִנְחָה כְּשֶׁל בְּעוֹנֵי כַּח. וְעֲצֻמֵי עֲשִׂשׁוּ עַד אֲשֶׁר כְּשֶׁל
כַּח הַסֶּבֶל. רַחֵם עָלַי אָבִי אָב הַרַחֲמֵן רַחֵם עָלַי שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה. חוּם וְחִמּוּל

עלי שומע צעקקה. שומע אנחה. שומע אנקה. רחם רחם. הצל הצל.
הושיעה הושיעה. אל יפול דמי ארצה לפניך. אל תתן לשחת נפשי.
הצילני מדמים אלהים אלהי תשועתי תרנן לשוני צדקתך. חוסה עלי
ברוב רחמיך ברוב חסדיך. יהמו נא מעיך וחנינותיך על עלוב נפש פמוני.
על נרדף פמוני. על מלוכך בחתאים פמוני. על חסר דעה חסר עצה
פמוני. פי לך לבר עינינו תלויות. לך לבר רעיוני צפיות דלו עיני למרום.
עזר נא, הושיעה נא, חוס וחמול נא עלי, והושיעני לשוב אליך בתשובה
שלמה באמת ובלב שלם. ואזפה להיות תמיד כרצונך הטוב מעתה ועד
עולם. כחסדך חייני ואשמרה עדות פיך. לב טהור ברא לי אלהים ורוח
נכון חדש בקרבי:

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אדון השמחה
והחדוה. אשר לפניך אין שום עצבות כלל לעולם. כמו שפתוב: הוד
והדר לפניו עוז וחדוה במקומו. שתעזרני ברחמיך העצומים. ותזכני להיות
בשמחה תמיד. משמח נפשות עגומים. שמח נפשי האומללה מאד.
העלובה מאד העיפה והצמאה והרעבה אליך מאד. חסר ממני יגון ואנחה
שמח נפש עבדך כי אליך יהוה נפשי אשא. תודיעני אורח חיים שובע
שמחות את פניך נעמות בימיך נצח. השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה
תסמכני. שבעני משובך ושמח נפשי בישועתך. וטהר לבי לעבדך באמת
עזרה כבודי עזרה הנבל וכנור אעירה שחר. זפני לכל העשרה מיני נגינה
דקדושה. שהם מכניעים ומתקנים פגם הברית. כאמור: אברך את יהוה
אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי. לדוד משפיל אשרי נשוי פשע פסוי
חטאה. בית והון נחלת אבות ומי אשה משכלת. יומם יצוה יהוה חסדו
ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי. למנצח אל תשחת לדוד מכתם
בשלוח שאול וישמרו את הבית להמיתו. אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי
אשיחה ויחפש רוחי. היאכל תפל מפלי מלח אם יש טעם בריר חלמות.

פֶּן תִּפְּנֶן לְאַחֲרֵי הַדֶּרֶךְ וְשִׁנְוֹתֶיךָ לְאַכְזָרִי. וְלֹא אָמַר אֵיחָד אֱלֹהֵי עֲשֵׂי הַנּוֹתָן
וּמִזֹּת בְּלִילָה שֶׁקָּרַח הַחֵן וְהַכֵּל הַיּוֹפִי אֲשֶׁה יִרְאֶת יְהוָה הִיא תִּתְהַלֵּל.
וְנֹאמַר: הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ. הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֵזוֹ: הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו.
הַלְלוּהוּ בְּרוֹב גְּדֻלוֹ. הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר. הַלְלוּהוּ בְּנִבְלָ וּבְנֹר. הַלְלוּהוּ
בְּתוֹף וּמְחוֹל. הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגְבֵי. הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע. הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
תְרוּעָה. כָּל הַנְּשָׁמָה תִּתְהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּיָהּ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל לְחַרוֹתֵנוּ וְשֵׂא נָם לְקַבֵּץ גְּלוּיֹתֵינוּ
וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וְנַפְּוֹצוֹתֵינוּ בְּנִים מִיִּרְכַּתֵי אֶרֶץ. וְקַבֵּץ נְדַחֵינוּ יַחַד
מֵאַרְבַּע כַּנְּפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ. וְקִים בְּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: וְשֵׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֶת שְׁבוֹתֶיךָ וְרַחֲמֶיךָ וְשֵׁב וְקַבֵּץ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפְּיֵצָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
שָׁמָּה. אִם יִהְיֶה נְדַחֶיךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקַּבֵּץ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם
יִקְחֶךָ. וְהִבְיֵאֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִרְשׁוּ אֲבוֹתֶיךָ וִירְשָׁתָהּ
וְהִיטֵבֶךָ וְהִרְבֶּךָ מֵאַבְתָּיֶךָ: וְנֹאמַר נָאִם יְהוָה אֱלֹהִים מְקַבֵּץ נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל
עוֹד אֶקַּבֵּץ עָלָיו לְנִקְבְּצָיו: וְנֹאמַר בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְהוָה נְדַחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנֶם.
וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגֵאֲלָנוּ. וְתִבְיֵא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ. וְתִבְנֶה אֶת בֵּית
קִדְשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ. וְהִבְיֵאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירֶךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ
בְּשִׂמְחַת עוֹלָם. כִּמוֹ שְׁפָתוֹב: וּפְדוּיֵי יְהוָה יִשְׁכּוֹן וּכְאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וּשְׂמִיחַת
עוֹלָם עַל רֵאשִׁים. שְׁשׁוֹן וּשְׂמִיחָה יִשְׁיֵנוּ וְנִסּוּ יִגּוֹן וְאַנְחָה. וְנֹאמַר כִּי בְּשִׂמְחָה
תִּצְאוּ וּבְשָׁלוֹם תִּנְבְּלוּן הַהָרִים וְהַגְּבְעוֹת יִפְצְחוּ לְפָנֶיכֶם רִינָה וְכָל עֲצֵי
הַשָּׂדֶה יִמְחֵאוּ כָף. וְנֹאמַר כִּי נַחֵם יְהוָה צִיּוֹן נַחֵם כָּל חֲרֻבְתֶּיהָ. וַיִּשֶׁם
מִדְּבָרָה כְּעֵדֶן וְעִרְבַתָּהּ כִּגֹן יְהוָה שְׁשׁוֹן וּשְׂמִיחָה יִמְצֵא בָּהּ תּוֹדָה וְקוֹל
זְמֵרָה. שְׂמַחוּ בִיהוָה וּגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב. אֹרֶז וְרוּעַ לְצַדִּיק
וְלִישְׂרֵי לֵב שְׂמִיחָה. שְׂמַחוּ צְדִיקִים בִּיהוָה וְהוֹדוּ וְלוֹכֵר קִדְשׁוֹ אֲמֵן נִצַּח סְלָה

וְעַד.

זאת התפלה מצאנו באמתחת הכתבים, והיא מעט הכמות ורב האיכות:

רבונו של עולם, עלת העלות וסבת כל הסבות, אנת לעלא,
לעלא מן כלא, ולית לעלא מנד. דלית מחשבה תפיסא כד
כלל, ולד דומיה תהלה, ומרום על כל ברכה ותהלה. אותד
אדרש, אותד אבקש, שתתור חתירה, דרד כבושה מאתד,
דרד כל העולמות, עד ההשתלשלות שלי במקום שאני עומד,
כפי אשר נגלה לד יודע תעלומות. ובדרד ונתיב הזה תאיר
עלי אורד להחזירני בתשובה שלמה לפניך באמת, כפי רצונך
באמת, כפי רצון מבחר הפרואים, לבלי לחשב במחשבותי שום
מחשבת חוץ, ושום מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונך, רק
לדבק במחשבות זפות צחות וקדושות בעבודתך באמת,
בהשגתך ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב טהור
לעבדך באמת. וממצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
מהרה, תשועת יהוה כהרף עין, לאור באור החיים כל ימי
חיותי על פני האדמה. ואזכה לחדש נעורי, הימים שעברו
בחשך, להחזירם אל הקדשה. ותהיה יציאתי מן העולם
כביאתי, בלא חטא. ואזכה לחזות פנעם יהוה ולבקר בהיכלו,
כלו אומר כבוד. אמן נצח סלה ועד.

עוד בענין השם הקדוש של רבינו נַחְנְחָמְ נַחְמָנְחָמְ

מאומן

שהוא השיר פשוט כפול שלוש רבוע: מובן מכל השיחות שהבאנו ובפרט מהתורה ס"ז ליקוטי מוהר"ן תנינא, ששם ה' מלובש בשם הצדיק האמת, וזהו חסד גדול מאת ה' יתברך, כי בוודאי אם לא היתה ההתלבשות הזאת לא היתה יכולת להשתמש, בהסגולה הזאת, לרפואת נפשינו, כי ידוע האיסור להשתמש בשמות הקדושים של השם יתברך, רק במצבים של טהרה גדולה מאד וכו', ולא במקומות מטונפים ח"ו, ובדור שלנו, בתוך המבול של אפיקורסיות, ועם ארציות, בוודאי יש איסור גדול להשתמש בשמות הקבלה, וכפי שרבינו עצמו הזהיר שלא כל אחד יכול לכוון נכון, וחס ושלום יכולים לבוא לידי קילקולים רבים, אך חסדי ה' כי לא תמו, שאת השם הזה נַחְנְחָמְ נַחְמָנְחָמְ מאומן, אם אמנם שאסור לבזות אותו חס ושלום כי זה עוון גדול מאד, אף-על-פי-כן יש אפשרות להשתמש בשם הזה, בכל מצב, ובכל מקום, וכל אדם, רק שיאמר את השם הזה באמונה ובלי חס ושלום ליצנות, (כי זה נחשב לו כאילו כפר בכל התורה ובכל הצדיקים) וכל זה שמענו בפירוש מרבי ישראל בער עצמו.

החלום של הבור

הלילה נתעוררתי אחרי חצות לילה. נחעוררתי, ועשיתי נטילת ידיים, ורציתי לעסוק בספר תהלים, אני לא רואה בזה התהלים, אני רואה בקושי, כן, זה, בזה דוקא בזה הספר. רציתי להיות ער, ונפל עלי שינה, שכבתי וישנתי, והיה לי חלום... חלום כזה אינני יודע איך נשארתי בחיים. אני, אני ראיתי שהיה לי צער כזה, מה שהיה... עבר עלי... מה עבר עלי? אני שמעתי אמרו... אני הייתי... היה נדמה לי, אולי בירושלים, החלום היה שהייתי בירושלים, והסתובבתי באיזה מקומות בירושלים, כמו חוץ לעיר, כמו... הסתובבתי שמה. אז אמרו לי, אנשים שלא מכיר, שאני לא מכיר אותם, יש פה בור כזה... הגודל שלו, והעמקות שלו הוא בלי שיעור. אני ככה שמעתי. יש בור כזה... על כל פנים, אני היה לי חשק לראות הבור הזה. הסתובבתי, הסתובבתי, ואמרו לי... או הרגשתי, אינני יודע במבור, כן, אמרו לי שזה הבור היה... הרגשתי על כל פנים הפה של הבור היה גדול, כן, והיה עמוק מאד, והגודל, והעמקות בלי שיעור. על כל פנים, אני הלכתי להבור, ראיתי את הפה של הבור, ואמרו לי שזה... פה יש בור כזה... כן, אז הלכתי לבור לראות אותו, על כל פנים אני הלכתי וראיתי, נופל פחד רק לראות את הגודל של הבור, מגודל הפחד אני ראיתי למעלה מהפה של הבור. על כל פנים, היה לי פחד גדול לראות את הבור... החלקתי, ליד הבור, כמו שאני עמדתי בבור, ונפלתי להבור! נפלתי לבור! אז אינני יודע, איך נשארתי בחיים! אני ראיתי שנפלתי בבור, ואין לי שום תקווה! בור כזה... עוד רגע אהיה גל של עצמות, הרגשתי את הצער הזה מה שהיה... מה יהיה ממני? בעוד רגע, מה שהיה, היה לי צער כזה, פחד כזה. על כל פנים, נפלתי בבור. אז נפלתי נפלתי, נפלתי... והגעתי...

איפה? הבור היה מים! ואני יודע לשוט? כמו שהצער היה גדול, מה שידעתי בעוד רגע מה יהיה ממני, גל של עצמות, כשראיתי את זה, בור כזה והייתי בסכנה כזו... הייתי נו... וראיתי, נפלתי למים, ואני לא יודע לשוט, אז למים אז כבר, אין... בור כזה עמקות כזה, וחורבן כזה, ושממה, זה דבר שומם, כן, ונפלתי למים, אחרי כל הסכנה, אחרי כל הפחד, אחרי... אני לא ראיתי את המים, אבל נפלתי למים, נו, ראיתי את המוות ואת ההצלה. איך בא לכאן מים? על כל פנים, ככה היה, אני נפלתי למים ולא היה שום סכנה, רק חלילה חס ושלום, אם אף אחד לא יודע, לא ידע שאני נפלתי בבור. אז מה יהיה המים? כמה יכולים לחיות בלי אוכל? כמה ימים? שבוע? אם לא יוציאו אותי, אם לא יודעים, אז אני חי, אבל עוד כמה ימים אני אמות, אין אוכל בבור, כן, נו, אבל, היה נדמה לי שאנשים ראו, יש אנשים שראו שאני נפלתי לבור. אז בודאי יעשו תחבולות, להוציא אותי. אז הייתי קצת... היה לי קצת נחת רוח... קצת ביטחון, שיבואו ויוציאו אותי, ויעשו כל מיני תחבולות להוציא אותי מהבור, כן, זה החלום, אינני יודע אם היה לי עוד חלום כזה... צער כזה... שנפלתי, בהרגע שנפלתי, מה יהיה? אז הצער היה מה שאי אפשר לתאר, בעוד רגע, אני... מה יהיה ממני? בעוד רגע... אבל אותו רגע... ניסים שלא נשארתי מת, רק מהפחד הזה, כן, והצער הזה. אני ראיתי שנפלתי, אני הייתי בחוץ, פתאום אני נפלתי לבור! וזה עלה על דעתי שזה החלום, הוא מרמז על "אין שום יאוש בעולם כלל" על ידי... מה זה מים? מימי התורה של רבינו, זה המים... מים זה תורה... מימי התורה... על ידי מימי התורה של רבינו, אפילו שנופלים למקום כזה שיכולים... שאין שום תקוה... יש תקוה! נפלתי במים... זה אני מספר את זה כדיבורים, אבל זה אי אפשר לתאר את הרגע של הפחד, של הצער שהיה לי מזה שראיתי שנפלתי בבור, שנפלתי...

אני נמצא בבור, בלי שום, אין מקום לאחוז... כמו... מי יכול לתאר הרגע הזה. והיה לי התחזקות גדול, מהחלום הזה, שאין שום יאוש בעולם כלל. אני כבר נפלתי לבור, בלי שום תקווה... יש מים... וגם מה שגילה רבינו, אוי ווי, מה שרבינו הקדוש עשה מנפשות פשוטים רחוקים לגמרי! לגמרי, מהתורה, מהיהדות, אנשים מגושמים לא יודעים ריח תורה, וכשנתקרבו לרבינו, נעשה מהם צדיקים קדושים כאלה שלא רואים בעולם, למעלה מן הטבע... זה ענין חדש, ורואים דוד המלך בתהלים, כל התהלים... מזמור, מזמור, מזמור, לדוד מזמור, למנצח לדוד מזמור, יש מזמור ויש כמה לשונות של שיר, מזמור שירו לה' שיר חדש, שיר חדש, דוד המלך הוא אמר שיר חדש, הוא חדש לגמרי, הוא חדש, שיר חדש, רבינו הקדוש הוא שיר חדש, רבינו הקדוש הוא השיר הזה, וכאן בהפתק, מגלה רבינו דבר קטן, דבר קל נַחַ, ששים שנה לא ידעתי מזה, רק ידעתי שזה הפלא, שזה מחיה אותי, בכל פעם שנפל עליו... שנפלתי, לקחתי את הפתק וקראתי, ועוד פעם ונעשה מזה ענין אחר....

החלום של הקידוש

עדות:

רבי ישראל חלם שהוא נמצא עם רבינו רבי נחמן בזמן הקידוש, וכל אנשי שלומינו נמצאים שמה, גם רבי נתן עומד קרוב לרבינו, והוא בעצמו נמצא עוד יותר קרוב, ורבינו עושה את הקידוש בדביקות כזה, שהוא נופל לאחוריו, ואז רבי ישראל הצליח לתפוס אותו שלא יפול....

אמר: אני נהר המטהר מכל

הכתמים:

(חיי מוהר"ן מב')

"יש פתק ויש בעל הפתק"

ממימי התורה של

הנחל נובע מקור חכמה

ספר על השיר חדש

שיר פשוט כפול שלוש ר בוע (כשפר)

שיר הגאולה השלמה

שמתגלה בפתק הקדוש

שנתן רבי נחמן מאומן זיע"א

לתלמידו היקר

רבי ישראל בער אודסר זיע"א

מחבר ספר "אבי הנחל"

רבי ראשי תיבות: ראש בני ישראל (ליקוטי מוהר"ן קיא')

תוכן ענינים

פתיחה	.....
הקדמה	אז.....
סיפור הפתק	חט.....
נְנָה	י.....
תוכן הפתק	יא.....
עליך אמרתי	יב.....
קול המוכיח	יג.....
שיר של חסד	יד.....
שם הצדיק	טו.....
הדפוס	טז.....
ראש־השנה	יח"ט.....
ארץ ישראל	כ"ב.....
שיר ידידות	כג"כז.....
ליקוטי הלכות על השיר חדש	כח"נה.....
הפתק	נו.....
דיבורים מוקלטים של סבא על הַנְּנָה	נד"פא.....
סיפור ילדותו של רבי ישראל	פב"צד.....
סיפור ההתקרבות	צה"קי.....
אבי הנחל	קיא"קיד.....
צואת רבינו	קטו.....
בחירה	קטז.....
שיחות מרבינו רבי נחמן	קז"קז"קח.....
משיח	קיט.....
שיחת רבי נתן	קכ.....
עמוד הצדיק	קכא.....
מקורות מחז"ל על ענין פתקאות שנפלו מן השמים	קכב"קלה.....
תיקון הכללי	קלו"קנז.....
אזהרה	קנח.....
חלום הבור	קנט"קס.....

ויש בעל הפתק

קמג יש פתק

תיקון הכללי

הקידוש של רבינו ..... קסא